

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

గవేరియా మిక్స్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును.

(1) ఈమందు సెగరోగములను నివారించి మూత్రము నీ కుదురును గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్ తోను సిద్ధిపరచుచేయు నిమిత్తములేమండ తప్పక కుదుర్చును. టీసా 1-3 రు 3-0-0.

మూర్ఖారిష్టు

(2) ఈమందు రెండువరికి మూర్ఖత్వము తొలగి పంపి తీరవలయునదియును మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు నివారణము రు 3-0-0.

పొడలకు తైలము

131

(3) ఈ తైలము తలపొడిలో గాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోటును, ఇంటిని తొలగి, గడ్డి, కర్మాణి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మరొగాగులను పోగొట్టి చర్మమును మృదువుచేయును. డబ్బీ 1 రు 1-0-0.

గుంటూరు జిల్లాకు చెందినది.

తాడికొండ మర్రికొండరావుగారు, గుంటూరు.

పి. కె. లక్ష్మణ శాస్త్రిగారు.

131

సంతానం పుట్టుకుండా

106-1

'కాంట్రా నెప్టిన్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదుల ట్యాబులు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర విషయములకు:—

B. రామచంద్రారావు, 158, బ్రాడ్వే, చంద్రాను-పోస్ట్ ఏజంట్

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్

ఇతర కెమిక్లు అండ్, డ్రగ్స్ మొదలగు వాటిని దొరుకును.

ఒక బౌషధ విరోధము

మరియు

కలరా నివారణ

హాజ్యోటీస్ అరికులేరియసుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమున చున్న వాటిలో అత్యుత్తమమైనది. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రభవము మోతాదే గుణమిచ్చు చున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుకూలమైన ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్

పాట్టపాళ్ళ సం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

"వశీకరలేహము"

నె 3

గంటకు పీర్లను గట్టిపరచును. నింపాములో పోరాడ గల వీరి నిచ్చును. సంసారసౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవించి తీరును. రక్తము కుళిపరచును. గొఢాంధ్రకు సంశయముకలిగించును. శ్రీమతలకు అంజనము కలగజేయును. హిమాలయపర్వత వనమాలికలతో, బంగారుతో పోషించును. గుణము తేదన్న వారికి దుష్టు, వాచన, అంజనము, భీమిగుణము వర్ణించుటకు దోహదము చేయును. వాటినిచేసి, దేవుని గొరుగు 60 రు. 5-8, జర్మనీకాపురు టొల్కూరేవేయించు 30, రు 2/8

1920-వ సం॥ డ్రెగ్స్ లాండ్ 8 ఆకాం

డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాగో-సిటీ.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. ప్రశ్నలపట్టిక రు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు టాకమును తెలుపజేయు, పి. పి. 0-4-0 చుట్టు.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తే. P. O.

తూర్పు గోదావరిమండల

ఆదిత్యంధ్ర మహాజనసభ

28-2-1930 తేదీ ఆదివారము అనుబాధకంఠాలాకా

అనాతలవరము గ్రామమున తూర్పు గోదావరిమండల అయినవ ఆదిత్యంధ్ర మహాజనసభ, కాకినాడ వాస్తవ్యులను నిమ్మజాత్య భిక్షునులను, కాకినాడ పురపాలకసంఘ వైస్-చైర్మను వార గు మహారాజశ్రీ అద్దేపల్లి హరిశ్చంద్రుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమైనది. సభకు మండలమండలి అన్ని తాలూకానుండి ప్రతినిధులు దయచేసిరి. తూర్పుగోదావరిజిల్లా లేబరుఆఫీసు వారగు మహారాజశ్రీ రెడ్డి శ్రీరామరావు వాయుడుగారును తూర్పుగోదావరిజిల్లా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులగు మహారాజశ్రీ గుత్తుల సూర్యనారాయణగారును, కెట్టిబిజి పత్రికాధిపతులగు మడిపూడి సూర్యనారాయణగారును, చెయ్యేరు వాస్తవ్యులగు శ్రీ సాగి వెంకటనరసింహారాజుగారును, రాజమండ్రి పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు రావుబహదూరు పోకల గోవిందరావు వాయు డుగారు మొదలగు ప్రముఖులు సభకువచ్చిరి. చక్కని విశాలమయిన పండిరి ఆహ్వానసంఘమువారిచే నిర్వహించబడినది. సభకు దాదాపు రెండువేలమంది ప్రతినిధులు దయచేసిరి. ముమ్మడిన రమణి మహారాజశ్రీ, నక్కా వెంకటరెడ్డిగారి యజమాన్యమున జరుగుచున్న ప్రార్థన సమాజముయొక్క ఆదిత్యంధ్ర యువకులు హాజరైయును వ్యవసాయ మొదలయిన సామగ్రిలతో సభకుదెంచి, చక్కని ఇంపకు భక్తిరసమున కీర్తనలు గాన ముచేయుచు, బ్రహ్మసామ సంకీర్తన మొనరించిరి. ఈ ప్రార్థన సమాజము కార్యదర్శులయిన డి. వెంకన్నగారును, అధ్యక్షులయిన నక్కా వెంకటరెడ్డిగారియొక్కయు నేన యంతయు ప్రశంస నీయమయినది. పరమాత్ముడు వీరి ప్రార్థనసమాజమును ఆశీర్వాదింపగాక.

మహాజనసభాసభ సభాధ్యక్షులగు మహారాజశ్రీ డిడ్డ పుల్లయ్యగారు తమ ఆహ్వానసంఘసభ్యులను, ఆతిథ్యులను మధురమైన మాటలతో, కలమనందుగలలోపములను, కులార్థరణ కయి కావలసిన మార్గములనుచూపుచు, అతిగంభీరగా నొసగిరి. పిమ్మట ౦ పురపాలక పోకలగోవిందరావు వాయుడుగారిచే సభ తెలుపబడినది. అధ్యక్షులు సంఘాసభ్యులకు కావలసిన మార్గములను బోధించుచు, చక్కని యువస్వాస మొసంగిరి.

పిమ్మట కొంతమంది ఆదిత్యంధ్రనాయకులచే సంఘ సంస్కరణ విషయమై యువస్వాసము లా స గ బ డె ను. అధ్యక్షులవారికి అతిథిందరవను లుండుటచేతను, సభలో నెల పుపుచ్చుకొని వెళ్లియుండిరి. వారిపూజ ఆదిత్యంధ్రులకు తోడు నీడయియు యున్న మహారాజశ్రీ సాగి వెంకటనరసింహారాజు గారు అధ్యక్షులుగా సభ్యులచేయొన్నకొనబడి, సంఘాభివృద్ధి కనువరు తీర్మానములు గావించబడినవి. సభ రాత్రి 8 గంటలకు జయపరముగా ముగించబడినది. సభకుదయచేసిన ఆదిత్యంధ్ర ప్రతినిధుల కెల్లరకు ఆహ్వానసంఘమువారిచే యుచితముగా భోజనపరపాయములు గావించబడినవి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులకోసన్యాసము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు

డిడ్డ పుల్లయ్యగారు— రాజమండ్రి

అనాతలవరం— 28-2-1930

నాస్యకుల సోదరులారా! ఆర్యోత్తమలారా! ఆర్యవర్త మునందలి వివిధసంఘములయందు కదలిక కలిగి దేశభక్త్యయ మనకై ఏకమనస్సుతో పాటుపడు యాదినములలో ఆదిగు నివాసుల మన మనలను మేల్కొల్పి యామహాజనసభయందు సమావేశమగు మహాభాగ్యమును ప్రసాదించిన అపరమేశ్వరునకు గాభక్తిపూర్వకముగ వందనములను అర్పించుచున్నాను.

మాతాపితృమును దయతో అందుకొని శ్రేయసక దూర దేశములనుండి సభకు యేలించిన మా ప్రతినిధులను మాజాతి యందలి ప్రేమచే యామహాజన సభ వలంకించిన అగ్రజాతి యమానియులను గా పూర్వపూర్వకముగ వందనములను ఆహ్వానసంఘమునకు అర్పించుచున్నాను.

కట్టుకొనటకు సరియైన విద్యయును తినుటకు కడుపు నిండా ఆన్నమును వివసింతులకు యోగ్యమును గృహమును ప్రాణులకు ఆరోగ్యమైన ఉత్తమమైన ఆహారములను నీచాతి నీచులకు జుర్రుపులకన్నను హినులకు నందవడి అంటుదోష మను ఉక్కు బంధములతో బంధించి సోదరమానవుల ససా సము లోకతేజానాథ భార్యములను మూచిచేచి బానిసల కన్నను హినులగామనలను చూచినప్పటికిని పూర్వమొకప్పుడు సామ్రాజ్యములను జయించి రాజ్యములను అఖండ ప్రఖ్యాతిగడించిన శూరాగ్రసరులనునియు పరమేశ్వరుని ధ్యానించి ము

సాధించిన పరమభాగవతోత్తమలనుయు నేటికినిమనపూర్వ పు అడుగుజాడలు అచ్చటచ్చట గలవనియు గర్వముతో చెప్పుచున్నాను.

మన పూర్వజన్మ త్యము

ఆదిత్యంధ్ర మహాజనులారా ఒకప్పుడు మనజాతి సకల శ్రేయ్యములకును సమస్త సంపదలకును ఆలవాలమై ధైర్యసాహసాది సద్గుణముల కునికిపట్టుచు పరాక్రమశాలురకును, మహాముఖులకును, పరమభక్తులకును, పతివ్రతా శిరోమణులకును, విద్యానింతులకును జన్మస్థానమై ముల్లోకములను అదర్శప్రాయమైయుండెను. హిందూశాస్త్రములను, పురాణేతిహాసములను, నిష్కలటముగా ఒక్కమారు తిరుగవేసి చూచిన, మనపూర్వజన్మలో మనజాతియొక్క ఉత్కృష్టత యెద్దియో తెలియగలదు. అగ్రజాతులు బహుగర్వముతో తెలుపుకొను మూలపురుషులగు పరాశర, వాల్మీకి, వేదవ్యాస, సత్యకామ, మతంగ, శుక, కపిల మొదలగు ఋషీశ్వరులను, మనులను, ఎవర? హిందూభక్తిగణములలో అగ్రస్థానముల నలంకించు, చోకామేళుడు, రోహిదాసుడు, తిరుప్పావొడు, మారుమూలనంది, గుహుడు, నామదేవ, నంద మొదలగు భక్తులనుగన్న జాతియేదీ? కనక దిశోకర మొదలగు కవిచంద్రులను, రాజనూయయాగ మండప నిర్మామచేసిన శిల్పనక్రవర్తి మయూడును, యెవరిగర్భకుండు జనించిరి? సాటిలేని బహుపరాక్రమములను జూపి అఖండ తౌర్యాధ్యులని లోకమునకు చాటిన యోధాగ్రసరులు అంగద, వాలి, సుగ్రీవ, సుప్రసార, తానాజి, కన్నమనీడు నిక నందరందరో ధర్మముకొరకు, దేశముకొరకు పీరశయ్య లలంకించిన ధీరులకు టుంబమేదీ? హిందూవారిమణుల పాతివ్రత్యమునకు నేటికిని చిహ్నము సంసారసాగరమును నిష్కలంకముగా తరించుటకు తోడ్పడియె గగనమండలమున ప్రకాశించుచున్న అరుంధతి యు, రేణుక, శబరి, సారంగి, కర్కటక, మాతంగి, సురత, మురళి, జాబాలి, గోసంగి, ఆది, అంజన, జర, మాలత, హేలావతి, పంచపుత్ర, సత్యవతి మొదలగు ఉత్తమ నారీమణులును, పతివ్రతులును, ఎవరి ఆడుబతుచులు? వీరందరును మనజాతి మనవంశము మనకుటుంబము, మనసంపదయునయి, నేటికిని తమకీర్తిచంద్రులను ముల్లోకములు వెంజల్లుచున్నారు. మొన్న జరిగిన ఘోరసంగ్రామములో మన ఆదిత్యంధ్రయోధులు తండ్రిపతండులుగా నైన్యములోచేరి ఎందరెందరో యుద్ధములో మడసిరి. కొందరు విజ్ఞురీయాక్రామ ఆను అఖండవిరుదును సర్దారు, బహుమారు, సుబేదారు, మేజరు అను యోధువధుల నందుకొని సామ్రాజ్యమును కాపాడిరి అనాదినుండియు హిందూ సామ్రాజ్యలక్ష్మికి పెట్టనికొలవలెనంద హిందువుల మానప్రాణములను రక్షించుటకు మనజాతి బలియైనది. మైసూరులోనివేలు కొలు బొంబాయిరాష్ట్రములో పంధరపురము అనంతపురము లో మనప్రాణు, భీమవరముతాలాకాలో వుప్పులూరు మొదలగు దేవస్థానములలోని మన చిహ్నములు నేటికిని నిలిదియున్నవి. ఇప్పుట అర్జునులు మనపూజారులు. అగ్రజాతులకు శతగోపమును, స్వామిప్రసాదమును మనవారే యిచ్చుచున్నారు. సోదరులారా!

మనము రాజ్యములను జయించితిమి. సామ్రాజ్యములను సాపించితిమి. ఘోరతపస్సుచేసి ఉత్తమస్థానముల పొందితిమి. కాని యిప్పుడు మనస్థితి తారుమారైనది. మహాముఖులను పరమభక్తులను కనిశేఖరులను పతివ్రతా శిరోమణులను యోధాగ్రసరులను కన్న మనజాతిలోకల్యాణమునకు ఆధ్యాత్మిక సంపదకు యునికిపట్టుచు మన కుటుంబము భాగ్యభోగ్యములకును సకలసద్గుణములకు నిలయుచు మనకులము వర్తమాన యుగమున నామమాతృభిక్షములను కడుపీసములు దరిద్రీదేవతకు పుట్టినిల్లయి భూమాతకు భారమయిభరించరాని అవమానమునకు కుంగికుప్పించిచేతనమునుగోల్పోయినా నాటికిని నాశనముగ చున్నది. పూటైన కడుపునిండ త్రొంగంజితే మలములూడు దినములునచ్చినవి. కష్టకొనుటకువస్త్రమును మానముదాచుకొనుటకు గోవిపాత సహితముకరువైయున్నవి. నలుగురునడిచే రాజబాటయందు తిరుగుట ఘోరహాపము. సకల లోకస్వాధుడును సమస్తజీవానులనువృంధించినప్పటికీ ర్తయ పరమపితయ పతిత పావన మూర్తి యగు పరమేశ్వరుని ఆరాధించుదేవాదులులో చునప్పర్చి అపరిత్యమైనది. భూగర్భమును భేదించి పర్యవేక్షించి పిండిచేసి మహారణ్యముగ నరికి, భూదేవిని సస్యభరితముగా జేయు మనకు దరిద్రీదేవత యిలవేల్చునది. దుష్టులనుసంహరించి ధర్మసంరక్షణకై తోడ్పడు మనజాతికి బానిసత్వమే వరప్రసాదము. దుష్టవర్తములకును చోరకీరాతలకును వెరువక స్వామిభక్తియే యుత్తమమని నేన జేయు మన సంఘమునకు అవమానమే ప్రతిఫలమైనది.

నా స్వజాతి సోదరులారా!

మనదేశములో తెక్క-కవిత్వములను కలపబడినవి. ప్రతివలననను గొప్పగనో కొద్దిగనో విద్యాభివృద్ధి భవిష్యత్తుల గలరు కాని తలమొదలు కార్తవ్యము సంపూర్ణముగ గర్వదర్శియు గను విద్యాభ్యాసముగను గలవలయు మనదేశిక వేరే యేదైనను కలదా. నాలుగువేసలు సంపాదించుకొను స్వేచ్ఛ మనకు లేదు. వృత్తులన్నియు మనకు మూలబడినవి. స్వేచ్ఛగా తిరుగుటకును, స్వతంత్రముగా జీవించుటకును, మా గృహము ఉత్కృష్ట బ్యాటో బంధించబడినవి. నలుగురితోను విద్యాభ్యాసించుట అవసరము. ఉత్తమములను భజనమును పాఠి నాన సంకీర్తనలను జరుగఁగల దేశములకు పోవుట భూరహాసము. మార్గాయనముచే నాలుక యిగిరి ఎండతాపముచే గ్రుక్కడునీళ్ళకు తపించుచున్నను దా హాదకము దొరకదు. మనముహించువులవై, హిందూధర్మమును అవలంబించుచున్నను సకలలోకపాలకులను శ్రీరామమూర్తిని ఆంధించుట ఆపవిత్రములను, చొరకిరాతులను, త్రాగుబోతుల కును, వ్యభిచారులకును జూడగాండ్రును, మోసవృత్తిచే నీచించెడు వారికిని హిందూసంఘమున గౌరవము స్వేచ్ఛయు కలదు. అస్పృశ్యతలేదు. ఎట్టిఅటంకములు కనిపించవు. పశువులమందలు ఆవులు గేదెలు కుక్కలు పురుగులు దోమలకు స్వేచ్ఛదైవవంశ సంభూతులగు మానవులకు హిందూసంఘములోలేదు. ఒకప్పుడు పతితులను పాపనులుగా చేసిన హిందూమతము పర్యవృత్తాత్మ త్వమునకు పీఠీతి కాదిబ్రహ్మపర్యంతము(సోహంతహంబ్రహ్మాస్మి) అని లోకమునకు చాటి న హిందూ ధర్మము ఆ హింస పరమో ధర్మమున మానవ లోకమునకు తెలియజేసిన ఆర్యసంకతి, బుద్ధదేవునిగన్న హిందూమాత నేడు తన దినపుత్రులను పీడించి, అవమానించి, నాశ నముచేయుటకు జంకకున్నది. హిందూనాయకలారా! మీరు నేత్రములు తెరచి ఆత్మిపరీక్ష చేసుకొనడు. రాత్రియనక, నగలనక, పామనక, పుట్టనక, చొరకిరాతులను, భూతపితృదము లకును వెఱవక త్రాణములను తెగించి, ధాన్యరాసలు సహృద్ధిగా పండించి మియిండ్లు నింపుచు మీకు దాసానుదాసలమై ఆపారమైన నేవచేయుచు మీసంఘమును మీమానప్రాణములను రక్షించుటకు బలియనున్న మాకు అస్పృశ్యదోషమేమా ప్రతిఫలము.

మన కులాచారములు

పూర్వము మనకు ఒకధర్మము, ఒకనీతి, ఒకకట్టుగలదు. ఇప్పుడో మనసంఘము తుత్తునియలయు పోయినది.

ధర్మము లన్నియు అడుగంటినవి. మనవలములో త్రాగుడు, జూదము మొదలగు నీవదేవతలు తల విరియబోసి కొని, తాండవమాడుచున్నవి. మాలమాగడలములు లోకములో నీచముగా యెంచబడుచున్నవి. మాలన, దర్భరానికి పుదాహరణము.

మాదిగయన పాపకార్యములకు గురవుగా యెంచబడు చున్నాడు. ఏనాడు మనజాతిని వెలివేసి, బహిష్కరించుకో, ఎన్నడు మన జన్మహక్కులను పూర్తిగా ఆపహరించికో, నాటి నుండి సహజముగా మనలో ఆత్మగౌరవము, నీతి, భక్తివైరాగ్యము లడుగంటినవి. చైతన్యము గోల్పోగా, బానిసలక్షణములన్నియు మనలను వరించినవి. త్రాగుడు మనకలదేవతయై మనముండలో కాపురముచేయుచున్నది. మిశుభకార్యములకు ఆతిథిసత్కారములకు, దేవతారాధనలకు, గురుప్రజలకు, సంఘ మర్యాదలకు, అన్నిటికిని మధ్యపానమే మనమతము. ఈయని నీతి కార్యములవలనే మనలో మానాభిమానములు అడుగంటినవి. పరమదర్శిద్రులమయితిమి. కావున సోదరులు నాహితోపదేశమును సావధానముగా గయింకొని, సంఘాభివృద్ధికయి మంచిమార్గములను వెదకి దురలవాటులను పారదోలి సంఘసేవలగా తయారయి సంఘమును శేతోవంతముగా చేయునట్లు ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇప్పుడు మనకు కావలసినది సంఘసేవ, సంఘసేవకులు మనలోచాలమంది యపాధ్యాయులుగా నున్నారు. కొందరు అచ్చటచట యితరోద్యోగములను చేయుచున్నారు. ఈతరుణము పోనియక డయార్ద్రహృదయులగు దేశీయుల సహాయముతోను మనఅభివృద్ధికి పాలుపడు శ్రీదోరతనమవారి సహాయముతోను మనసంఘాభివృద్ధికై షట్టుదలతో నేవజేయుట మనవిధియని భావించి, గాఢసంఘములను, తాలూకాసంఘములను, జిల్లా సంఘములను స్థాపించి రాష్ట్రీయసంఘమునకు అనుబంధముగా నంది మనహక్కులను సంపాదించువు, మనజాతిని త్వరితముగా నుద్ధరింపవలయును. మనకు ముఖ్యముగా సంఘనిర్మాణము అత్యవసరము. నాసోదరులు ఇదంతయు గమనించ విమ్ము వేడుచున్నాము.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణము

భారతవర్షము మేల్కొంచినది. ఈనవయుగమున జాతీయనిర్మాణమునకు అఖండమైనకృషిసల్యుచున్నది. కాలరథము తరవేగముతో ముందుకు పరుగెత్తుచున్నది. ఈసృష్టిలో యేజాతీ నశించుట శీఘ్రమేకృషిని సంకల్పముకాదు. అందువలననే మన ఆర్యావర్తమున పరిపరిధమునుండియు ఆవతారపురములకును

ఏషియను ఇన్నూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి
1910 సం॥లో స్థాపితము.

ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమగ్రముగ ఏజెంట్లు కావలసియున్నారు. ఇది గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమిషను లేక జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు రు. 1000 లకు రు. 36 లు లాభం పంచిపెట్టబడినది.

వ ర. ములకవివేంబా నే యుడు.

మేనేజరు—బ్రాంచి గుంటూరు లేక విజయనగరం.

K. RAMCHANDRABILLASS
MANUFACTURING JEWELLER
407/408 STREET BOWENPET MADRAS.
CATALOGUE FREE ON APPLICATION.

Painkiller
(PERRY DAVIS)

హత్యాశ్శక్తిక సమగ్రములను శ్రీతి యింటను నుండ తగినవి.

వైన న్రాయుటకు—గాయములు, ప్రాణములు, పిం చలై నవాటివలన గలుగు పోట్లు, బుంబులు నివారణకా గలవు.

లోనికి పుచ్చుకొనుటకు—వేడి, రుచిగల నీటితో లోనికి పుచ్చుకొనవలెనది. కడుపునొప్పి, తిమ్మిరివాయువు తీగ్గకోశములోని వ్యాధులను బోగొట్టును.

శ్రీతి ఒకసీసావెంటను ఉపయోగించవలసిన పద్ధతులు తెలుపబడును.

ప్రపంచమందుండు అన్ని వాపులలోను గత 90 సంవత్సర ములనుండి యన్యుబడుచున్నది.

DAVIS & LAWRENCE Co., Proprietors NEW YORK.

Purushotamdas Hurjee and Son, Sole agents 111 Nainapa Naick Street Madras. 137-139 Dadyseth Agiary Lane, Bombay.

మతపరమైన భేదములు ఉత్తమపురములకును నిలయమై నవి. జీర్ణించి కృణించి భిక్షవైపాయన ఒక్కొక్కసంఘము శ్రీపరమాత్మతనపరిచి లేజన్మచే యాపుణ్యభూమి జరిగింపజేయుచు మేల్కొలుపుచున్నాడు. దేశములో నిమ్మజాత్యుద్ధరణ మునందు కొంత ఉత్సాహము చిరకాలమునుంచి కలగుచున్నది. భారతజాతి యధారపలకు శ్రీరాజారామమోహనరాయ్, మహాబుద్ధి దయానంద సరస్వతి, స్వామి వివేకానంద, జుష్టిసు రేనడి, పితేలేలింగము మొదలగు ఆచార్యులయొద్దనుండేతమనలన దేశములో నలుదెసలను ఆఖండమయిన ఉత్సాహము బయలుదే రినది. మన దాస్యవిమోచకయి భీక్షలనేమలు మహాత్మాగముజేసి నేవజేయుచున్నార. ఆర్యబ్రహ్మ, దివ్యజ్ఞానసహజముల మన జాత్యుద్ధరణయమనకు, పాతకాలను, పరిశ్రామిక విద్యాలయ ములు నెలకొల్పి మనజన్మహక్కునకయి పూర్వాచార పరా యులులతో భూరసమరము చేయుచున్నాడు. హిందూ నాయక శిఖామణియును పండిత మాలవ్యా, మోతీలాల్ నెహ్రూ, నేటు జమ్నలాల్ బజాజ్, శ్రీస్వామి శ్రధానంద, భారతజాతీయా గ్రేసరుడగు లాలాబజపతిరాయ్, నూతనయుగకర్తయు, సకల లోకయిక పూజ్యుడగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు మొదలగువారి ఆఖండకృషివలన అమూల్యములగు ఉపదేశములవలనను హిందూ సంఘములో గొప్పప్రబోధము కలిగినది.

ఆంధ్రులు ఉత్సాహపరులు కార్యనిరతులు నవీన ఉద్య మములు దేశములోబయలుదేరిన వెంటనే ప్రప్రథమున వీరే ఆతిథ్య విచ్చి గౌరవించుకార్యదక్షులు. శ్రీ రామమోహనని ఆస్థికమతోపదేశములను ఆంధ్రులు మొదట సవన్యయును చేసి కొని, తత్కృత్యాస్థికయి కృషిసత్పరి. విద్యాసాగరుని సంఘ సంస్కరణ ఉద్యమములు, వివేకానందుని తత్వబోధను, కర్మ యోగనూత్రములను, బీసెంటుమ్మ దివ్యజ్ఞానసహజములను ఆంధ్రు తగ్రహించి అనుతత దీక్షతో ప్రచారముపరిపిన ధీరులు. నేడు సలసంసంస్కరణమునకయి ముందంజవేయుచున్నార.

సమస్తజాతులయొడ నమానత్యభావము కలిగి దీనులదిక్కు యి, ముఖ్యముగా మన తూర్పుగోదావరిజిల్లాలోని ఆదిహంధుల

విద్యాభివృద్ధికి కారణభూతులయిన శ్రీవిశాఖరం మహారాజా వారసు శ్రీమహారాజా వెంకట కుమారమహీపతి మార్యారా వైపహుమారువారిని, వారికుమారరత్నములను, వారి ఆస్థాన దివానలగు శ్రీ కోకా వెంకటసుబ్బారావు నాయుడుగారి నిన్ని, మహాబుద్ధి వెంకటరత్నం నాయుడుగారిన్ని మాజాతి యెన్నటికి మరువకు. పరమాత్ముడు ఈదేశ్యవాలలకు ఆయురారోగ్యములు ప్రసాదించునాక.

రాజు. హేంప్రవరమునదినజన ఉద్ధారణదీక్ష పరాయ ణులను, కవిశేఖరులను శేట్టి మావిద్యకు కారకులను, అగు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్రి లక్ష్మీనృసింహం వంతులుగారు వెక్కు సంవత్సరములక్రిందట రామమోహనమాయ్యరు ఎలిమెంటరీ పాఠ కాలను మాజాతికయి స్వయముగా నెలకొల్పి విశేష కృషిప్ర యాసలతో నిర్వహించి, అనేకమంది ఆదిమాంధ్ర విద్యార్థులకు విద్యాదానము జేసిరి. నేడు ఆపట్టణమున మనజాతిలో గొప్ప కదలిక కలుగుటకు ఈమహానీయుని నేవయే ముఖ్యకారణము. ఈరాజుమహేంద్రవరమున నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము నెలకొ లిపిన వెన్నావల రామచంద్రరావు పంతులుగారు (మంగళూరు) డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు తల్లాప్రగడ ప్రకాశ రాయుడుగారు, నరసింహశర్మగారు గొప్పసేవచేయుచున్నారు.

మనజాతికయి నిరంతరము పరిశిలించుచు వివిధముగా సహాయమొనర్చుచున్నారో అన్ని విధముల మనకు తోడునీడవలె నుండి నేడు మన యీమహాసభను తెరచుటకయి కోరినంతనే ఒప్పకొని, ఎన్నితొందర పనులున్నను సరకుచేయక, శ్రమ యని యెంచక, మన సభ నలంకరించిన రాజమండ్రి పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు రావుబహదూర్ పోకల గోవిందరావునాయు దుగారికి మా ఆహ్వానసంఘము తరపున వందనము లర్పించు చున్నాను. ఏ మహానీయుడు దీ సులయందు పరితాపముకలిగి, తన యావత్కృత్తి నిచ్చుచున్నాడో అట్టిమహా నీయునిచే యీమహాసభనభ తెలుపబడుట. మన మెంతయు గర్వింపవలసియున్నది.

ఇంకను రాజమండ్రిపట్టణమున గల నాయకులలో రావు

మదర సు మార్కెట్ రిపోర్టు

(14-8-30)

నీమజుల్ దినుసులు

ఇరువివిధ గజముల పీస్ ధరలు
కార్తీకంపులు:—“ముంగిసూర్యు” 22 X 22 (బి) రు 7-12-0
సాధారణకము రు 7-8-0 “సింహము” 22 X 22
(బి) రు 7-12-0 సాధారణకము రు 6-10-0 “ఇంజను”
22 + 22 (బి) రు 7-7-0 సాధారణకము రు 6-10-0
చలువ:—“ముంగిస” 22 + 22 (బి) రు 8-12-0 సామాన్యక
ము రు 8-0-0 “సింహము” 22 + 22 (బి) రు 8-4-0
సామాన్యకము రు 7-8-0 “సింహము, పాము”
22 + 22 (బి) రు 8-5-0 సామాన్యకము రు 7-7-0
“అమెజాను” 22 + 22 (బి) రు 8-6-0 సామాన్యక
ము రు 7-8-0 “ఏనుగు” 22 + 22 (బి) రు 8-5-0
సామాన్యకము రు 7-7-0.

చలువములు:—1708 (నెట్) రు 11-8-0
జి. జి. 78 రు 7-14-0 గ్లాస్ గో “9000” రు. 12-2-0.
3041 (నెట్) రు 10-2-0. 30 (నెట్) రు 8.
పాలు:—40 సెంటరు (సేను 5 పా కట్టులు) బ్రాడ్ రు 8-0 0
చలం (కొంగ) చలం 6-8-0 (ఎనిటిక్స్) రు 5-14-0
చలం (నాగకన్యక) రు 5-18-0 చలం (గుడ్) రు 6-1-0 చలం
(గడ్డకెండా) రు 5-14-0 పచ్చగుడ్డము (ఎట్ట) రు 7-4-0
టి. రెడ్ 2 కెట్స్ అనార్ రు 8-5-0.

40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
లెర్ బాల్ రు 10-8-0. సెమలి రు

60 సీను (5 పానులకట్టులు) అడక తైర

టి (ఎట్ట) “హాట్టెలుతల” మార్కు
3 కరువారము రు 7-15-0 ఎద్దుగడియారము రు 7-7-0
చాల్లుములు
పెన్నిలు రు 7-8-0
రైబుల్స్ రు 7-12 0
రైబుల్స్ రు 7-12-0
రైబుల్స్ “కంగారు” రు 9-4-0
ఇండియా బ్రాహ్మణియా మార్కు రైబుల్స్ రు 9-8-0
2/64's Rs. 8-2-0. 2/64's రు. 11-10-0
ఇర్రికెకలు—(డిక్ మేక్) రు 240-0-0
డిక్ (కూసాండ్) రు 280-0-0
రాగిరకు రు 320-0-0
డిక్ రు

సీమెంటు పీసా వెల:—

గోల్డ్ పీసా (“చెయ్యి”) రు 11-2-0
వర్క్ “పాక్” రు వర్క్ “లవర్” రు 9-8 0

వర్క్ రమూటయొక్క ధర:—

కావా “రెడి” రు 26-0-0, ఫ్రీ బ్రెస్ 26-0-0. మార్క్
రు 25-12-0 వ్రైత్ రు 25-12-0
వరుసెనా నూనె:—పీసాలలో రు 91.
అముదము:—(మిల్ డెలివరీ) రు 92;

పదును చేసిన తోలు రతి 1-5 ధరలు

అవుతలు (8 టు 9) “అఫ్ కంట్రిన్” రు 0-18-0 టు 0-18-8
“ (లేట్) “ రు 1-0-0 టు 1-0-6
“ (7-9) డెంగూర్పు రు 0-18-8 టు 0-14-10
“ (లేట్) రు 1-0-7 టు 1-0-10
“ 6 1/2 టు 8 1/2 బెజవాల్పు రు 0-18-8 టు 0-15-1
“ (6 టు 7 1/2) బెజవాల్పు రు 0-14-1 టు 0-15-1
“ (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-14-1 టు 0-14-5
గజ్జెల్ రు 0-9-0 టు 0-9-3
గజ్జెల్ రు 1-0-8 టు 1-0-9
అవుతాడల్ రు 1 10-0 టు 1-11-8

తెనగ కాయలు

“మిషన్” రకము 581 ఫ్రెంచరులు గల
బాతు 1-5 రు 40-8-0
కోస్తుగిడ్డంగి డిలెవరీ 1-5 అడిపి టు 37 రు 37-8-0

వెండి బంగారముల ధరలు

పవరను 1-5 (బ్రాకుధర) 13 12 3
“ “ (విల్లరధర) 13 12 6
బంగారు తులం 1-5 (ఇంగ్లీషు బార్) 22 0 0
బంగారు తులం 1-5 (మెంటు బార్) 21 13 0
వెండి బార్ 100 తులములు రెడి 55 8 0
“ండి తులం 1-5 0 9 3

“సబర్బత్రిశం ఖిములు పూరింపబడినవి”

నేన్ గుప్తా గారి యువన్యాసము

కోమల్లా, మార్క్ రి—తిక్కెరాజిల్లా రాజకీయ మహా
సభకు అధ్యక్షత వహించిన జే. యం. నేన్ గుప్తా గారి రిజ్యుమెన్టు
సింఠిరి:—

సమరసన్నాహ రంగమై వెలసిన సబర్బత్రిశం ఆశ్రమము
నుండి సర్వ నైన్యాధిపతి శంఖములను పూరించి యున్నాడు.
నేత్రము దంతటను స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు సభ్యులైన
లను పరిత్యజించి తే. త్రధర్మమునే ఆవలంబించుటకు సంసిద్ధులు
కావలయునని శంఖాని నాదములు చేయబడినవి.

రెండు బాతులవారి కిదివర కెన్న దుసను ఇంతటి ఘోరపం
ఘర్షణను జరిగియుండలేదు. ఈ మహా విప్లవమును విశ్రించెడి
ఖండారతరవాసు లందరును కంపించుచున్నారు. భారతదేశ
స్వాతంత్ర్య సమరసన్నాహములను అత్యంతాతురతతో లోక
మంతయు పరికించుచున్నది.

ఈ మహాసమరములో తేరదలంచినవారు దుర్బుధు
లను విడనాడవలెను. స్వాతంత్ర్య సంపాదనమార్గము పుష్పకేయ్య
వలె మెత్తగా నుండదు.

ప్రపంచయుద్ధము లన్నింటియందును సాటిలేని యీ
సమరమునకే మహాత్మా గాంధీగారు మనకు నాయకులై వెల
యుట మన యపూర్వభాగ్యము. ప్రపంచ విశ్రాంతి దొక
మాత్రానాకము ఆరంభమైనది. వైస భగవంతు డున్నంతవరకును
మనకుండ నిబ్బరముగ నున్నంతవరకును మనకు భయములేదు.
మృత్యుభీతిని వీడి మనము ముందంజవేయవలెను. పోరాల్లో
మరణించవలెను. లేదా విజయము చేబట్టవలెను.

ఉప్పుపన్నును ధిక్కరించుటకే మహాత్ముడు కాసనో
ల్లంఘన మారంభించియున్నాడు. ఈపద్ధతి సుకమించుటలో
విశేషవివేకము కన్పించుచున్నది. ఈ దేశములో అన్నివైపు
లను ఉప్పు సమృద్ధిగా లభించుచుండగా లివర్నూల్ నుండి
వచ్చెడి ఉప్పును ఇంతటి జనులచే తినిపించుటకన్న ఆక్రమ విం
కొకటిలేదు. బెంగాలు రాష్ట్రములో కూడ కాసనోల్లంఘన
మారంభించవలసియున్నది. చిటగాంగు,
నోబల్, బాగ్ పాల్, కల్కత్తా, 24 పర
గణాలు, మిడ్నాపూర్ జిల్లాలు సముద్రతీరము లగుటచే
ఈజిప్టులో నెక్కడనయినను కాసనోల్లంఘనము ఆరంభింప
బడును.

32 కోట్ల భారతీయులను గొర్రెలనుండవలె భావించి
ఒక్క 10 లక్షల ఆంగ్లేయులు పరిపాలించుట తలచినపుడు నా
గుండె జలదరించుచున్నది. 6 కేల మైక్లమారములోనున్న క్యేత

ద్వీపనివాసులు యీ దేశముల మోగజేయుటకు సంతకం
కర్తలమని చాటుచున్నారు. ఈవిషయ మొక్కటియును నా
శృంగమును తెచ్చిబిచ్చుచేయుచున్నది.

భారతజాతి యీ అనమానములను తలవంచి ఓక్కుకున్నది.
ఇట్టి అసహ్య పరిస్థితు లిక మాండు సాగుచుండిన
యెడల మన ముచు సృష్టము ఖము లోని కి
వాపుచున్నామనుట నిశ్చయము. ఈ దుర్గతినిజూచి మనజాతి
నేను కండ్లుతెరచినది.

సబర్బత్రిశంములో కాంగ్రెసు పార్టీలకు కమిటీ జరు
గవచ్చును. ఆసభకు నేను వల్లె తిరిగివచ్చినపిదప బెంగాలు
రాష్ట్రములో కాసనోల్లంఘన మారంభింపబడును. మన జాతి
యాశము లిక సిద్ధించుగాక! (ఫ్రీ ప్రె.)

కడప

(స్వకీయవిలేఖరి)

వోట్లు ఇవ్వవలదని ప్రచారము

కడప, మార్క్ 7:—కడప మండలముందంతయు వోట్లవ్వవల
దని శ్రీయుత కే. నుబ్రహ్మగంగారావు తదితర ప్రచారకులును
15 దినముల గతమే ప్రచారము చేయుచుండిరి. కేయింబనలు
ప్రత్యేక టూరింగుకారలో గ్రామగ్రామములను ప్రచారము
చేయుచు వోట్లవ్వవలదని కరపత్రముల పంచివెట్టుచుండిరి.
పోలింగు దినమునాత్రము వైయూరుయందే యుండి అచ్చటి
వోటర్లను రావలదని హెచ్చరించుచుండిరి. గ్రామవాసులందరు
సుమారు 100 గజములమారములో పోలింగు స్టేషనునుండియు
ఎవరకాని రాలేదు. ఉదయము కాంగ్రెసువారు వీసీవేరిట
మార్గము వెళ్లినప్పుడు మాత్రము అయిదుగురు మైదుకూర్తా గ్రామ
వాసుల బలవంతముపై పోలింగునకు పంపిరి. సాయంకాలము
6 గంటలవరకును శ్రీయుత నుబ్రహ్మగంగారావు తదితర యుండి
110 మంది వోటర్లకు 6 గడు తప్ప మరెవరిని రానివ్వకుండ
చేసిరి. నంద్యాలపేట వీసీవేరిట పోలింగులకు మాత్రము స్వయం
ముగ వెళ్లివచ్చిరి. అన్ని పోలింగులలోను వోటర్లను స్టేషనుకు
పిలుచుకొనివచ్చుటకు అభ్యర్థి యిలాకా యేజిస్ట్రు మిక్కిలి
శ్రమపడిరి. ఎచ్చట చూచినను కాంగ్రెసువారికి విరుద్ధముగ
మేము రావనువాకే.

పులివెందుల తాలూకాలో సంపూర్ణమద్యనిషేధము

పులివెందుల తాలూకాయందు రెండవతూరి సారాయి
అంగళ్లు నిలిచిపోయినవి. పెంపకెన్న ప్రచారకులు ఎవ్వరుగాని
రాలేదు. కాంగ్రెసువారును గ్రామవాసులును వారి కక్కిరింప
పోరాడి సుమారు 700 మంది సమ్మెవార్లను పాటపాడకుండ
చేసినారు.

ర సాయన చాయశాల
మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.
గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో “ఇండియాలో” నెల్లను
మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.
అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.
ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి
యితర రకములను ముట్టరు.
130
శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

మోక్షగుండరామాయణము
యక్షగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణరామాయణము. పద్యములు
పాటలు, కీర్తనలు, మెల్లు, తోహారాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరిభక్తులకు
శ్రీ పురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాలికోబైండు. వెల రు 2-8-0.
అష్టాదశ పురాణ సారము
కడునెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ సులభమైనవి వచనములోకథలవలె పండిత,
సామర, శ్రీ, పురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినవి. వెల భాగము 1-5
రు 1-0-0 నాల్గభాగములుగల సంపూర్ణగ్రంథము. క్యాలికోబైండు, వెల రు 4-8-0
ఈదర వెంకయ్యపంతులు, ప్రొఫైటరు: రామా అండుకో, ఏలూరు.

సత్యాగ్రహయాత్ర

దేశమునం దెల్లడలను సభలు

ఉత్సాహము ప్రబలుట

(ఆ. ప్రె. శ్రీ ప్రె. తంతి వార్తలు)

నూతన ఢిల్లీ, మార్చి 12:— ఉత్సాహ దినోత్సవం దర్శనము జరిగిన సభలు మొదలగువానిని గూర్చి ఉత్తర హిందూస్థానమునందలి కొన్ని స్థలములనుండి వార్త లిడటికి చేరి యున్నవి.

అలహాబాదు

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఎచ్చరిక

అలహాబాదు, మార్చి 12:— ఉత్సాహ దినోత్సవ ప్రారంభోత్సవమును సమయమునకు జరిగినది. ఉత్సాహము ప్రబలెను. ఉదయమున కాంగ్రెసు కార్యాలయములో జాతీయ పతాకాహారము జరిగెను. సాయంకాల మూరేగింపులు జరిగెను. పట్టణమునందలి పలుభాగములయందు వివిధ రీతి న పిమ్మట పురుషోత్తమదాసు సార్కులో పండిత హోతీరాజ్ సప్రసాద్ గారి యధ్యక్షతన పురజనుల సభయొకటి జరిగెను. స్వాతంత్ర్య పురోహతులకు సంసిద్ధులగుడని యువస్వామిలకు ప్రజల సత్కరించిరి. మహాత్మాగాంధీగారిని యభినందించుచు తీర్మానము గావించబడెను. వారీయధ్యక్షులు జయప్రద మగుగాకయని ప్రార్థన గావించబడెను.

మహాత్మాజీ రెస్టయినచో

హర్యానాలో జరిగి, యూరేగింపులు, సభలను యేర్పరచుచున్న తీర్మానంబున దేశీయ మహాసభాసభ్యులకు సంబంధించిన జనాభాలో నెహ్రూగారు నుడిచిరి. మహాత్మాజీ రెస్టయినచో, కాకపోయినచో కందువిధముల దేశమునకు మంచియే సమకూరగలదు. ఎలనన, మహాత్మాజీ రెస్టయినచో స్వాతంత్ర్యోద్యమము బలమునకును, అరెస్టు కాకపోయినచో వారి ననుసరించి యితరులను పలువురు శాసనసభాసభ్యులను గావించుదురు. రెస్టయినచో హిందూత్వము వారి శాసనములను వారే గావించుకొనగల భాగ్యము సమకూరును.

అలహాబాదు కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున హాజీరీపండుగ వాడు విదేశీవస్తు వివాదము జరుగునని జనగారి లాలోగారు ప్రకటించిరి. సభ్యులను వారి విదేశీవస్తువుల నాడవనమున కొసంగవలయునని జనాభాలో గా రుచించిరి.

న్యాయవాదుల బహిష్కారోద్యమము

అలహాబాదు హైకోర్టుకు చెందిన న్యాయవాదులకు విదేశీవస్తువులను రద్దుచేయు ప్రయత్నమునకు కొంత ప్రచారము జరుగు నున్నదని తెలియుచున్నది. చాలమంది న్యాయవాదు లిట్టి ప్రయత్నమును చేసిరి యున్నారనియు తెలియుచున్నది.

సత్యాగ్రహ రిఫ్ నోండును స్థాపించవలయునని పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించి యున్నారు. నేటి సభలో కొంతమట్టుకు మొత్తము వనకలయ్యెను. (శ్రీ ప్రె.)

జాతీయపతాకాహారోత్సవము

అలహాబాదునందలి అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘకార్యాలయమునందలి కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు సంబంధించి నెహ్రూగారు బుధవారమునా దురదయమున జాతీయ పతాకాహారోత్సవమును జరిపిరి. పత్రికలకు సత్యాగ్రహోద్యమ ప్రారంభదినమున జరిగిన యాచార్యులకును శిల్పికినికూడ జనులు విస్తారముగా నచ్చియుండిరి.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని యువస్వామి

జాతీయపతాకము నెలకొల్పబడిన పిమ్మట కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు బహుస్థానించిరి. తమ యుద్ధోద్యమ పాత్రములను వారు ముఖ్యముగా సత్యాగ్రహ ప్రయత్నమునకు కౌశిల్యవారిని నిర్దేశించియు బలిగిరి. వారి ప్రయత్నమునకు మూలముప్రథమ అహింసయే. నాటి యువయువకుల గాంధీ మహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడియుండిన సత్యాగ్రహోద్యమమునకు అహింసయే ముఖ్యమని. అహింసను మతభేదముగా భావించెడి వారును, ప్రస్తుత దేశస్థితిలో నడిచే యనుసరణీయమని నమ్మువారునుమాత్రమే సత్యాగ్రహ ప్రయత్నమునకు కౌశిల్యమును.

పందలగువారికిని, దౌర్జన్యవాదులకును పనికివచ్చెడి సాధనముగా నహింసను భావించరాదు.

నమ్మకములేనివారు తొలగినిలుపుడు

అహింసామార్గములవలన స్వాతంత్ర్యప్రాప్తి గలుగనేరదనితలచెడివారులు కార్యరంగమునుండి తొలగినిలిచి, యితరుల కవకాశ మొసంగవలయును. అనీతినియముల ప్రశ్ననటుంచి వా, పత్రికలకుల వైఖరిని మార్చి, స్వీయోద్దేశ్యముల నెరవేర్చుకొనుటకు అహింసావిధానము తిరస్కరింపరాదు. దేశ మీ విధానము వలంబించినందులన, నావిధానము నాచరణలో పెట్టుటకు తగిన పరిస్థితుల నేర్పరచుట వ్యాయము. రాజనీతిగాగాని, మతవిధిగాగాని అహింసలో నమ్మకమున్న వారలందరును నీయుద్యమమునకు యధాశక్తిని తోడ్పడవచ్చును. కాని అహింసలో నమ్మకము లేనివారు మాత్రము యావిధానము నవలంబించుట కశక్తులు. సత్యాగ్రహప్రయత్నమునకు కౌశిల్య వాలంటీరులు పరిస్థితులను మరల బాగుగా పాలించి, తమకు సంభవింపగల కష్టములను తెలుసుకొనవలయును. ఇట్లులేనిచో వారు నావయినకూ వెనుకకు వెళ్లనిచ్చును.

(శ్రీ ప్రె.)

మంజులరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని ప్రకటన
లాహోరు, మార్చి 12:— గాంధీమహాత్ముడెప్పుడెప్పుడయిన నపుడు పంజాబునం దంభులను వెంటనే యచ్చాపూర్వకముగా పారలొకమును జరుపవలయునని పంజాబీలను కోరుచు పంజాబురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు ప్రకటన గావించి యున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

బాంబాయిలో విద్యార్థులకును, పోలీసులకును సంఘర్షణ

బాంబాయి, మార్చి 12:— కాసంతిస్కాంధ్యమునకు బాంబాయి నగరము సంబంధముగా నున్నదనట నేటి సత్యాగ్రహ దినోత్సవములకు నువ్వక మొనరించినవి. జాతీయ పతాకమునకు జోహారు లిచ్చింపబడిన పిదప, పెద్దయూరేగింపాకటి జరిగెను. నగరమునందలి ముఖ్యవీధులగుండానికది వెళ్లి, ఎక్కడచేరు మైదానమునకు ముగిసెను. అచట "జాతీయోద్యమమునకు జయముగలుగుగాక" యను నేకలు మిమ్ము ముట్టెను. నగర పరిసరస్థలములందును నిటువంటి యూరేగింపులు జరిగియుండెను. యూరేగింపాగారి నాయకత్వముక్రింద వాలంటీరులు బడిపిల్లలను బడికి వెళ్లకుండ జేయుకలిగిరి. ఉన్నత పాఠశాల బాలు మానివేయబడినవి. వీనిలో నొకటి ప్రభుత్వమువారిది.

పోలీసులతో సంఘర్షణ

బడిపిల్లలను దూరకొనివుగా వెళుమనగా, వీరికిని, పోలీసులను సంఘర్షణ గలిగినది. అనేకమంది బాలురకు బలముగాయములు తగిలినవియు, వారిని యాస్పత్రికి గొంపోయి రనియు తెలియుచున్నది. అల్లరిచేసినది యొకానొక పిల్లవానిని పోలీసులు అరెస్టుచేయగానే నీసంఘర్షణ ప్రారంభమయినది. లాంటిలతోనూ, పోలీసులతోనూ పోలీసులు బాలురను దాకి రనియు, గొల్లలలో నేకమంది పోలీసులనియు నుడువబడుచున్నది. అరెస్టుకాబడిన పిల్లవానిని జామీనుమీద విడుదల చేసిరి.

నేటిరాత్రి గవర్నరుకు గావించబడి విందునకై పురపాలక సంఘభవనము మీద యూనియన్ జాక్ ఎగురవేయబడెను. ఇందులకు కినిసి బాలు రాపతాకమును తీసివేయుటకు యత్నించి యుండిరి.

పురజనుల యుత్సాహము

సాయంకాలము 6 ఘంటలకు ఎన్నెన్నడు మైదానములో గొప్ప సభయొకటి జరిగెను. వారిమీద గారభ్యక్షత విహించిరి.

సభా ప్రారంభసమయమునకు చాలకాలము మునుపే అన్నిజాతులకును చెందిన జనసమూహములు వేదికకు సమీపముగా నున్నచో ప్రాంతీయముగల కాననయ్యెను. వాలంటీరుల నాయకులను మహారాష్ట్రాగారి ప్రజలను హద్దులొనరించిరి. సరిగా 6 ఘంటలకే వారిమీదగాను తమ యువస్వామియను ప్రారంభించిరి.

నారిమెన్ గారి యువస్వామి

సభ్యుల ఆశ్రయము నెడల తమదృష్టిని నిశ్చయించుకొనినప్పుడు కిరీటులేని రాజు (గాంధీ) తన అహింసాపూర్వకమున నుద్యమమును ప్రారంభించుటకు తలకించుడని నారిమెన్ గారు సభ్యుల నుద్బోధించిరి. ఆ మహాత్ముని మార్గమునే సభ్యులును అనుసరింపవలయును. ఇండియా దేశముయొక్క భావిగతి ఢిల్లీ సిద్ధులపై నీక నాధారపడియుండదు. (హర్షధ్వనులు.)

పిదప డాక్టరు హార్డిగ్, ప్రాఫెసర్ మిల్లరు, శ్రీమతి రత్న బాయి మేతాగార్లును, తదితరులను నుపన్యసించిరి.

ప్రాఫెసరు మిల్లరు గారు

వీరును, వీరి సతీమణియు గడచిన యెడవారములుగా నీదేశమునందు సంచార మొనరించుచు, ఇండియా దేశముయొక్క నూతనరాజకీయోద్యమమును పరిశీలించుచున్నవారలు. నేటి యూరేగింపులోనూ, సభలోనూ వీరుత్సాహముతో పాల్గొని యుండిరి.

స్వాతంత్ర్య ప్రాప్తికి నేటి దేశ మవలంబించిన విధానము దానిపూర్వపుకీర్తికి అనుగుణ్యముగానే యున్నదని ప్రాఫెసరు మిల్లరుగారు సభలో నుపన్యసించుచు నుడిచిరి. ఇండియా దేశము నెదుర్కొనుచున్న సమస్యలను మతవిధుల ననుసరించియే పరిష్కరించుటను నేటియుద్యమము తెల్లముజేయుచుండెను. ఇండియా స్వయంసహాయములచే సా స్వాతంత్ర్యమును గాంచునపుడు ప్రపంచవ్యవహారముల పరిష్కారమున కాదేశము నూతనమార్గము నొకదానిని నూచించియుండుటను పాశ్చాత్యులు కనుగొనగల్గుదురు. ఏకమత్యమును వహించవలయునని సభ్యుల నుపన్యాసకు తెచ్చరించిరి.

ఖాదీ వస్త్రధారణను స్త్రీలచే జాతీయకీర్తిము పాడబడినపిదప సభ ముగిసెను. ఆ యవసరమున "గాంధీ వల్ల భాయి లకు జై" యను నేకలు వేయబడెను.

సభలో వల్లభాయిగారి చిత్రము ప్రాముఖ్యముగా నుంచబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

బాంబాయి మార్చి 12:— బాంబాయి పురపాలకసంఘమునందలి జాతీయపక్షసభ్యులు నేటిరాత్రి గవర్నరుకు కొసంగబడు విందులో పాల్గొనరాదని తీర్మానించిరి.

మార్కెట్టు మూసివేయబడుట

వల్లభాయి పట్టణగారి గౌరవార్థమున నేడు బాంబాయి నగరమున స్టాక్ ఎక్స్చేంజి మేరుమార్కెట్టులు మూసివేయబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో

కలకత్తా, మార్చి 12:— కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ప్రకటన ననుసరించి పంగరాష్ట్ర సంతయు పూర్ణ స్వరాజ్య తీర్మానమును నేడపంఖ్యాకములకు సభలో గావించియుండినది. కలకత్తానగరములో మూరేగింపులు విశేషముగా జరిగియుండినవి.

నేనుగునాగారి యువస్వామి

నేనుగునాగారి యువస్వామి, జనసామాన్య మొసంగు పక్కబలిమి వైననే గాంధీమహాత్ముని విజయ మధారపడి యుండును. స్వాతంత్ర్యప్రాప్తికి అహింసామార్గము పనికివచ్చునా యని వాకు నిశ్చయించుటకు అవసరముక మండినది. కాని తిరుగానాలోచింపగా, నాయభిప్రాయమును మార్చుకొనుట తలపించినది. వచ్చేరి నెలలలోనూ గాంధీగారి నాయకత్వముక్రింద యుక్తవయస్కులను పొందిన ప్రతి హిందూ వుడు నాయుద్యమములో జేరుచో, ప్రభుత్వము వారు మనతో రాజీపడక తప్పను," అని వాటిదే పాల్కులో జరిగినసభ కధ్యక్షుత వహించిన జే. ఎం. నేను గుప్తాగారు నడిచిరి. వారి యుద్ధోద్యమకు ఫలితముగా మేలకొలిది సత్యాగ్రహప్రయత్నము సంతకములను వెట్టిరి. శ్రద్ధాసంద పాల్కులోను నిటువంటి యుత్సాహమే ప్రబలెను. (శ్రీ ప్రె.)

రాజధానిలో

ఢిల్లీ, మార్చి 12:— సత్యాగ్రహదినోత్సవమును జరుపుటకై రాజీతోటలలో నేటి సాయంకాలము నేలకొలిది ప్రజసమాకళమైరి. ఛరీదుల్ అస్సానీగారధ్యక్షుత వహించిరి. గాంధీ మహాత్ముడు రాజప్రతినిధికి వ్రాసినలేఖను అధ్యక్షుడు ప్రప్రథముననే జదివెను. ప్రజలు తమ యామోదమును గంభీరహర్షధ్వనుల మూలకముగా ప్రకటించిరి.

మహాత్ముని కుమారులకు దేవదాస్ గాంధీగారు పుష్పపన్ను య నా గ రి క ము ను నూ చిం చు చు న్న దని నుడిచిరి. ఈపన్నుపై ధ్వజము నేత్రవలయునని సభ్యులను వారు కోరిరి.

బానా గుర్జర్ సింగు, శ్రీమతి సత్యవతి గార్లు నుపన్యసించిరి. ఉదయమునం మూరేగింపు జరిగియుండినది. (శ్రీ ప్రె.)

లాహోరు

లాహోరు, మార్చి 12:— నేటి పురజనుల సభకు జనులు విస్తారముగా వచ్చియుండిరి. అహింసాయుతమును యుద్ధమును ప్రారంభించినందులకు గాంధీగారి నభినందించుచు వారి యుద్యమమును జయప్రద మగుగాకయని యాశించుచున్న తీర్మానము గావించబడెను. రాజప్రతినిధికి గాంధీ మహాత్ముడు వ్రాసిన లేఖ సభలో చదవబడి, దాని యర్థము సభ్యులకు బోధింపబడెను. పూర్ణస్వరాజ్య తీర్మానమును చదవబడెను. పోలీసులు విస్తారముగా వచ్చియుండిరి. ఎట్టి సంభవమును జరిగియుండలేదు.

కర్ణాటక రాష్ట్రము
హుబ్లీలో

హుబ్లీ, మార్చి 12:—నేడు ఉదయమున 8 ఘంటలకు జాతీయపతాకమునకు జోహారు లభింపబడెను. పిమ్మట జరిగిన యూరేగింగులో చాలమంది జనులు పాల్గొనిరి. సాయంకాలము జరిగిన సభలో పూర్వ స్వరాజ్యప్రమాణమును మరల గావింపబడుటయే గాక, వల్లభాయి పటేలుగారి నభినందించుచును, గాంధీగారికి జయము నాశించుచును, పురవాసుల సహాయమున వాగ్దాన మొనరించుచును తీర్మానములు గావింపబడెను. శనివారమునాడు వల్లభాయిగారి ఎరెస్టుకు ఫలితముగా నూలు మార్చెట్టు మూసినేయబడెను.

ధార్వాడ్ లో

ధార్వాడ్, మార్చి 12:—మహాత్ముని కాసన తిరస్కారోద్యమ ప్రారంభదిన మిట్ట నత్తుత్సాహముగా జరుపబడెను. ఉన్నత పాఠశాలల యందలి బాలురందరు నుచువుకు స్వస్తి చేప్పి, వేలకొలదిగా గాంధీమైదానములో సమావేశమైరి. సాయంకాలము మరల నొక మహాసభజరిగెను. సంపూర్ణస్వరాజ్య తీర్మానమును, సత్యాగ్రహతీర్మానమును నాసభలో గావింపబడినవి. గాంధీగారి విజయమును సభికులు హృదయపూర్వకముగా నాశించిరి.

లక్నో

మోహనలాల్ సక్సేనాగారియధ్యక్షతన పురజనుల సభ జరిగెను. పూర్ణస్వరాజ్య తీర్మానము గావింపబడెను. సత్యాగ్రహనాటికలు చేర్చుకొనబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)

నాగపూరం

నాగపూరం, మార్చి 12:—గాంధీగారి సత్యాగ్రహోద్యమ ప్రారంభదినోత్సవము నేడు నాగపూరంలో జరుపబడినది. జాతీయపతాకాశోహణోత్సవమును, ఊరేగింపును జరిగినవి. పురజనుల సభకు డాక్టరు ఖేర్ గారధ్యక్షతనహించిరి. గాంధీగారు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన యంత్యలేఖ సభికులకు చదివిని పంపబడెను. వాలంటీరులుగా జేరవలయునని ప్రజలుబోధింపబడిరి. ఆభయంకారుగా రుపన్యసింపును నిలులనుడిరి:—“స్వాతంత్ర్యసమరములో మృత్యువును ధరించుము; లేక స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించినపిమ్మట తత్ఫలముల ననుభవించుటకు బ్రతికియుండుడు.” (అ. ప్రె.)

కరాచీ

కరాచీ, మార్చి 12:—వల్లభాయి పటేలుగారు ఎరెస్టు కాబడిన నాటినుండి, స్వామి గోవిందానందాగారును, తదితర కాంగ్రెసునాయకులును పుదయము, సాయంత్రమునాడ ప్రచారమును మరుగుగా సాగించుచుండిరి. నేటియదయము సత్యాగ్రహగీతములను పాడుచు నైదుఘంటలకే యూరేగింగు జరిపిరి. సరిగా 6-30 ఘంటలకు గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమము జయము నొందవలయునని గోవర్ధన్ దాసు బట్టల మార్చెట్టునద్ద ప్రార్థనలు జరిగెను. 7 ఘంటలకు భాయిగోవిందానందాగారి సభ జరిగెను. స్వామి గోవిందానందాగారు యపూర్వమున ప్రార్థనను జరిపిరి.

గోవిందానందగారి యుపన్యాసము

అత్యంతబలయుతమున దేశము నెదుర్కొని ఇండియా దేశమయొక్క స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు నడుచుచున్న యా యపూర్వ జనసమూహమును గాంచి దేవతలు కూడా యాశ్చర్యపడుచునే యుండవలయునని గోవిందానందాగారు నుడిపిరి. నిరాయుధులగు ప్రజలిటుల స్వాతంత్ర్యము కొరకై ప్రయత్నించుట ప్రపంచచరిత్రలో కనివినియుండని సంగతి. “మన మెల్లరము నాదేవదేవునిని విశ్రమింపజేయు పూజించెదమాగాక, చిలనని పోరాటములో దేవుడే మనకు సహాయము. ఆతడే మనకు జయమును సమకూర్చు గలడు” (ఫీ. ప్రె.)

కాశీక్షేత్రములో

బెనారసు, మార్చి 12:—దేశీయ మహాసభాధ్యక్షుని యజ్ఞానుసారముగా నీపట్టణమునందలి ముఖ్యులగు వీధులలో నూరేగింపుజరిగెను. టౌనుహాలులో గొప్పసభయొకటి జరిగెను. సంపూర్ణానందగారు అధ్యక్షతనహించిరి. ప్రకటన పత్రముల గొని యువజనసమితిసభ్యులు సభకువచ్చియుండిరి. నుజ్జముల మీదను, కాలినడకును పోలీసు లూరేగింపు ననుసరించుచుండిరి. పాఠశాలలోనూ, కళాశాలలలోనూ చదువుచున్న విద్యార్థులు తమ విద్యార్థలముల కేసుటచునిరి. హిందూ విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులను కూడా విద్యాలయముల బహిష్కరించిరి.

సర్దార్ వల్లభాయిపటేలుగారి నభినందించుచును, కాసన తిరస్కారోద్యమము నామోదించుచును తీర్మానము గావింపబడెను.

డాక్టరు భగవాన్ దాస్, శ్రీప్రకాశి, కృష్ణచంద్రరాయ, గోవిందమూలనాథగార్లు తీర్మానమును గూర్చి మాట్లాడిరి. శ్రీలుకూడా పలువురు సభకు వచ్చియుండిరి. (అ. ప్రె.)

మొదటిసత్యాగ్రహదళము

కొన్ని వివరములు

జాతులు:—మహమ్మదీయులు 2, క్రైస్తవులు 1, అస్పృశ్యులు 2, హిందువులు 74, మొత్తము 79.

ఆశ్రమములో వీరు చేయు పని:—ఉపాధ్యాయులు 9, ఖాదీ విద్యార్థులు 25, శాఖలకు సంబంధించినవారు, కార్యాలయ ములోనివారు 45.

రాష్ట్రములనుబట్టి విభజన:—గుజరాతు 32, మహారాష్ట్ర 13, సంయుక్త 7, కచ్చి 6, పంజాబు 3, సింధు 1, కేరళ 4, రాజపుటానా 3, ఆంధ్ర 1, కర్నాటక 1, బొంబాయి 2, ద్రవిడ 1, వీహారు 1, వంక 1, ఉత్తరప్రదేశ్ 1, ఫిజి (మొదట సంయుక్త) 1, నేపాళము 1—79.

గజరాతు:—1. (1) గాంధీమహాత్ముడు 61 ఏండ్లు, 2. (3) చగనలాలు జోషి 35 ఏండ్లు, 3. (9) జయంతి పాఠశాల విద్యార్థి 16-20 మధ్య 4 (10) రసికదేశాయి 16-20, 5 (11) వికలు 16-20, 6 (12) మరాఠీ అస్పృశ్యుడు—నేతపని 18, 7 (13) తనకుకట్టా—గోనేవాసంఘము, 8 (14) కాంతిగాంధీ-విద్యార్థి. మహాత్మునిమనుడు 20, 9 (15) వొడుభాయి పటేలు ఖాదీపని 22, 10 (16) వాస్తీ భాయిదేశాయి 35, 11 (17) పన్నాలాయిపేరి 25, పన్నాదివాసు కొడుకు—గోనేవాసంఘము, 12 (18) అత్తాను, మహాత్ముడియడు ఖద్దరు ఉపాధ్యాయుడు 20, 13 (19) పంజాభాయిషా 25, 14 (24) సోమభాయి ఆశ్రమవ్యవసాయశాఖ 25, 15 (25) హమ్మఖరాం 25, 16 (27) రాంజీభాయి-వంకరు ఆస్పృశ్యుడు నేతపని 45, 17 (28) దినకరాసు 30, బి.ఎస్. సి. కాలిఫోర్నియా—దుగ్గల, 18 (37) భానుశంకర్-విద్యార్థి 22, 19 (40) రావిజీభాయి పటేలు 30, 20 (41) శివభాయి-విద్యార్థి పీఠము 27, 21 (42) శంకరభాయి—ఉపాధ్యాయుడు 35, 22 (43) జవభాయి—విద్యార్థి 20, 23 (48) హరిదాసు వస్త్రవనదాసు గాంధీ 25, 24 (49) చమనలాలు—ఖద్దరు 25, 25 (52) రామనికలాలుమోడి బి. ఏ. ఉపాధ్యాయుడు 38, 26 (56) హరిదాసు మజుందాసు ఎం. ఏ. పి. హెచ్. డి (విస్క-స్కూ) అమెరికా 25, 27 (63) అంబాలాలు పటేలు 30, 28 (67) మాధవలాలు బి. ఏ ఉపాధ్యాయుడు 27, 29 (76) మనిలాలు గాంధీ-మహాత్ముని రెండవ కుమారుడు—ఇప్పుడే చక్షిజాప్రీకానుండి వచ్చెను. 38, 30 (71) లాల్జీ అస్పృశ్యుడు—నేతపని 25, 31 (72) రత్నాజీ-అస్పృశ్యుడు గోద్రాఆశ్రమము 18, 32 (79) పురాతనము విద్యార్థిపీఠము బి. ఏ. 25.

మహారాష్ట్రము:—33 (4) పండిత్ భేను, చంగీష్లో పాధ్యాయుడు 42, 34 (5) గజపతిరావు గాడ్సే ఉపాధ్యాయుడు 25, 35 (8) బాలకేశ్వర్-విద్యార్థి 18, 36 (25) ద్వారకనాథు, శిరీరవాయా మోపాధ్యాయుడు 30, 37 (30) గజానన్—రంజులు ఉపాధ్యాయుడు 25, 38 (32) గోవిందహరారే విద్యార్థి 25, 39 (33) పాండురగవిద్యార్థి 22, 40 (34) విదాయకరావు అప్పి 32, 41 (62) కేసరీచాక్ర్య విద్యార్థి 25, 42 (64) విష్ణుపంతు విద్యార్థి 25, 43 (78) హంబాయి మోహని బి. ఏ. ఉపాధ్యాయుడు 32, 44 (78) విష్ణుశర్మ ఉపాధ్యాయుడు 30, 45 (74) చింతామణిరాష్ట్రీ 40.

సంయుక్త రాష్ట్రములు:—46 (85) రామదయాలురే 47 (33) మున్షీలాలు విద్యార్థి 25, 48 (44) నుమంగళప్రకాశ 25, 49 (59) జయంతిప్రనాను విద్యార్థి 40, 50 (68) జ్యోతిరాంజీ విద్యార్థి 30, 51 (70) ప్రకాష్విత్త విద్యార్థి 25, 52 (77) సురేంద్ర చక్రవర్తి 30.

కచి:—53 (6) పృథ్వీరాజ అపారు విద్యార్థి 18, 54 (20) మాధవజీభాయి 40, 55 (21) నారంజీభాయి 22, 56 (22) మగనభాయి పీరా 25, 57 (23) వంగర్జీభాయి 27, 58 (31) జతాలాలు ఖద్దరుశాఖ 25.

పంజాబు:—59 (2) ప్యారేలాల్జీ ఎం. ఏ. 30, 60 (69) నురాజభాసు 34, 61 (65) కేమరాష్ట్రీ విద్యార్థి 35.

సింధు:—62 (57) అనంబ హింగోరాజీ బి. ఏ. 24.

కేరళ:—63 (39) రాఘవాంజీ విద్యార్థి 25, 64 (45) తిత్తుజీ గోనేవాసంఘం 25, 65 (46) కృష్ణనాయరు విద్యార్థి 25, 66 (50) శంకరను విద్యార్థి 25.

రాజపుటానా:—67 (36) నల్లానసింగు 25, 68 (55) మదనమోహన్ చతుర్వేది 20, 69 (75) నారాయణ నత్త 24.

ఆంధ్ర:—70 (51) ఎర్రేని నుబ్రహ్మణ్యం చౌదరి విద్యార్థి 25.

కర్నాటక:—71 (58) మహాదేవ మార్తాంధ 18.

బొంబాయి:—72 (126) చాపూడుభాయి మహమ్మదీయుడు 25, 73 (54) హరిలాలు మహింగురా బి. ఏ.ఎల్. ఎల్. బి. విద్యార్థి 27.

ద్రవిడ (టమిలునాడు):—74 (35) తపననాయరు విద్యార్థి 25.

బీహారు:—75 (61) నిరంధర చౌదరి విద్యార్థి 20.

వంక:—66 (76) గుర్జేచంద్రదాసు విద్యార్థి 44.

ఉత్తరప్రదేశ్:—77 (55) మోతీబాసుదాసు విద్యార్థి 20.

ఫిజి:—78 (10) హరిప్రసాదు 20.

నేపాళము:—79 (7) మహావీర విద్యార్థి 18.

(హిందూ ప్రత్యేకవిశేషి)

కిరణ్ చంద్రదాసుగారిపై
నేరారోపణ

లాహూరులో వీరిని ఎరెస్టుచేయుటకు కారణమేమి

లాహూరు, మార్చి 12:—కిరణ్ చంద్రదాసుగారిపై నను, మరియొకరిని పైను, శ్రీ. ప్రా. కో. 107 నెక్సు క్రింద గొనిరాబడిన యభియోగము బిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు మోహకాగారి సమక్షమున విచారణకురాగా, కిరణ్ చంద్రదాసు గారు కోర్టువారి కీయభియోగమును విచారించుటకు అధికారము లేదని యు, తమకు పుర్వభావ రావందున కోర్టులో జరుగు వ్యవహారముల దెలుగుకొనబాలననియు నాడేడించిరి. ఇందులకు ఫలితముగా కేసు 28 మార్చివరకు వాయిదా వేయబడినది. ఆనాడు వ్రాసిక్యావక్ వారు కిరణ్ దాసుగారికి యీ యభియోగ వ్యవహారములను దెలుగుకొనబటకు వలసినంతమట్టుకు పుర్వభావ వచ్చునని నిరూపించుటకు సాక్ష్యమును గొనివచ్చెదరు.

నేరారోపణ

ప్రాసిక్యూషన్ వారి నేరారోపణ యీ క్రింది విధముగా నున్నది. ఇటీవల కొన్ని నెలలగా దౌర్జన్య కృత్యముల గావించుటకై నిందితులు కలిసి పనిచేయుచుండినని పోలీసులకు స్పష్టముగా తెలిసియుండెను. వీరి వ్యాపారమునంతను పోలీసులు తెలిసికొనుచు తరుచు పైయధికారులకు నివేదికల సంపుచుండిరి. లాహూరుకువచ్చుకేసు నిందితులతో వీరు కలిసిమెలసి తిరుగుచు, రాజద్రోహకరమును వాఙ్మయమును పంచుకొనెదమనియుండినని ప్రాసిక్యూషన్ వారికి తెలిసియుండెను కాంగ్రెసు సంగరములోనే ఎరెస్టు జేయుటకు

కారణము

లాహూరులో వీరిని నెంబనే ఎరెస్టుచేయుటలననే డిల్లీకి సమీపమున రాజప్రతినిధి స్వేచ్ఛలుపై గావింపబడిన బొంబాయి ఘాతుక కృత్యములను బోలిన దురంతములు మరల జరుగజండునట్లు జేయుటకు సాధ్యపడెను. (ఫీ. ప్రె.)

ఈరోడ్ దేవాలయపు కేసు

ఈస్టరన్ గారికి విధింపబడిన జరిమానా రిక్ష

తగ్గింపబడుట

ఈరోడ్, మార్చి 12:—ఈరోడ్ దేవాలయ ప్రవేశము కేసులో ఈస్టరన్ గారును, మరి యొకవును హద్దుమీరి జైల్లోనుండుటకు దేవాలయము నవవిశ్ర మొనరించినందులకు నని సబ్ మేజిస్ట్రేటుచే 60 రూపాయల జరిమానాశిక్ష విధింపబడి యుండిరి. నిందితుల ఆపీలును విచారించిన సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు ‘అవవిశ్ర మొనర్చి’ యను నేరమును నిందితు లొసరించి యుండనేరని ముగిసెను. నివసరకే చెల్లించబడిన జరిమానా మొత్తములో 30 రూపాయలను నిందితులకు నాపసు జేయించినది.

హద్దుమీరి నెట్టుటకు సంబంధించిన నేరమునకు విధింపబడిన శిక్షను రద్దపడవలయునని నిందితులు తిరుగా ఆపీలు దాఖలు జేయుటలది యున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

‘కాకోరి స్వరాజాంత్రా’

మోక్షోద్ధులో ఆపీలు

కలకత్తా, మార్చి 12:—ప్రభుత్వమువారిచే నిశ్చేదింపబడిన కాకోరిస్వరాజాంత్రాత్రయము పుస్తకముయొక్క రచయిత యగు శ్రీయంత మణీచంద్రనారాయణ్ రాయగారు తమకు రాజధాని మేజిస్ట్రేటు విధించిన 2 సంవత్సరముల కఠినశిక్షను గూర్చి మోక్షోద్ధున నపీలుచేయగా స్వాయముద్దులు పియర్సన్, జాకోగార్లు ఆ ఆపీలు విచారించబడవలయునని నిర్ణయించిరి కాని జామీనుగడులను మాత్రమున గ్రహింపరయిరి.

(ఫీ. ప్రె.)

శారదానికేతనముగుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆరవ వార్షిక కేతనము

గుంటూరు, మార్చి 4—గుంటూరు నగరమున పురాణ దంపతులను శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ దంపతులచే సాహిత్యపరిషత్ దిన దినాభివృద్ధి గాంచుచుండిన శారదానికేతనపు వార్షిక కేతనము మొన్నటి సాయంకాలమున ప్రత్యేకముగ నిర్వహించబడిన చలనచిత్రము. అతి యుత్సాహకరముగ జరుపబడినది. ఆనాడు గుంటూరు నగరమునగల రైస్ మిల్లయొక్క శారదానికేతనపు రోడ్డుకే దారిమార్పెను. స్త్రీ పురుషులు ఘనముగ 2 వేలమంది సభ సలకరించిరి. సభా మధ్యమున వివిధ చిత్రపు నర్తకుల కాగితముల పుష్పములచే నలంకరింపబడిన ప్రదేశమున నధ్యక్షులకును నిర్దేశింపబడినది. సభకు ఆధునిక భోజన విరుదాంతకులును ఉదారులును, కవులును అను శ్రీ పుష్పయ్యగారు జమీందారుగారు శ్రీ రాజా వెంకటాద్రి అప్పారావు బహదర్ గారు రధ్యక్షుల వహించిరి.

సభ ప్రారంభమైనది, జాతీయగీతములతోడను ప్రారంభింపబడినది. తదుపరి శ్రీ రాజాగారు వారి దిగువయభ్యుత్థికోపస్వాసమును మంజరి ద్వారమున దివి వారి పాండితీ గరిమను తెలియ బరచుటయేగాక నూతన పంథాను ద్రోశి మార్గదర్శకులైరి.

పిమ్మట నికేతనములోని యిరువురు బాలికలు సంగీతము నుబాడి శ్రోతల నానందాన్ని నెలలడించిరి. శ్రీ లక్ష్మీనారాయణదంపతులుగారు వారి సంవత్సర రిపోర్టును జదివరి. శారదానికేతనము 6 సంవత్సరముల బాలికయైనది. శ్రీ దంపతులు నామెను ముద్దు మురిపముతో బెంచుచున్నారు. ఈ వత్సరము శ్రీనికేతనపు చారిత్రలో చాల ప్రాముఖ్యమైనది. ఆధునికముగ శ్రీ యువతీవిద్యాలయము బలవంతము జేయబడినది. ధనాధ్యులగు పలువురు పెద్దలు సహాయము జేసిరి. 8 వేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి 60 ఎకరముల భూమి దివిమీనులో కొని నేర్వయు జేయబడినది. ఈ విషయమున శ్రీయుతులు బాగర్ల నూడి కుప్పస్వామి చౌదరిగారు, దేశరాజు హనుమంతరావుగారు, మాధవపెద్ది కాలిదాసుగారు, దేశరాజు లక్ష్మీనరసమ్మగారు, గోవిందయ్యగారు, విరాళముల నొసగిరి. పెదపాలెయి న్నుగు గ్రామనాథులు వారిదివరలో ధాన్యరూపమున నిచ్చుచున్న చందాలను ధనరూపముగ నార్చి ఒక్కసారే యాభూమిని కొనుటకు యిచ్చిరి. ప్రస్తుతమున దాబాపై మరొకయంతస్తు నిర్మింపబడుచున్నది. దానిపై విశ్వదాత దేశోద్ధారక గాగేష్వరరావుపంతులు, చెదిలవాడ నాగభూషణము చౌదరి తాళ్ల మధునూరుపాడు అగ్రహారందారు మున్నగువారు సహాయముజేసిరి. నికేతనమునకు మూలధనము మార్చబడుచున్నది. నాగపురపు వాస్తవ్యులగు రావుబహదూర్ డి. లక్ష్మీనారాయణగారు చల్లపల్లి రాజాగారు, గంపలనూడెం రాజాగారు కొంతవరకు సహాయముజేసిరి. ఈవత్సరమున వ్యాసరచనపోటీ పరీక్షలు శారదావల్లభులుగూర్చి వ్రాయబడినవి. అందు రెడ్డి బాలికయగు చింతలచెరువు కనకమ్మగారు కాసనకవరమని చెల్లుచు వ్రాసిన వ్యాసమత్తుత్రయముగ నున్నదని నిర్ధారణ జేయబడుటచే ప్రథమ బహుమానమును బడసెను. రెండవ బహుమానము యంగు లక్ష్మీదేవిగారు బడసిరి. కాసనము ప్రమాదకరమని వ్రాసినవారిలో నడింపల్లి సుందరమ్మగారు ప్రథమ బహుమానమును బొందిరి. నికేతనములో విద్యమంచి పద్ధతులపై గరపబడుటయే మంచి కట్టుబాట్లతో నడుపబడుచుండెను.

ఇట్లు ఆశ్రీకాలోనిభారతీయుల పిల్లలిద్దరిచట విద్యార్జనజేయుట కేరెంచిరి. రంగూను బాలిక లిద్దరుగలరు. వైజాం పరగణాలవారు ఆరుగురు జదువుకొనుచున్నారు. తదుపరి బాలికలు కార్యక్రమ పట్టిక బట్టి బ్రహ్మయగారి మఠము, సోదీ జెప్పూరు, ప్రహ్లాద, నల్లమదేవి మున్నగువాటిని ప్రసరించి శ్రోతుల సంతోష విచిత్ర నెలలడించిరి. అధ్యక్షుల యుపస్వాసముతోడను వందశతములతోడను సభ పూర్తియయ్యె.

దంతచూర్ణము

డబ్బి 1-కి నెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముటలన చిగుళ్లుగట్టి చనును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాకుండును. నోటరుగ్గండము తోక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

బందరు నల్లజండాలు కేసు

11వ ముద్దాయి తుమాఫణ ఉపసంహరించు

కొనుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

మచిలీపట్నం, మార్చి 4—నల్ల జండాలు కేసులో ముద్దాయిలతరపు వాదమును శివరామ్ స్వామయ్యగారు నేడు ముగించిరి. ముద్దాయిల పై ఉత్తరువు జారీచేసిన ఉద్యోగికి న్యాయశాస్త్రము తెలియదనియు ఆరోజున స్పెషలు డ్యూటీయందున్నట్లు అతనే ఒప్పుకొనెననియు జెప్పెను. 11వ ముద్దాయి గూడూరు వెంకటచలం యిదివరకు దాఖలుచేసిన తుమాఫణపత్రము ఉపసంహరించుకొనెను. బామినపై విడుదల చేయబడిరి. తీర్పు 15వ తేదీన ప్రకటింపబడును. సత్యసాధని కేసుగూడ ఆవాటికే జేయబడినది.

నరసరావుపేట

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము-పౌరసభ

నరసరావుపేట, మార్చి 18—నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు యీ ఊరిలో మ్యూనిసిపల ఆఫీసువద్ద నన్న పతనాలయమువద్ద పౌరసభయొకటి జరిగెను. ఆ సభకు చల్లా జగన్నాథంగారు అధ్యక్షతవహించిరి. అధ్యక్షులు సభాద్వార్యమును చెల్లుచు నాడు మహా పర్యవేక్షకునియు గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహ విజయత్రాసముద్యుక్తులై వెడలుచున్నారనియు, మన ఆంధ్రదేశమునగూడ ప్రతి గ్రామమునందు మహాత్ముడు గోరెన యంతములన్నిటిని సిద్ధముజేసియుండుట చాల సుకరమనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట యిచట మఖ్యముగ కాంగ్రెసు ఆదర్శములసందర్శకును ప్రచారముజేయుచున్న రాళ్లబండి చంద్రమౌళిగారు ముచ్చటించుచు మహాత్ముని విజయత్రాసములను వివరించి మద్దతిపెడమనుగూర్చియు ఖడ్గరు ప్రచారమునగూర్చియు చెప్పి అందఱును స్వరాజ్యసిద్ధికి సిద్ధులుగనుండి సర్వాంగము చేయుటకు సన్నద్ధులు కావలెనని చెప్పిరి. అంతట పూర్ణ చంద్రరావుగారు ముచ్చటించుచు యీ సందర్భమున నందఱును కాంగారమునకు పోవుటకు సిద్ధముగ నుండవలెనని చెప్పియు జెయిలలో నుండుటవలన మానవుడు నేర్చుకొనగల ధర్మములను నిరూపించి ప్రాణములనైన గోల్పోవుటకు సిద్ధముగ నుండవలెనని యుద్బోధించిరి.

ఎవరండ్ర సాంబశివశాస్త్రిగారు ఖడ్గరుధారణమే స్వరాజ్యదాయని యని తిరుగు గల సంపూర్ణ విశ్వాసమును వెలిబుచ్చిరి.

అంతట అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను. అధ్యక్షులు తుదకు సభను ముగించుచు సభలుజేసి మాటలాదిని యింటికిపోయిన లాభము లేదనియు అందఱును యధాశక్తి కార్యదీక్ష బూనవలెననియు జెప్పిరి.

రాళ్లబండి చంద్రమౌళిగారు అధ్యక్షుడు చెప్పిన సందేహములవివరించుచు త్వరలోనే యీ యూర కాంగ్రెసు ఖడ్గరు సన్మార్గమును స్థాపింపబడుననియు మహాత్ముడు గోరెన యంతములను యీ యూరగూడ సిద్ధము జేయుచున్నామనియు చెప్పిరి.

స్వాములవారి రాక

ఈ యూరికి బెంగళూరునుండి శంకరానంద సరస్వతి స్వాములవారు వచ్చి అధ్యాత్మికాచార్యులుగా పురాణకాలక్షేపముజేయుచు, అధ్యాత్మికవిషయములను జ్ఞానమార్గమును పురజనులకు చక్కగ వివరించుచున్నారు.

మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలు

నరసరావుపేట మ్యూనిసిపలు కొన్నిరుగుగనుండి యీమధ్య చనిపోయిన కొడవటికంటి వెంకటప్పయ్యగారిస్థానే నూత్న సభ్యుని యెన్నికలు యీనెల 19 వ తేదీ జరుగును. ఈయెన్నికలకు న్యాయవాదులుగనున్న బెల్లంకొండ సుబ్బారావుగారును చింతలచెరువు కోటిశ్వరరావుగారును పోటీచేయుచున్నారు.

గుంటూరు

అభివృద్ధిశాఖామంత్రిగారి యాగమనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, మార్చి 12—మద్రాసు ప్రభుత్వపు అభివృద్ధి శాఖామంత్రిగారు శ్రీ ఆర్. నేతురత్నయ్యగారు గుంటూరు నగరమునకు నిన్న యుదయమున దయచేసిరి. స్టేషన్ దగ్గరకు వారినిగలసికొనుటకు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీకుప్పస్వామిచౌదరిగారు భారతశాసనసభ్యులగు పాములపాటివెంకటకృష్ణయ్యగారు ఎన్.కృష్ణాబేట్ యింజనీరుగ శ్రీ కే. శ్రీనివాసయ్యగారు, జిల్లాబోర్డు యింజనీయరుగారు ఏ. లక్ష్మీనారాయణగారు, స్వయం సాయశాఖాధికారి యగు డి. బాలకృష్ణ మూర్తిగారును దయచేసిరి. గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు ప్రాతఃకాల ఫలహారము తాగానే బయటికి దయచేసి పుష్పమాలాలంకృతులుగ జేయబడిరి. పిమ్మట మంత్రిగారు యితరులగు సి లాం ఫారమునకుజనిరి. శ్రీ బాలకృష్ణమూర్తిగారు వారికి ఆ ఫారములోని పలు విషయముల జూపిరి ప్రస్తుతము కొట్ట ప్రతిపంబు తప్ప తిక్కిని వన్నియు పంబుచేయబడినవి. దున్నులుగూడ ఏదీయో యంటు వ్యాధియుండుటచే ప్రత్యేక ప్రదేశము ననుంచబడినది. ఒక బట్టెగొడ్డు మంత్రిగారిరాకకుపూర్వమే ఈనెను. పిమ్మట మంత్రిగారు యితరులు యం. యల్. సి యం వి.ఎస్.వారిచే నడుపబడుచున్న లాంఫారం లోనున్న పాఠశాలను దర్శించిరి. అచట బెంబారుగారు వారికి స్వాగత మొసంగి పాఠశాలలో పరిశ్రామికవిద్య లెటుల గరపబడుచున్నది చెప్పిరి.

తిరుపతి మంత్రిగారు పట్టామున గల పశువుల వైద్యాలయమును జూచిరి. యంతపట్టాములో దినమునకు 40 పశువులు మాత్రమే చికిత్సకై వచ్చుచుండుటకు చాల హాశ్యరహితది. ఇచట నింక ఎక్కువసంఖ్య వచ్చుటకు వీలున్నదని వారి యభిప్రాయము అటుపై వారు జనరల్ ఆసుపత్రికి జనిరి అచట జిల్లాపర్యవేక్షకులగు శ్రీ మేజర్ మహదేవ్ గారు వైద్యాలయములోని పలుకాఖల జూపి నూతనముగ తయారుగాబడుచున్న 100 మంచముల వార్డును జూపిరి. అది త్వరలో తయారుగావలయునని మంత్రిగారు యాశించిరి. చోటుబాలక పంచలలో పరుగు రోగుల వారు జూచిరి. వైద్యాలయ మభివృద్ధిలో నున్నందులకు వారు సంతసించిరి. తరువాత వారు శ్రీ యింజనీయరుగారింట అతిథ్యమును స్వీకరించిరి.

మధ్యాహ్నము పట్టాములోని పలువురు యుద్వోగీయులతో సంప్రదింపులు జేసిరి సాయంకాలమున నూతనముగ నిర్మింపబడిన విశాల సుందరవైద్య పాఠశాలాభివనములో శ్రీ మంత్రిగారి గౌరవార్థ మొకవిందు శ్రీ కృష్ణస్వామి చౌదరిగారు గావించిరి దానికి పట్టాములోనివారేగాక మండలములోని వారు కొందరు దయచేసిరి ప్రసిద్ధ ఆంధ్రనాయకులగు శ్రీ మతి మద్దెల గానమోహినిగారిచే ప్రార్థనముగ సంగీతకచేరీ చేయబడిన మృదంగమునకు విఖ్యాతులగు శ్రీ పాట్లూరి వీరరాఘవయ్యగారు, పిడికె. పం. నాధముగారును దయచేసిరి. తిరుగునకు పూర్వము మంత్రిగారితో సహా పట్టామునగల కొందరు నాయకులు మద్రాసు ప్రెస్ క్లబ్ లోవారిచే ఛాయాపటము దీయబడిరి.

రాత్రి 7-15 గంటలకు శ్రీ ఏ. లక్ష్మీనారాయణ (District Board Engineer) గారిచే శ్రీ మంత్రిగారికి విందు వారి బంగారాయందు చేయబడినది. రాత్రి 9 గంటలపైలలో మంత్రిగారు నెల్లూరుకు జనిరి.

శ్రీ నీతారామాంజనేయ దేవాలయము, గాంధీపేట, గుంటూరు

(నున్న పు బట్టిలసహిపనుండు)

భగవద్దత్తులారా, శ్రీ నీతారాములవారి ప్రేరణలన నేను వారిపేరున నొకఆలయము నిర్మించవలెనని కొందరు భక్తులతో నాలోచించి వారిసహాయంబునను వారిగురువుల సహాయంబునను నాలయమును సంపూర్ణిగావించియుంటిని శ్రీ నీతారాము స్వాముల వారిని ఆంజనేయస్వామిని ప్రతిష్ఠజరుపవలసి యున్నయది. ఆలయమునకు గోపురము కట్టవలసియున్నయది జరుగవలసిన ప్రతిష్ఠ మిదిల భారమై యున్నయది. ఉద్వారస్వభావులగు భక్తులెల్లరు యీధర్మకార్యముందు తోడ్పడి ప్రార్థితులు. అన్నప్రదానము జరుగవలసియున్నది. ఆలయము నిర్మించుట యందు నాకు తోడ్పడిన భక్తులచేర్చు యాదిగన నుదహరించుచున్నాను ఈకార్యము త్వరలో జరుగవలసియున్నది. గాన భక్తులెల్లరు యీకార్యమునకు స్వరాస్తపరహస్తంబుల ధనసహాయంబుచేసి శ్రీరామచంద్రమూర్తి వారి కుటుంబమును ప్రతిష్ఠ చేయించి తత్పూర్ణంబునగాంచి నన్న కృతార్థునిగ జేయ ప్రార్థితులు.

ఇట్లు దాసానదాసుడు,

కొండేటి వెంకటప్పయ్య, గుంటూరు.

సేనుగుప్తగారి అరెస్టు

నిర్బంధించి స్వగృహమునందే యుంచుట

జామీనీయలేదు - కేసు 19 వ తేదీన రంగూనులో విచారణయగును

కలకత్తా, మార్చి 18:- జె. ఎం. సేనుగుప్తగారు, కలకత్తా పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని రాజద్రోహపు కేరమన అరెస్టు జేయుటకు రంగూను పోలీసువారు సేను స్త్రీమధ్యపై వచ్చిరి. ఫిబ్రవరి 20, 21 తేదీలందు రంగూనులో ఉపన్యసించి నందుకు యీ అరెస్టు గా వింపబడెను. దక్షిణ జిల్లా అసిస్టెంటు పోలీసు కమిషనరు అరెస్టువారంటును మధ్యాహ్నము 3-30 గంటలకు వారియింటి వద్ద ఆందజేసిరి. రూ 10,000 యిరువురి జామీనుపైవిడుదల జేయుటకు అంగీకరించిరి. కాని సేనుగుప్తగారు జామీనొసంగ నిరాకరించిరి. రంగూనుకు బోయే స్త్రీవరులేనందున వారిని స్వగృహమునందే పోలీసు కాపలాతో నుంచిరి. కార్యకేవలము సభ్యులు కాంగ్రెసుసభ్యులు పలువురు గుప్తగారిని దర్శించవచ్చి అభి నందించిరి. ఫోటోగ్రాఫు తీయబడెను. "వంగరాష్ట్రమున 10,000 మంది సత్యాగ్రహమొనర్చుటకు వాలంటీరులు కావలెను. ఇదియే నాకోర్కా" యని సేనుగుప్తగారు శ్రీప్రెసు ప్రతి. ఫిలో జెప్పెను. కేసు 19 వ తేదీన విచారించబడును.

కమిషనరు సంభాషణ

అరెస్టు వారంటు చేతికందగనే సేనుగుప్తగారు టైము చూచి బయలుదేరుటకు సిద్ధముగ నుండెను. ఇంతలో పోలీసు కమిషనరు సర్ ఛార్లెసు టాగర్తుగారు తెలిపినట్లు పిలిచి జామీనొసంగుచున్నారా యని అడిగెను. సేనుగుప్త:- లేదు మీ పోలీసు ఉద్యోగివెంటే వచ్చుచున్నాను.

కమిషనరు:- దుమ్మిరాత్రి యుంచుటకు స్థలములేదు. మీయింటనే యుండగోరెదను.

సేనుగుప్తగారు:- సేనెట్టి పూచీకత్తునీయబలను. ఇప్పుడే బహిరంగసభలో నుపన్యసించుటకు పోవుచున్నాను.

పిదప పోలీసు ఉద్యోగి నోటిమాటనే ఇల్లువెడలఁబడని ఉత్తరువుచేసెను. సేనుగుప్తగారు కాంతియాడను సత్యాగ్రహి యగుటచే అంగీకరించెను.

ఊరిలో అలజడి

సేనుగుప్తగారి అరెస్టువార్త నగరమంతయు వ్యాపించి పోయెను. లిబర్రే అడ్వాన్సు ఆందోళనకారుల ప్రత్యేకసంచికలు ప్రకటించినవి. రేపుబహిరంగసభ యేర్పాటుజేయబడెను. అధ్యక్షుని సేనుగుప్తగారును వారి కేసును గర్హించుచు స్వాతంత్ర్యోద్యోగియత్నము నిరూపించుచు తీర్మానించుటకై కాన్పొరేవనుసభ సోమవారమునాడు జరుగును. సేనుగుప్తగారు ప్రతివాదముచేయదలచుకొనలేదు. శనివారమునాడు పురమంతయు వార్తలు జరుగును. సేను మధ్యాహ్నము ఆకళికము కొంత భాగము వార్తాజరిగెను. ఆవాడు 10,000 మంది వాలంటీరులను జతపెట్టుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. (శ్రీ ప్రె.)

రంగూను పోవుట-వెడలుచున్న దృశ్యము

కలకత్తా, మార్చి 14:- సేనుగుప్తగారు సిద్ధానా యను స్త్రీమధ్యపై సేనుదయము 9-20 గం. రంగూనునకు గొంపోవడిరి. రంగూను పోలీసువారు పీరివెంటనుండిరి. వారియిల్లును, జెట్లా ముఘాటు సేను నాయకుని దర్శించవచ్చిన ప్రజలచే నిండిపోయెను. వారు కూర్చున్న స్త్రీమధ్యపై జాతీయపతాకమును నెల కొచ్చి యత్నములు విఫలమయ్యెను. కాని వాలంటీరులు "విప్లవము చిరస్థాయిగ నుండుగాక" యూనియనును పడిపోవుగాక" అని కేకలు వేయుచుండిరి. సేనుగుప్తగారికి పూలదండలువేసిరి. హోలీపండుగ దినమున కనుగుణ్యముగ వారినోసటు కుంకుమతిలక మిడిరి. వారు స్త్రీమధ్యపై నిలిచి కన్ను మోపు మేరకు పోవువరకు చేయూపుచుండిరి. కొందఱ బంధువులు మిత్రులను పత్రికాప్రతినిధులను స్త్రీమధ్యపైకి రానిచ్చిరి. సేనుగుప్తగారి వెంట స్వంతమనిషి యొకడుండెను.

వంగరాష్ట్రమునకు సందేశము

"ప్రస్తుతమును వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక పర్మమును రద్దుజేయుదు. దానిసానే మహాత్మాగాంధీగారి నాయకత్వమునందు మనమున్నామి విశ్వసించువారుగ సంఘమును యేర్పాటు జేయుదు. వంగరాష్ట్రపు నిర్మలముగ ఖ్యాతి చెడగొట్టు రాదు." అని సేనుగుప్తగారు రంగూనుకు బోవుచు వంగీయులకు సందేశమిచ్చిరి. (శ్రీ ప్రె.)

యవరాజు ఇప్పుడు ఎంటెన్స్లో నున్నాడు. కెయి రోకు బయలుదేరిరి. యునైటెడ్ స్టేట్స్ రామచారిగ సర్ రొనాల్డు లిండేగారు సత్సమేసులై ఆమెకికాకు బయలుదేరిరి.

సానికవార్తలు

మద్రాసు లోకలుబోర్డుల చేంబరు సభ:- పై సంఘము రాబోవు 28వ తేదీని సాయంకాలము 6 గం. చెంగల్పట్టుజిల్లాబోర్డుకార్యాలయమున కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నికారము జరుగును.

శివాజీ త్రిశతాబ్దోత్సవము:- శివాజీ త్రిశతాబ్దోత్సవముసందర్భమున పూనాలో రాబోవు 16వ తేదీని జరుగు పరిశోధక సమావేశమునకు రా|| బి|| ఆర్ కృష్ణరావు భాస్కర్ నేగారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధిగా వెళ్లెదరు.

జిల్లోలువెండిగిన్నె ఫుట్ బాల్ పంచెములు మద్రాసు, మార్చి 14:- పై పంచెములకు సంబంధించిన ఏపాటియును నిన్న సాయంకాలము జరగలేదు. యస్. వి. ఏ. ఏ. జట్టు నిర్ణీతసమయమున హాజరు కాకపోవుటచే డేరింగు ఆట గాండ్ర జట్టు 7లివిజటుల నిర్ణయింపబడెను.

యం. యస్. యం. రైల్వేషనివాండ్ర సంగమముయొక్క 5వ వార్షిక సమావేశము పై సంఘముయొక్క 5వ వార్షిక సమావేశము రాబోవు యిద్దరు సెలవుదినములకు ఏప్రిలు 18, 19, 20 తేదీలందు హూస్టిలో జరుగును. శ్రీయుత వి. వి. సిగారు అధ్యక్షతనహించెదరు. పైసంఘపు శాఖలవారును ఉపశాఖలవారును యీసమావేశమునకు సక్రమముగా ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల పంపున టుల కోరబడుచున్నారు.

దక్షిణాంధ్రీయ తత్వజ్ఞాన సంఘసమావేశము:- పై సమావేశము రాబోవు 30, 31 తేదీలందు అడయాదనందు జరుగును శ్రీ సి. శేషరాజుదాసాగారు అధ్యక్షతనహించెదరు. సమావేశమునకు రాదలచుప్రతిభు లెల్లరు కి అజాలు రిజిస్ట్రేషను రుసుమును సమావేశకార్యదర్శి అడయాదకు మార్చి 21వ తేదీలోపుగ పంపి ప్రతినిధులుగా రిజిస్టరుగా నెలెను. ప్రత్యేక బస ఏర్పాటు నలయువారు తత్వజ్ఞానసంఘ భోజనశాల నూపరింపెండెంటుకు వ్రాసుకొనెను.

హైకోర్టు నముద్రతీరమున గొప్పబహిరంగసభ:- యువజనస్వాతంత్ర్య పక్షమువారి యాజమాన్యమున రేపుకా యంకాలము 5-80 గం. హైకోర్టు సముద్రతీరమున మహాత్మా గాంధీగారి సత్యాగ్రహఉద్యోగము పట్ల ఆమోదమును తెలుపుటకు నిర్బంధితులైన శ్రీయుత జే. యం. సేనుగుప్తగారిని అభినందించుటకును గొప్పబహిరంగసభ జరుగును. శ్రీయుతులు వి. యల్. శాస్త్రి, యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్, డి. కుకండై, పి. యస్. భాస్కర్, బొంబాయి యువకసంఘము నకు సంబంధించిన యం. టి. వేదాంతరాధ్య ఉపన్యసించెదరు. పారులెల్లరు రా ప్రార్థితులు.

కావెంట్రిప్రభువు నిన్న యదయమున చనిపోయిరి. ఇతని వయసు 91 సంవత్సరములు.

పాపట్ల న॥ జడ్డి కోర్టులో

I. P. 10 of 1930. పిటీమనరు :- (ముణగన్నడు) గాదిరాజు పున్నయ్య కుమారుడు వెంకటరామయ్య, వయస్సు 50 సం॥లు వ్రాహ్మణులం, ఈనాందార, అనంతవరం తెనాలి డి. మ. కోర్టు.

అదిరి రెస్పాన్డెంట్లు :- ధూళిపాళ్ల కోటయ్య వనైరా.

1920 ఫి॥గం 5 న ఆక్టు 19 (2) సెక్షన్ ననుసరించి, పైన తెలుపబడిన పిటీమనరు, యీ కోర్టువారికి తన్ను ముణగన్నడుగ తీర్మానించబడినదిగ కోరుచుచెట్టిన దరఖాస్తు విచారణ నిమిత్తమై 14-4-30 తేదీకి వాయిదా వేయబడినదని యందుమూలమున తెలియబరచడమైనది. సబ్ కోర్టు, బాపట్ల } ఎస్. అనంతగిరిరావు, 13-3-30 } ఆడివన్ సబ్ జడ్జి.

అసెంబ్లీ బైలెక్షను

సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ గారు తంజావూరు తిరుచినాపల్లి నియోజకవర్గము వారిచే ఎన్నుకొనబడుట

తంజావూరు, మార్చి 18:- తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి నియోజకవర్గమున అసెంబ్లీకి గత సోమవారము జరిగిన ఎన్నిక యందు సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ గారి 5804 ఓట్లు బడయుటచే వారు ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడెను. ఈతని ప్రత్యేక రాజావహూరు కృష్ణమాచార్యురగారు 1684 ఓట్లు ను మాత్రము బడసిరి. 247 ఓట్లూర్ డైరెన్సి.

శివాజీ వ్యాయామమండలి

వ్యాయామపోటీలు శివాజీ వ్యాయామమండలి తృతీయ వార్షికోత్సవసందర్భమున జరుపబడు వ్యాయామక్రీడలు మెడికల్ కళాశాలా సమీపమున నుండు వై. యం. సి. ఏ. వారి క్రీడాస్థలమునందు జరుగునని పోటీవార్తకు యందుమూలమున తెలియ చేయబడుచున్నది. ఈపోటీలు మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు ప్రారంభమగును. పోటీచేయువారు 2 గంటలకు హాజరు కావలెను. సమావేశము

శివాజీ వ్యాయామమండలివారి యాజమాన్యమున జరుగు నట్లు ఏర్పాటుచేయబడిన ప్రథమ వ్యాయామ సమావేశము రాబోవు 16 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 11 గం. గోకలేహాలు నందు ప్రారంభమగును. సమావేశప్రతినిధులు సమావేశ ప్రారంభమునకు 15 నిమిషముల పూర్వమునైనను సభాభవనమున నుండునట్లు కోరబడుచున్నారు.

తృతీయ వార్షికోత్సవము సమావేశము కార్యక్రమము సాయంకాలము 4 గం పూర్తియగును. పిదప శివాజీ వ్యాయామమండలి తృతీయవార్షికోత్సవములు సాయంకాలము 4-15 గం. గోకలే హాలునందే ప్రారంభమగును. గా|| డా|| పి. సుబ్బారాయునిగారధ్యక్షతనహించెదరు. శ్రీయుత యస్. సత్యయ్యగారు ఉత్సవసందర్భమున మధ్యోపన్యాసము నొసెగెదరు. భవాని స్వామినాథన్ కన్య ఎం. ఏ. గారు పీఠావ్రదర్శనము గావించెదరు. వ్యాయామ ప్రదర్శనము సభ్యులు గావించెదరు.

శ్రీ శివాజీ మహారాజ్ జన్మదినోత్సవము శ్రీ శివాజీ మహారాజ్ గారి త్రిశతాబ్ద జన్మదినోత్సవము రాబోవు 17 వ తేదీ సోమవారమున సాయంకాలము 5-80 గం. గోకలేహాలనందు జరుగును. ప్రా. సి. యస్. శ్రీనివాసచారి, రుక్మిణీబక్ష్మిపతి, శ్రీయుతులు టి. పి. మీనాక్షిమందరం, టి. యస్. వెంకట్రామన్, ఏ. ఆర్. వి. ఆచార్యగారు గొప్ప జాతీయ నాయకుడైన శ్రీశివాజీ మహారాజ్ జీవితమును గూర్చియు వారొసర్పిన ఘనకార్యముల గూర్చియు ఉపన్యసించెదరు. శ్రీయుతి జి. విశాలాక్షి అమ్మగారు పీఠావ్రదర్శనముగావించెదరు. శ్రీయుత వేమవరపు రామదాసు పంతులు గారధ్యక్షతనహించెదరు.

కరాచీలో భూపంకము

ప్రణాహాని లేదు కరాచీ, మార్చి 18:- సేను తెల్ల వారుగూమున 2-20 గంటలకు భూపంకము వచ్చి కొద్ది సెకండుల పాటు అంతయు కదలించి వేసెను. మంచములపై నుండి నిద్రపోవువారు క్రింద బడిరి. బల్లులు కుట్టిలు దూరమనకు ఎగిరిపడినవి. చుట్టుపట్ల గ్రామములందు యిటులజరగలేదు. కరాచీ నగరములో మాత్రము యిట్లు జరిగెను. (అ. ప్రె.)

కావలెను

కృష్ణజిల్లా కోఆపరేటివు ఫెడరేషను యాజమాన్యము క్రింద పనిచేయుటకు కోఆపరేటివు శిక్షణయందు (టయినింగు) కృతార్థులయిన ముగ్గురు నూపూనై జరులు కావలెను వారికి నెల 1-కి రు. 80/ల జీతమున్ను, స్వాయమైన ఖర్చులన్ను యివ్వబడును. ది 19-3-30 వతేదీ లోపల ఫెడరేషన్ కార్యస్థానము వెజనాడకు యోగ్యతాపత్రములతో సహా దరఖాస్తులు పంపవలెను. X|| వెం|| అప్పారావు, కార్యదర్శి.

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

నిన్న రాత్రి 7½ గంటలకు నవగాము చేరుట

జే. ఎం. సేనుగవ్వగారిని అరెస్టు చేయుట

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారిని

ఆంధ్రరాష్ట్రసత్యాగ్రహ నియంతగా నెన్నుకొనుట

గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాలు నిచ్చుట

వంగరాష్ట్రమునందు 10000 మంది సత్యాగ్రహ యోధులను చేర్చుటకు దీక్షబూనుట

అస్సామీని మహాత్ముడుచేరుట

ఒక సవరణ

మహాత్ముడు అస్సామీ 12-వ తేదీ ఉదయము 10½ కు చేరెనుగాని రాత్రి 10½ కు కాదు. నిన్నటి పత్రికలో రాత్రి 10½ కు అని పొరబాటున పడినది. 12-వ తేదీని పగలును రాత్రియునుగూడ అస్సామీలోనే యుండెను. 12-వ తేదీ మధ్యాహ్నముచట సుపసంగించెను. 13-వతేదీ ఉదయమున 6½ గంటల కంటుండి బయలుదేరి సుమారు 8½ గంటలకు బరేజాను చేరెను.

బరేజాలో జరిగిన సన్మానము

పౌరులు ధనమును సమర్పించుట

గాంధీమహాత్మునకును సత్యాగ్రహదళమువారికిని గ్రామ మగ్ధమునందున్న యొక విశాలభవనమున విడిది యేర్పరుపబడెను. నిన్న మధ్యాహ్నము బరేజాలో జరిగిన బహిరంగసభలో మహాత్ముడు ఉపన్యసించెను. చుట్టుపట్ల గ్రామములనుండి చాలమంది సవర్ణులును, అవర్ణులు (అస్పృశ్యులు)ను గూడ బరేజాకు వచ్చి మహాత్ముని సందర్శించిరి.

తంత్రుకారక సంఘము

భారత తంత్రుకారక సంఘమువారి ప్రచారకులు కొందరుగూడ సత్యాగ్రహదళముతో బయలుదేరివచ్చి ప్రతిగ్రామము నందును ఖద్దరును విక్రయించుచున్నారు. 12, 13 తేదీలలో వారు 500 రూపాయల వెలగల ఖద్దరును విక్రయించిరి.

విద్యాపీఠము వలంటీరులు

గుజరాతు విద్యాపీఠమునుండి 16 గురు వలంటీరులు 11 వ తేదీనే అహమదాబాదునుండి బయలుదేరిరి. విద్యాపీఠము నుండి మరి 80 మంది నిన్న 13 వ తేదీని మరల అహమదాబాదునుండి బయలుదేరిరి. వీరుగూడ గ్రామములలో మహాత్ముని సందేశమునుగూర్చి బోధించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

సందర్శనములు

నిన్న బరేజాలో మిక్కిలి హెచ్చుమంది మహాత్ముని సందర్శించిరి. మహాత్ముడాబాదు తాలూకానుండి చాలమంది వచ్చిరి. శిస్తులము జరాను గూర్చి యిప్పుడు కొరతనమువారు జరుపుచున్న విచారణ ఫలితము మాకు ప్రతిపూలముగా నుండినచో మేమెచేయవలెను. మా నాయకుడు వల్లభాయీగారు కారాగృహమునందున్నారగాన మీరే మాకు బోధింపవలెను. అని వారు మహాత్ముని నడిగిరి. “పన్నులు హెచ్చుగా నున్నవిని మీకుతోచినయెడలను మీ కన్యాయము జరిగినదని మీరు భావించుటకుదగిన కారణముండియెడల మీరు శిస్తును చెల్లించరాదను” అని మహాత్ముడు వారికిబోధించెను.

గ్రామపునర్నిర్మాణము

మొదటి దశమునందలి వలంటీరులు కొందరు బరేజా గ్రామమునందు పౌరులకు పారిశుధ్యశృంగార మున్నగు విషయములనుగూర్చి బోధించిరి.

సర్ ప్రభాకంకర పట్టనీగారు

రాజీనామానుగూర్చి మహాత్మునితో సంభాషించి

రనువార్త నిజముకాదు

రాజీనామానుగూర్చి పట్టనీగారు మహాత్మునితో సంభాషించిరిని ప్రకటించబడెను. ఇది అసత్యమని మహాత్ముని కార్యదర్శి యే తెలిపెను. పట్టనీగారు విశ్రాంతిమహాత్ముని సందర్శించుటకు మాత్రమే వచ్చిరిని రూఢిగా తెలిసినది.

“నేను వెనుకనే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి యుండవలసినది”

నిన్న మధ్యాహ్నము బరేజాలో “లండను డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు” పత్రికా విలేజింగు మహాత్ముని సందర్శించెను. “నే నిపుడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహముపట్ల దేశీయులు చూపుచున్న ఆత్మధీకమగు నామోదమునబట్టి చూడగా నేను వెనుకనే యీసత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి యుండవలసినది” అని యిప్పుడు భావించుచున్నాను. సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు దేశము మిక్కిలి బాగుగా సంసిద్ధమై యున్నది. కనీసము రెండువేల క్రితమే నేను దీనిని ప్రారంభించి యుండవలసినది. అని మహాత్ముడు నడిపెను.

దండిలోనేగాని యిలావున సత్యాగ్రహము జరుపబడదు

గాంధీమహాత్ముడు సత్యాగ్రహయాత్రలో గమ్యస్థానమును చేరువరకు నాగపండ్ యిలాగా నెటు వీలుచిక్కిన నచటనే ఉప్పు సత్యాగ్రహమును సజపునను వదలి బయలుదేరుటచే మావిలేజింగు బరేజాలో మహాత్ముని సన్నిధానవర్తులను ప్రశ్నించెను. మహాత్ముడు తన నిర్ణయము నెంతమాత్రమును మార్చడవియును జలవూరు చేరిన పిమ్మటనేగాని యిలావున సత్యాగ్రహము జరుపబడదనియును రూఢిగా తెలిసినది.

(ఫీ. ప్రెసు)

13 వ తేదీని బరేజాలో జరిగిన ప్రార్థన

“సబర్కత్తీలనున్న సత్యాగ్రహశ్రమ విపుడు సంచార ఆశ్రమముగా మారినది. మీరు ఆశ్రమమునందెటుల మీ మీపనులను నెరవేర్చుచుండెదవారో యిప్పుడు చూడ నటుల నెరవేర్చుచునే యుండవలెను” అని మహాత్ముడు నిన్నఉగ్రయుము బరేజాలో ప్రార్థన సమయమున వలంటీరులకు బోధించెను. ఎవ్వరి వలెనే వేకు వ జా ము న 4 గం ట ల కే వారందరను మేల్కొంచెదరు. పిమ్మట ప్రార్థన జరుగును. గీతావతనమును నిష్కామ కర్మయును ముఖ్యతములని మహాత్ముడు పదిబడిగ బోధించుచుండును. ప్రార్థనలు కాగానే మరుచటికి మజిలీకి పరునము ప్రారంభమగును. మజిలీ చేరగానే అవటి సభలో వలంటీరులకును గ్రామస్థులకును మహాత్ముడు ఉపన్యసించును. పిమ్మట భోజనములు జరుగును. ప్రతి యోధునకును మూడు గోధును రొట్టెలను ఒకకులము నెయ్యిని గోధునుగంజిని యిచ్చెదరు. భోజనములు కాగానే వారందరను దినచర్యను వ్రాయుదురు. పిమ్మట ఒక గంటనేపు నూలు వడికెదరు. పిమ్మట వంటచేయవలసిన వంతు యెవరికి వచ్చునో వారు వంట చేసెదరు. తక్కినవారు గ్రామములో తమకు నిర్దిష్టమైనపనిని చేసెదరు. 79 మంది వలంటీరులును కొన్ని తెగలుగా విభజింపబడిరి. ఒక్కొక్కతెగ గ్రామమునం దొకవిధముగ పనిని చేయునట్లు నిర్ణయింపబడెను. ఒక తెగవారు పారిశుధ్యమునుగూర్చి పనిచేసెదరు. రెండవతెగవారు గ్రామస్తుల యిబ్బందుల బాటితను సిద్ధపరచెదరు. మూడవ తెగవారు శ్మశానాయవిషయమున అనగా శ్మశానాయము పనుపాదము పరిశ్రమలు పాలపరిశ్రమ, మున్నగు విషయములనుగూర్చి విచారించెదరు. నాలుగవ తెగవారు అస్పృశ్యుల కష్టసుఖములను కనుగొనెదరు. తక్కినవారు విద్యావిషయము వైద్యవిషయము మున్నగు విషయములనుగూర్చి తెలుసుకొనెదరు. అనాదు సాయంకాలము ప్రార్థనలు జరుగుటకును అన్ని తెగల వారు సతామతెలుసుకొనిన విషయములనున్నీటిని మహాత్మునకు విన్నవించుదురు.

స్త్రీలుగూడ సత్యాగ్రహమునకు సిద్ధముగా నుండవలెను

సబర్కత్తీ ఆశ్రమమునందున్న స్త్రీలలో ఆకర్షకవారు

తప్పు తక్కినవారందరను సత్యాగ్రహమునకు సిద్ధముగా నుండవలెనని మహాత్ము డాజ్ఞాపించెను. అలగేశనును సత్యాగ్రహదళమున చేర్చుకొనలేదు చెన్నపురిలో పెసిడెన్సీ కాలేజీలో చదువుచుండిన అలగేశను అను యువకుడు అహమదాబాదువచ్చి సత్యాగ్రహదళమున తన్ను చేర్చుకొనుడని అడికార్యనిర్వాహకులను కోరెనుగాని అతడు సుశిక్షితుడుకానందున వెంటనే చేర్చుకొన వీలులేదని వారు తెలిపిరి.

(ఒక విలేజింగు)

నవగాముకు బయలుదేరుట

నిన్న రాత్రి 6 గంటలకు బరేజానుండి బయలుదేరి రాత్రి 7½ కు నవగాము చేరి

నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు ప్రథమ సత్యాగ్రహదళముతో మహాత్ముడు బరేజానుండి బయలుదేరి రాత్రి 7-80 కు నవగాము చేరెను. నవగాములో అధికవైభవముతో స్వాగత మొసగబడెను.

కెయిరామండల ప్రవేశము

బరేజానుండి బయలుదేరి 1½ మయిళ్లు నడచినపిమ్మట దళమువారు కెయిరామండలమును ప్రవేశించిరి. అప్పుడు ప్రార్థనలు జరుగవలసిన సమయమగుటచే దారిలో నొకపొలములోనే నిన్న సాయంకాల ప్రార్థన జరుపబడెను.

పోలీసువారు ముందు నడుచుచుండుట

మహాత్మునిదళము అహమదాబాదునుండి బయలుదేరుటకు పూర్వమే ఒక పోలీసుదళముగూడ బయలుదేరెను. కాని వారడకొలగియే నడుచుచున్నారు. (ఫీ. ప్రెసు.)

కెయిరాలో మహాత్మునిగూడ అరెస్టుజేసెదరా?

ప్రభుత్వోద్యోగులు మహాత్మునకు నోటీసు నిచ్చినచో నేమిజరుగును?

“కెయిరామండలము నందే సర్దారు జల్ల భాయిగారి నోటీసు యియ్యబడెను. గాన మహాత్మునకు గూడ నటులనే నోటీసు నిచ్చిన నేమగును? అని మహాత్ముని ప్రశ్నింపగా “నేనిచట సుపసంగింపగూడదని వారు నాకు నోటీసు నిచ్చినచో నేను దాని నుల్లంఘించెదనుగాని యిది ఉప్పు సత్యాగ్రహముకాదు” అని మహాత్ముడు నడిపెను. అప్పునుత్యాజీగారు గూడ మహాత్ముని దళముతో పాటుగనే ప్రయాణము చేయుచుండుటచే మహాత్ముని అరెస్టుచేసిన వెంటనే త్యాజీగారు నాయకత్వము వహించెదరు. నవగాము కెయిరామండలములోని దగుటచే నది అహమదాబాదు పోలీసువారి పరిశీలనలో చేరినదికాదు. ఇది యింకొక పోలీసు అధికారి పరిశీలనలో నిది నవగాము దాటినపిమ్మట వచ్చెడు భాగల్పూరులో మహాత్ముని అరెస్టుచేసెదరేమో యని పలువురు శంకించుచున్నారు.

గాంధీమహాత్ముని దళముతోపాటుగుర్రముగూడ వచ్చుచునే యున్నదిగాని ఇప్పటివరకును మహాత్ముడు గుర్రమునెక్కడనుండి అవసరము కలుగలేదు. మహాత్ముడి రీతిగా రెండుపూటలును నడుచుచుండినను మంచి ఆరోగ్యమును అధి శోత్యాహమునుగూడ కలిగియే యున్నాడు. గుజరాతీ వారపత్రికలు తాత్కాలికముగా దినపంజికలను ప్రకటించుచున్నవి. మహాత్ముని శిబిరమునుండి తిరిగివార్తలను చురుకుగా పంపుటకు బహుశాఖవారుగూడ మంచి యేర్పాటులనే చేయుచున్నారని తెలిసినది. కెయిరా మండలమునుండి పెక్కు వందలమంది పురుషులును స్త్రీలును నవగాము వచ్చి మహాత్మునకు స్వాగత మొసంగిరి. మంగళవాద్యములను మ్రోగించిరి. ఫలపుష్ప చందనాదులను మహాత్మునకును యితరులకును సమర్పించిరి.

ఉపన్యాసము

“ఇచటనే ఉద్యోగులు వల్ల భాయిని అరెస్టుచేసిరి. కెయిరా మండలమునంతయును వల్ల భాయి అజ్ఞానసారమే నడుచునని వారు భావించుటనుబట్టియే అటుల చేసి యుండుదురు. ఒక సామాన్యవ్యక్తి వాక్యాన్విత్యమును నిరోధించునట్టి ఉత్తరపును అదైర్యమువలననే మేజిస్ట్రేటు యిచ్చియుండెను. వారి దీనావధి దీనివలననే విడితమగుచున్నది. కెయిరామండలమువారు ధీరులు. మీ దారుణ్యమును దైర్యమును నాకిప్పుడు తోడ్పడవలెను. నేను వీరినిమాత్రమే శోరణము గాని మీధనమును శోరను.

దొరకనమహారి నిరంకుశత్వము దుర్భర మగుచున్నది. ప్రజలు ఉదాసీనులుగా నుండుట చాల శోచనీయము. నేను

కారాగృహమునకో లేక పరలోకమునకో పోయినప్పటికీ నైన ప్రజలు యీ నిద్రావస్థనుండి మేల్కొంచెదరు గాక" అని మహాత్ముడు నుడివెను.

దారిపాడుగునను అచటనచట మహాత్ముని సందర్శనము నకు దారి కిరుప్రక్కలను ప్రజలు గుంపులుగుంపులుగా చేరి యుండిరి.

పోలీసు సబుయినస్పెక్టరు లిద్దరును మహాత్ముని దళము అహమదాబాదునుండి బయలుదేరినప్పటినుండియు దళముతో గూడ వచ్చుచునేయున్నారు. నేడు 14 వ తేదీని పోలీసువారు (1) మహాత్ముని ఆరెస్తుచేయకున్నచో సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడువరకును ఆరెస్తుచేయరనియే చాలమంది తలచుచున్నారు. (ఒక విలేఖరి)

గ్రామోద్యోగుల రాజీనామాలు

వారికి మహాత్ముని హితోపదేశము

గాంధీమహాత్ముడు నవగాం చేరగానే ఒక గ్రామ మేజిస్ట్రేటును (పోలీసు పట్టు) ఏడుగురు గ్రామోద్యోగులను (మటాదారు) ఒకరవనియాయును రాజీనామాల నిచ్చిరి. వా స్సాలో నిద్దరు గ్రామమేజిస్ట్రేటులగుడ రాజీనామాల నిచ్చిరి. ఇతరతొలకాలలో మరి కి మంది గ్రామ మేజిస్ట్రేటులు గూడ రాజీనామాలు నిచ్చిరినియును, వారిలోనొకడు మహాత్ముడియుడనియును గూడ తెలిసినది. వీరి స్తానమునందు పదవులను వహింపకుండుటకు నవగాం మటాదారులు నిశ్చయించిరి. రాజీనామాలనిచ్చినవారు వానిని మహాత్మునకు సమర్పించిరి.

"మీరు మనఃపూర్వకముగానే రాజీనామాలనిచ్చితిరా? మీరు మరలసీపదవులను స్వీకరింపకుండుటకు దీక్షబూనితిరా?" అని మహాత్ముడు వారినిగడగను. "నేను బుద్ధిపూర్వకముగనే రాజీనామానిచ్చితిని" అని ప్రతి ఉద్యోగియును ప్రత్యేకముగా నా సభలో మహాత్ముని కరిగించెను. అప్పుడు వారి ధైర్యసాహసములకు మహాత్ముడు వారిని ప్రశంసించెను. "నేను నా దళమువారును మాత్రమే సత్యాగ్రహమును చేసినచో చాలదు. మీ రందరనుగూడ నాకు తోడ్పడవలెను. మీరు రాజీనామాల నిచ్చుట కుభూనాకమనియే నేను నమ్మెదను. ఇదియే నా ఆంత్యమురము. ఉప్పు సత్యాగ్రహమే నా కడపటి విధానము." అని మహాత్ముడు నుడివెను.

వీ డొ గ్ గు లు

నేడు 14-వ తేదీ ఉదయమున నవగాం ప్రజలు మహాత్ముని ప్రేమ పూర్వకముగా వీడొగ్గిల్పిరి. మహాత్ముడు తన దళముతో వాస్సాకు బయలుదేరిన గాని వెనుక తెలుపబడినట్లు బుదాలూరుకు వెళ్లలేదు. దారిలో వై కాగ్రామమువద్ద కొన్ని నిమిషముల నేపు నిలువలెనని అచటి గ్రామస్థులు నవగాంవచ్చి ప్రార్థించుటచే అచట మహాత్ముడు కొన్ని నిమిషములనేపు నిలచును.

మిల్లులయజమానులు మహాత్ముని సందర్శించుట మహాత్ముడు అహమదాబాదు మండలమును నిన్న 13 వ తేదీని వలసకుండుటచే అంతిము సారాబాయిగారు మున్నగు అహమదాబాదు మిల్లుల యజమానులు పలువురు బరెజాకు వెళ్లి నిన్న నచట మహాత్ముని సందర్శించిరి. (శ్రీ ప్రెసు.)

సంచారకార్యక్రమము

18 వ తేదీకి పిమ్మట కార్యక్రమము

స్థిరపరుపబడుట

మార్చి 19:- బుధవారము ఉదయమున బుదాలూరునుండి కళేరికి బయలుదేరెదరు. అనాడు సాయంకాలమునకు గజేరా తేరి ఆరాత్రి అచట విశ్రమించెదరు.

మార్చి 20:-గు- ఉదయమున బ్రోవిజిల్లాలోని జంబు సరుకు బయలుదేరెదరు. అనాడు సాయంకాలమునకు అమైదు గ్రామమును చేరి అచట విశ్రమించెదరు.

మార్చి 21:-శు- ఉదయమున బునాకు బయలుదేరెదరు. సాయంకాలమున నటనండి బయలుదేరి సామ్మికి వెళ్లి రాత్రి అచట విశ్రమించెదరు.

మార్చి 22:-శే- ఉదయమున త్రాలాకు బయలుదేరెదరు. అటనుండి డెరోలు వెళ్లి రాత్రి అచట విశ్రమించెదరు.

మార్చి 23:-ఆ- ఉదయమున బ్రోచికి బయలుదేరెదరు. ఇదియే అమండలములో ముఖ్యపట్టణము. అటనుండి అంకలేళ్ళరు వెళ్లి ఆరాత్రి అచట విశ్రమించెదరు.

మార్చి 24:-సో- ఉదయమున సజదకు బయలుదేరెదరు. అటనుండి కంగ్రాలు వెళ్లి ఆరాత్రి అచట విశ్రమించెదరు.

మార్చి 25:-మం- ఉదయమున రెయిచాకు బయలుదేరెదరు. అటనుండి స్కాల్కు వెళ్లి ఆరాత్రి అచట విశ్రమించెదరు. (శ్రీ ప్రెసు.)

మహాత్ముడు నవగాంనుండి బయలుదేరి

వాస్సా చేరుట

అహమదాబాదు, మార్చి 14:-రాత్రి నవగాంవో జరిగిన సభయందుపన్యసింపచుచు మల్లభాయి పట్టేలుగారిని శిక్షించినందులకు 8 మంది ముఖములు తమ ఉద్యోగములకు రాజీనామా నిచ్చినందులకై మహాత్ముడు వారిని ప్రశంసించెను. ఖద్దరును ఉత్పత్తిచేసి శుద్ధఖద్దరునే ధరించవలెనని మహాత్ముడు వారిని కోరెను.

ఈ రోజు ఉదయము దైవ ప్రార్థనలైనతరువాత గాంధీమహాత్ముడు పత్రికా ప్రతినిధులకు హితబోధ గావించెను. దేశభిమానమును చూపవలసినదనియు దేశక్షేమకరములకు ఉద్యమములకు సహాయము చేయవలసినదనియు వారు పత్రికా ప్రతినిధులకు కోరిరి.

తరువాత గాంధీమహాత్ముడును యితర కాంతి పైనిపలు ను మూడవనాటి ప్రయాణమును ప్రారంభించి మధ్యాహ్నము వాస్సాయను గ్రామములో వాగిరి. సాయంత్రము బయలుదేరి వారు మాటారు ఆను గ్రామమునకువోయి అచ్చట రాత్రి గడపెదరు. ఆ. ప్రె.

సత్యాగ్రహము-ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యములు గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమము యెడల ప్రభుత్వమువారు వెంటనే తీవ్రముగు నిర్బంధచర్యలకు గడంగరని ప్రతిబ్యాంక పత్రికయందు ప్రచురింపబడిన వార్తనుబట్టి తెలియుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడును వారి యనుచరులను తయారుచేసిన ఉప్పును ప్రభుత్వమువారు వశపరుచుకొనుచుండురు. మహాత్ముడు దౌర్జన్యరహితముగా మండను గడక యిది కుసాధ్యమని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. ఈపద్ధతి కొనసాగనిచో నప్పుడు ప్రభుత్వమువారు యంతకంటె తీవ్రచర్యలకు గడంగి మహాత్ముని నిర్బంధింపవచ్చును. (శ్రీ ప్రెసు.)

దేశీయ క్రైస్తవులకు విజ్ఞప్తి

పల్లవరం ప్రకృతిచికిత్సాలయమునందు పిన్నిపలుగా నున్న డాక్టరు పి. సోలమనుగారి లేఖ ప్రియసోదరులారా!

పూర్వస్వరాజ్య మహాసమరము ప్రారంభమైనది. ఇది కేవలము రాజకీయ సమరముమాత్రమే కాదు. ఇది ఆధ్యాత్మిక సమరముగూడనై యున్నది. బ్రిటిషువారి పశుబలమును యెదుర్కొనుటకు సత్యాగ్రహమైనద్యము ప్రయోగింపవలెనని సాధనము పరమపవిత్రమున ఆత్మశక్తియొక్కటే. వెనుక యాజుప్తు దేశము నందు యజరాాయిలు పక్షమువారిని బంధవిముక్తులను గావించి నట్టి మోక్షము ప్రపక్తతో మనజాతీయ మహాయాకుడగు గాంధీ మహాత్ముని సర్వనిధులకు సరిపోల్చదగును. మోక్షము వెనుక యిజ్రాయిలు పక్షమువారిని బంధవిముక్తులను చేయుటకు పూర్వము వారెట్టి దుస్థితి లో నుండిరో నేడు మనముగూడ నట్టి దుస్థితిలోనే యున్నాము. కాన నిపుడు మన కర్తవ్యము స్పష్టముగా గోచరించుచునే యున్నది.

"భారతదేశము ఒక గొప్ప కారాగృహమే" అని మహాత్ముడు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన లేఖలో తెలిపియుండలేదా? ఈవిషయ మనత్యువుని నుడువుటకు మనశక్తువులైన సాహసింపగలరా?

నేడు క్రైస్తవసంఘము ప్రపంచమున కియ్యదగిన సందేశ మేదైననునచో నది యొక్కటియేకలదు.

పతితులైనవారి నుద్ధరించుటకు మాత్రమేగాక పరాధీనులై పీడింపబడుచున్న ప్రజలను బంధవిముక్తులను గావించుటకు గూడ నేడు ఏసుక్రీస్తు మహాత్ముని రూపమున ప్రపంచమునందవతరించి యున్నాడు

ఆనునదియే ఆసందేశము. కాన దేశీయ క్రైస్తవ సోదరి సోదరులందరును పవిత్రముగు నీపూర్వ స్వరాజ్యసమరమునందు తోడ్పడి యీ దేశమున క్రైస్తవమతములను కాపాడగోరెదను అని సోలమనుగారు వ్రాసిరి.

గాంధీగారి యుద్యమము

విఫలమగునని ఆయనకే తెలియును

పీలుప్రభుని మత్తిభమ

లండన్, మార్చి 14:- పీలుప్రభువు ప్రియత్నజేరినపుడు గాంధీగారు పరిహాసమునకు పాల్పడిరనియు తన యుద్యమము విఫలమగునని ఆయనకే తెలియునని డెలువుచున్నారు.

ఆంధ్ర దేశమునందు సత్యాగ్రహము

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి ప్రకటన

శ్రీముత దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు యిట్లు ప్రకటనగావించుచున్నారు:- ఆంధ్ర రాష్ట్రము నందు సత్యాగ్రహము మహాత్ముడు ఆరెస్తు కాగానేకాని, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి యనుమతి బడిసిన తోడనే గాని ప్రారంభమగును. సత్యాగ్రహము చేయ నిష్టమున్నవారును, తయారుగా నున్నవారును తమ పేర్లను, చిరునామాలను యీక్రింద సంతకము చేసినవారికి, పంపవలెను. నేనును, నాకుచేరిన పేర్లలో నుండి ఎన్నుకొనబడినవారును ఆంధ్రదేశము పక్షమున సత్యాగ్రహము చేయుటకు మొదటిజట్టుగానుండెదరు. అహమదాబాదులో అ.భా.కా.సంఘ సభ జరిగిన తరువాత సత్యాగ్రహ కార్యక్రమము వివరముగా ప్రచురింపబడును. ఆంధ్రదేశమునందలి జిల్లాలన్నియు సర్వసిద్ధముగా నుండవలెనని కోరుచున్నాను (తంతి).

పూనావో సత్యాగ్రహ సంఘము

11 మందిగల సంఘ మేర్పరుపబడుట

పూనాలోను, పూనామండలమునజుడును సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు ఒక సత్యాగ్రహ సంఘముసంఘ మేర్పరుపబడెను. దీనియందు 11 గురు సభ్యులుగలరు. ప్రాధేసరు జవదేశుగారు కార్యదర్శిగా యెన్నుకొనబడిరి. 100 మంది వలంటీరుదళమును చేరిరి. ప్రచారక సంఘము మున్నగు సంఘము లేర్పరుపబడెను. వీరుగూడ సముద్రతీరమునకేగి ఉప్పు తయారుచేసెదరు. ఆ. ప్రె.

చెన్నపురినుండి ముగ్గురు బయలుదేరుట

కే. వి. గణపతి, వేంకట్రామను, సరనయ్యగార్లు చెన్నపురిలో నేవనలు వలంటీరు కోరునేర్పరచినకే. పి. గణపతిగారును తెక్కినవారిద్దరును యీనెల 11 వ తేదీని చెన్నపురినుండి బొంబాయికి బయలుదేరిరి. వీరు ముగ్గురును సత్యాగ్రహవలంటీరు దళమునందు చేరగోరుచున్నారు. గణపతిగారు వెనుక విలిబరీ డిపార్టుమెంటులో సుద్యోగిగానుండును. వయసు 30 ఏండ్లు. ఇదివరకు మూడుసార్లు కారాగృహమునకు వెళ్లి యుండెను. వెంకట్రామనుగారు ఒక బ్రిటిషు మెర్కంటైలు ఫర్ములో ట్రైపిస్టుగానుండి ఆ పని రాజీనామానిచ్చిరి. ఇతని వయసు 20 ఏండ్లు. సర్వయ్యగారు వర్తకుడు వయసు 19 ఏళ్లు. (శ్రీ ప్రెసు.)

బిల్లాగారు గాంధీనికి 50,000 పౌనుల

నిచ్చిరనువార్త నిజముగాదు

లండను పత్రికలలో ప్రకటింపబడిన ఈ వార్తకేవలము అసత్యము. ధనసహాయము కావలెనని నన్ను గాంధీగారు కోరెను లేదు. నేనియ్యనులేదు. అని బిల్లాగారు తెలిపిరి. ఆ. ప్రె.

భారత కాంగ్రెసు స్థాయి

కార్య సంఘసభలు

మహాత్ముడు అహమదాబాదులో జరుగు నభిలకు వెళ్లడు

"21 వ తేదీని మహాత్ముడు జవాలో నుండును. కార్య సిద్ధియగువరకును మరల అహమదాబాదు వెళ్లనని మహాత్ముడు 12 వ తేదీని అస్సాలీలో శపథపూర్వకముగా నుడివెను గాన కాంగ్రెసు స్థాయి కార్యసంఘసభలకు మహాత్ముడు రాజాలకు గాన ఆ రెండుసభలను ఆనాడు జవాలోనే జరుపదగును. అవ సరమైనచో స్థాయి-కార్యసంఘముల సభ్యులందరునుగూడ ప్రభు సత్యాగ్రహదళము ననుసరింపదగును" అని హిందూస్తాను నేషనల్ ప్రభాసనేనానియును కర్నాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియు నగు డాక్టరు హక్కికరుగారు బొంబాయి నుండి కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడగు పండిత జవహరలాలు నెహ్రూగారికి నేడు తంతివార్త నంపిరి. (శ్రీ ప్రె.)

లాంకు మైరు వస్త్రాభిమానము

భారతశాసనసభలో రీసీగారు ప్రవేశపెట్టిన సుంకముల చట్టమునందు లాంకుమైరు వస్త్రాభిమానము సువ్యక్తమగుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నూటికి ఐదువైదువంతు సుంకమును అన్ని వస్త్రములపైనను మొదట విధింపవలెననిరి. కాని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి ప్రోద్బలమున, వీరు లాంకుమైరు వస్త్రములపై ప్రత్యేకాభిమానము జూపవలసి వచ్చెను. ఇండియా మంత్రిగారికిని రాజప్రతినిధిగారికిని మధ్యజరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల గాంచిన, ఇండియా ప్రభుత్వము సబార్డినేటు ప్రభుత్వమని గతించిన కర్ణవస్త్రప్రభుత్వమువారు దెలిసిన నడుపులు సార్థకమయ్యెనని ఎంచవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము గలదని తరుచుగ చెలువబడుచుండును. ఇండియా మంత్రి యగు వెడ్జిపుడ్డు బెన్నుగారు కొంతకాలముకిందట పార్లమెంటు సభలో ముచ్చటించుచు, హిందూ దేశమునందు అధినివేశస్వాతంత్ర్య మిదివరకే ఆచరణయందున్నదని తెలుపుచు, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమునిందుకొక నిదర్శనముగ గనుపరచియుండిరి. అట్టి ఇండియా మంత్రిగారే, లాంకుమైరు వస్త్రాభిమానమును జూపవలయునని, రాజప్రతినిధిగారిని కోరుట జూడ, వీరి నుడువు లెంత నిస్సారములో యూహింపవచ్చును. తాము కోరిన కోర్కె హిందూ దేశపు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరము గాదని కూడ, వీరు చాటిరి. ఇంత కన్నను భంగమేమికావలయునో తెలియదు. ఇది కేవలము ఇండియా మంత్రిగారి కోర్కెయగుచో, వీరు హిందూ దేశక్షేమము నాలోచించియే యిటుల బలికిరని కొంతవరకైనను వాదించవచ్చును. కాని, బ్రిటీషు మంత్రివర్గమువారి రివిషయమై జోక్యము దీసికొనిరి. ఇండియా మంత్రిగారిని తమ సందేశమును తెలుపుటకు మాత్రము వీరు పయోగించిరి. రాండు టేబిలు సమావేశము జరుగనున్నది గాన, బ్రిటీషువారి అనుగ్రహమును కోల్పోవగూడదను, బెడరింపు దీనియందు గనుపించును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, హిందూ దేశక్షేమమునే ప్రధానమని తా మెంచి నటుల దెలిసినను, బ్రిటీషు మంత్రివర్గమువారి సందేశమును వీరు గౌరవించి దానిని నిరాకరించుట పాడి గాదని భావించిరని విదితమగుచున్నది. అందుచే బ్రిటీషు తరవస్త్రములపై నూటికి ఇరువదివంతు సుంకములను విధింప నిశ్చయించిరి. ఈ విషయమై భారతశాసనసభతో యోచించదలచినటుల, వీరు ప్రచురించినను కాంగ్రెసుపక్షరహితమగు శాసనసభ ఎటుల వోటుజేయునో వీరెవరగకపోలేదు. దీనికి తోడుగ బొంబాయి మిల్లుయజమానులు

తమకు చేకూరజే స్వల్పలాభమునిమిత్తము దేశక్షేమమును నష్టపరచుట కంగీకరించిరి. అసర్థహేతు వగు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును ప్రవేశపెట్టుట కంగీకరించి, దేశమునకు వీరు శాశ్వతనష్టము గలిగింపవలెననిరి. వింత ఏమన, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు నిదివరకు నిరసించుచున్న పణ్యఖిం చెట్టిగారు మిల్లుయజమానులతో జేరి, ప్రభుత్వమువారితో రాజీ జేసికొనుటయే. ఈ రాజీప్రకారము, బ్రిటీషుకోరా బట్టలపై మాత్రము సమానసుంకములు విధింపబడును. కాని, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతి తెల్లమట్టు బట్టలతో గలసిన ఇతరవస్త్రములకన్నిటికిని వర్తింప గలదు. పణ్యఖిం చెట్టిగారి సవరణకు అంగీకరించదమని, రీసీగారు ప్రభుత్వమువారి తరపున నుడివిరి. ఇదిగూడ కూడదని లాంకుమైరువర్తకులు గోల పెట్టుచున్నారు. కాని, ఏతీరుననయినను, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును ప్రవేశపెట్టుచో, ఆ పిమ్మట దీని నన్ని బ్రిటీషు వస్తువులకును మెల్లగ వర్తింపజేయ వీలగును. ఈ సూత్రము గూర్చి రాజీ గుదుర్చుకొనుట కెంతమాత్రము వీలుండదు. అయినను, శాసనసభావారణ మెట్టి కార్యములనయినను చేయింపగలుగును. గాంధీమహాత్ముడు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతిని తమనత్యా గ్రహయోత్రయందు గూడ పూర్తిగ ఖండించి, దీని నంగీకరించుట ఎంత హానికరమో చాటిరి. సోమ వారమునాడు సుంకముల బిల్లు వోటుకువచ్చును అప్పుడు ప్రభుత్వమువారిపంతమే నెగ్గునని తలపనవకాశముగలదు. జపానువర్తకము హైందవవర్తకమును నశింపజేయుచున్నదని బలికి, రీసీగారు సానుభూతి జూపుచున్నారు. అటులగుచో, ఇంతకాలము నుండియు, వీరెట్టి ప్రతిక్రియల నవలంబింపకుండుట కేమికారణము గలదో తెలియదు. మిల్లుయజమాను లిదివర కనేక పర్యాయములు మొరలిడినను, వీరి మొరలు అరణ్యోదనము లయ్యెను. ఇండియా మంత్రిగారు పంపిన లేఖయందు, బ్రిటీషు వస్త్రాభిమానము జూపవలయు ననిమాత్రమే కలదుగాని, జపాను ఉపద్రవము సూచింపబడి యుండలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మొదట దెలిసిన సూచనలందు, అన్ని వస్త్రములపైనను సుంకములను సమానముగ విధించు తలంపు గలదని ఘనముగా రంగీకరించిరి. అటులగుచో, జపానువర్తకము నుండి హైందవవ్యాపారమును రక్షింపవలయునను సాకు పిమ్మట కల్పింపబడెనని యూహింప నవకాశము గలదు. హిందూ దేశమును విదేశవస్త్రములన్నిటిదాడినుండి కాపాడవలయును గాని, కేవల జపాను వస్త్రముల దాడినుండి మాత్రమే కాదు. లాంకుమైరు వస్త్రములే, హైందవవస్త్రాభిమానమున కింతకాలమునుండియు కారణమయ్యెను. వీనిపై సభిమానము జూపుటకు హిందూ దేశమున కెట్టి కారణము గనుపించదు. వీనిపట్ల కృతజ్ఞత జూపుటకు, హిందూ దేశమున కెంతమాత్రము ప్రసక్తి గలుగలేదు. ఇంతియగాక, జపాను పోటీని లాంకుమైరు తొలగించుకొనిన పిమ్మట, లాంకుమైరు వస్త్రపు దాడినుండి హిందూ దేశము రక్షింపబడు నను నాశకవకాశములేదు. ఏరీతిని జూచినను, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి, హిందూ దేశ మింకను అధోగతి పాలగుటకు తోడ్పడునని తలంప వీలు గలదు. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు

కాదనుట వ్యర్థవాదము. పేర్లు భేదించినను, ఫలిత మొక్కటే యగుచున్నది. మూడు సంవత్సరముల వరకు మాత్రమే యీ యేర్పాటు నిలిదియుండు ననుటవలన, ఎట్టి ఉపశాంతి గలుగజాలదు. తాత్కాలికపు హానికర మగు ఏర్పాటులు శాశ్వతముగ నిలిచిన నిదర్శనము లెన్నియో గలవు. హైందవ వస్త్రములపై విధింపబడిన ఎక్సైజు డ్యూటీని తొలగించుట కెంతకాలముపట్టెనో యూహించిన, ఇందలి సత్యము గోచరించును. అదియు లాంకుమైరువస్త్రములలా భమునిమిత్తమే మొదట విధింపబడియుండెను. జపానుతో హిందూ దేశమునకు ప్రత్యేకపువైషమ్య మేమియు లేదు. ఇకమీద బలసహితమగు జపాను దేశము, బలహీనమగు హిందూ దేశమును చిక్కుల బెట్టుట కిందువలన అవకాశము గలుగును. హిందూ దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము వెంటనే లభింపనియెడల, ఇట్టి చిక్కులనుండి దేశము తప్పించుకొనుట దుర్లభమగును. మాళవ్యాగారు ప్రశ్నించువరకు, ప్రభుత్వసభ్యుడు నిజము చెప్పడయ్యెను. లాంకుమైరుపై తమ కెట్టివైషమ్యము లేదని, మాళవ్యాగారు పలికిరి. కాని, హిందూ దేశక్షేమమునకు భంగము కలిగించురీతిని లాంకుమైరుకు తోడ్పడుట పాడి గాదని, మాళవ్యాగారి యుద్దేశ్యము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి మొదటి సూచనలలో లాంకుమైరుపట్ల అభిమానము వహించు తలంపు లేకబోయెను. పిమ్మట నిది బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి ఎచ్చరికపై జొప్పింపబడెను. హిందూ దేశక్షేమమునే ప్రధానమని ఎంచుచున్నామనుట కిది నిదర్శనము గాజాలదు. ఆర్థిక సభ్యులగు ఘన్యుగారు తెరచాటున నడిచినదాతయు జెప్ప వీలులేనందుకు చింతించిరి. కాని, వీరు చెప్పకుండానే, నిజమును గ్రహించుటకు వీలగుచున్నది. అధినివేశ రాజ్యములు బ్రిటీషు వస్తువులపై సభిమానము జూపుచున్న వని, ఘన్యుగారు గొప్పగ పలికిరి. అటులే హిందూ దేశక్షేమ చూపరాదని, వీరు ప్రశ్నించిరి. కాని, అధినివేశ రాజ్యముల కిచ్చిన రాజకీయస్వాతంత్ర్యమును హిందూ దేశమున కిచ్చి, వీరి పక్షనడిగిన కొంత న్యాయ ముండెడిది. హిందూ దేశమును పరాధీన స్థితిలోనుంచి, మహాత్ముడు మున్నగు దేశనాయకుల హితవును నిరాకరించి, వారిని నిర్బంధముల పాల్గొని, సామ్రాజ్య వాణిజ్యముపై హిందూ దేశ మభిమానము జూపి, తనకుమాలినధర్మము నేల గావింపలేదని యడుగుటకన్నను హాస్యాస్పదమగు విషయము వేరుండునా? బొంబాయి మిల్లుయజమానులగు మోడిగారి ప్రసంగము స్వార్థభూయిష్టమై దేశక్షేమమును పాటించుట లేదని నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును. దేశక్షేమమునకు భంగము కలిగించేది మిల్లుపరిశ్రమ, జాతీయ పరిశ్రమ గాజాలదు. ఇక్కారణమున నయినను, భారతీయులెల్లరును కద్దరునే విధిగ ధరించి దాని ద్వారా విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును కొనసాగింపవలసియుండును. భారతశాసనసభలో జరిగినచర్చ, కద్దరునే విధిగ ధరించుటకు ప్రజలను ప్రోద్బలపరచుచో, కొంత మేలే యగును. భారత దేశపరాధీనత వలన, ఎట్టి నష్టములు వాటిల్లుచున్నవో, భారత శాసనసభలో జరిగినచర్చనే తెలుపక తెలుపుచున్నది. వీరు వారనుభేదము లేక సత్వర దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధికై భారతీయులెల్లరు కృషిపలుపవలసిన యవసర మొకగలదో, యిందువలన కరతలామలక మగుచున్నది.

వంగనాయకుని నిర్బంధము

కీర్తి శేఖరగు దేశబంధు చిత్తరంజనుదాసు గారి ప్రియశిష్యులును, కలకత్తాకార్పొరేషను కధ్యక్షులును, మహాత్మునియుద్యమమునకు వంగదేశమున షట్కుమృత్యు నగు నేగగుప్తగారు నిన్నటిదినము రంగూను పోలీసువారిచే గతమాసములో నిచ్చిన యాపన్యాయములకై రాజద్రోహ నేరముక్రింద నిర్బంధింపబడిరి. జామీను నిచ్చెదరా యని పోలీసు యద్యోగి కోరినను, ధీరులగు నేగగుప్తగారు రందుకు నిరాకరించిరి. వీరిని వెంటనే రంగూనుకు దీసికొని పోవ వీలులేకబోయెను. పోలీసు కమిషనరుగారు జామీను నిచ్చెదరా యని ప్రశ్నించిరి. పోలీసు యద్యోగిని తా మనుసరించుచున్నామని, నేగగుప్తగారు బలికిరి. రాత్రికాలమునందు తమకు చోటు లేదు గాన, ఇంటిలో కదలమెదలక నివసించవలయు నని, పోలీసు కమిషనరుగారు కోరిరి. కాని అందుకు గూడ తాము పూచీపడజాలమనియు, బహిరంగ స్థలలో తా ముపన్యసింపవచ్చుననియు, నేగగుప్తగారు బదులుచెప్పిరి. అందుచే, ఇంటినుండి కదలవలదని, పోలీసు యద్యోగి ఉత్తరువు పంపెను. నేటి దినము ఉదయమున నేగగుప్తగారిని రంగూనుకు గొంపోయిరి. వంగదేశనాయకులలో నొక రగు సుభాషచంద్రబోసుగా రిదివరకే నిర్బంధింపబడి యుండిరి. ప్రధాననాయకులును, కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహకసంఘసభ్యులు నగు నేగగుప్తగారి పుడు నిర్బంధింపబడిరి.

ఇరువురు నాయకశ్రేష్ఠు లీ తీరున నిర్బంధింప బడుటచే, కాంగ్రెసుయుద్యమమునకు వంగదేశమున కొంతకాలము నిరోధము గలిగినను, త్వరలో నది వ్యిగుణీకృత శక్తితో వ్యాపింపకమానదు. నేగగుప్తగారు తమ కడపటి సందేశమునందు, వంగదేశము పదివేలమంది వాలంటీరులను సమకూర్చుట తమ యభిమతమని, తెలిపిరి. రేపటిదినము కలకత్తా నగరమున హఠాత్తాము జరుగును. ఆ సమయమున నేగగుప్తగారు కోరిన పదివేలమంది వాలంటీరులను చేర్చుటకు ప్రయత్నము జరుగును. వంగదేశము త్యాగాధి కృత్యమునకు ప్రసిద్ధిగాంచినది. అందుచే, నేగగుప్తగారి సందేశము సఫలమగుట కెట్టి యాటంక ముండదు. దౌర్జన్య పద్ధతులందు సమ్మృక్తమున్నవారుగూడ, గాంధీ మహాత్ముని సందేశమును గౌరవించి, తమ పద్ధతులను విడనాడుటకు నిశ్చయించుట శుభచిహ్నము. వంగదేశము గూడ అహింసా మార్గమునందు పూర్ణ విశ్వాసమును కనుబజుచు నని, విశ్వసింపవచ్చును. అన్ని రాష్ట్రములలోను మహాత్ముని సందేశము ప్రజలలో నద్భుతోత్సాహమును జనింప చేసినది. పూర్ణ స్వరాజ్యము లభించు వరకు, ఈ యుత్సాహము చల్లారదని తలంపవచ్చును. మహాత్ముడు సత్యాగ్రహ యాత్రను జయప్రదముగ సాగించుచున్నాడు. ప్రజలు మహాత్ముని అమృత వాక్కులను శ్రద్ధతో నాలకించుచున్నారు. నిషేధపు టుత్తరువులు విధింపబడుచో, మహాత్ముడు వాని నుల్లంఘించుననటకు సందియము లేదు.

మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడినపిమ్మట, మహాత్ముని స్థానమును బోండాలో హైకోర్టు న్యాయమూర్తి పనిని నిర్వహించిన అబ్బాసు త్యాజీగారు ఆక్రమించెదరు. “లా” యొక్క విలువను వీరరు

గుమ రనుటకు సందియములేదు. ఇటులనే నాయకులకు కొరత యుండునని తలంచుట వృథము. నాయకులు నిర్బంధింపబడినకొలదియు, ప్రజలలో మరింత యుత్సాహము ప్రబలుచుండుట, అహింసా బద్ధమగు యుద్యమపు శ్రేష్ఠతకు నిదర్శనము. మహాత్ముని నిర్బంధము భారతదేశ నిర్బంధముగ భావింపబడుట సహజము. గాంధీమహాత్ముడు “యంగు ఇండియా” పత్రికలో వ్రాసినటులు, సత్యాగ్రహోద్యమము అధికారులు తమనిరంకుశత్వమును విడనాడి, ప్రజేచ్ఛకు లొంగునటుల జేయగలరు. పిమ్మట స్వరాజ్యలబ్ధి కెంతకాలమో పట్టదు. బొంబాయిలో మిల్లరను అమెరికను పండితుడు దెలిపినటులు, ప్రపంచమంతయు మహాత్ముని సత్యయత్నములను వీక్షించుచున్నది. హిందూదేశ మిదివరకు మత సందేశమును ప్రపంచమున కొనగనుండును. ఈ మారు ప్రపంచము నావరించిన ముఖ్య సమన్వయన పరిష్కరించుటకు మతము నెటుల వినియోగింపవలెనో, మహాత్ముడు దెలుపుచున్నాడనియు, హిందూదేశము మానవకోటి కిట్టియపకారము నిశివరకెన్నడును చేసియుండలేదనియు, మిల్లరుగారు నుడువులలో సత్యమునే చాటిరి. మహాత్ముని యనుచరులగు నేగగుప్తగారి సమయమున నిర్బంధింపబడుట, సత్యాగ్రహోద్యమమునకు శుభచిహ్న మని యే ఎంచవచ్చును. పటేలుగారి నిర్బంధమువలెనే, నేగగుప్తగారి నిర్బంధము గూడ దేశమునందు నూతనోత్సాహమును ప్రజ్వరిల్ల జేయకమానదు. అమెరికాలోని మహాత్ముడియులు, మహాత్ముని యుద్యమమునకు తమ ఆమోదమును తెలుపుచు తంతి వార్త నంపిరి. సుప్రసిద్ధులగు హజరత్ మోహనీ గారుగూడ తమ యామోదమును ప్రకటించిరి. సాలమనగారను క్రైస్తవముఖ్యులు, సోదరక్రైస్తవులకు సందేశ మువుచు, మహాత్మునికి తోడ్పడవలయునని కోరుచున్నారు. అకాలీ సిక్కు లిదివరకే తమ సహాయమును వాగ్దానముచేసిరి. ఈ రీతిని వివిధ మతములవారును, వివిధసంఘముల వారును, వివిధ రాష్ట్రములవారును పూర్ణ స్వరాజ్య ప్రాప్తికై దృఢసంకల్పము గనుపజుచుండ, అది సఫలమగుటకు సందియ మేముండును? గుజరాతులో గ్రామోద్యోగులు వారియంతట వారే రాజీనామాల నిచ్చుచున్నారు. మహాత్ముడు రాజోవు ఫలితముల గూర్చి మందలించినను, వారు తమ షట్కుదలను విడువరయిరి. గాంధీ మహాత్ముని విశ్వాసము దీనివలన మరింత బలపడెను. ప్రజలు సత్యాగ్రహమునకు సంసిద్ధులుగ లేరని భావించుటలో తాము పొరబడితిమనియు, రెండు సంవత్సరముల క్రిందటనే తా మియుద్యమమును ప్రారంభించి యుండవలసినదనియు, మహాత్ముడు తలచుచున్నాడు. మహాత్ముని కడపటిప్రయత్నమునకు విజయము గలుగునను సమ్మతము సర్వత్ర వ్యాపించుచున్నది.

మహాత్మునకు జయము గలుగుగాక!

నౌకా సమావేశపు విఫలత

నౌకా సమావేశము ప్రారంభమయిన ముహూర్త మెట్టిదోగాని, మొదటినుండియు దీనికి విఘ్నములే కలుగుచున్నవి. ఫ్రాంచి ప్రభుత్వము నందు మార్పులు గలుగుటచే, కొంతకాలము ఫ్రాంచి ప్రతినిధులు పాల్గొనుటకు వీలులేకబోయెను.

నూతన ప్రభుత్వ మేర్పడినపిమ్మట, వీరు మరల యరుదెంచినను, వీరికిని ఇతర ప్రతినిధులకును మధ్య తీవ్రభేదములు జనించెను. ఫ్రాంచివారి తోబాటు తమకు సమాన సంఖ్యగల నౌకలు గావలయునని, ఇటలీ దెలుపుటచే, ఫ్రాన్సుకును ఇటలీకిని సమాధానము గుదురుటలేదు. దీనికి తోడుగ, ఫ్రాంచి వారు తమరక్షణకు ఇతరజాతులవారు పూచీ పడవలయునని, కోరుచున్నాడు. అట్టిపూచీ వెలువడని యెడల, తన నౌకలను తగ్గింప వీలులేదని, ఫ్రాన్సు స్పష్టపరచెను. అమెరికా వారి టి వర్సాటును బొత్తుగ సంఘీకరింపకున్నారు. ఇంగ్లండుగూడ క్రొత్తబడుపులను మోయుటకు సిద్ధపడుటలేదు. ఈ కారణముచే, ఫ్రాన్సులోడ్పాటు నౌకాసమావేశమునకు చేకూరు నని తోచదు. ఫ్రాన్సుతోపాటు ఇటలీగూడ వెనుకకుబోకమానదు మొత్తముమీద నౌకాసమావేశము విఫలమయినటులనే ఎంచవచ్చును. ఇంకను కొంతకాల మిది జరిగినను, అనుకూలఫలము గలుగుట దుర్లభము. ఫ్రాంచిప్రభుత్వము మరల నోడిపోయెను. ఇందువలన ఫ్రాంచిప్రభుత్వము రాజీనామా నీయ సక్కరలేకబోయినను, పరిస్థితులు విషమముగ నున్నటుల ద్యోతక మగుచున్నది. బ్రిటీషుప్రభుత్వము గూడ ఇటీవలనే కామచ్ఛసభలో ఓడిపోయెను. మరల నిన్న కొలవిభేదముతో గండమును తప్పించుకొనినది. ఏవిధమున జూచినను, నౌకా సమావేశమునకు దుశ్శకునములే గనుపించుచున్నవి. వివిధజాతుల హృదయములందు మార్పు గలుగక, త్యాగభావము నొక్కరును మనస్ఫూర్తిగ జూపనంతవరకు ఎన్ని సమావేశములు జరిగినను, ఎంతకాలము యోచనలు జరిగినను, ఆయుధవిసర్జనము జరుగుట దుర్లభము. ఉన్న తాశయములును, నిష్కళంకప్రవృత్తియు, ముఖ్యవశ్యకములు.

భారత కాంగ్రెసుసంఘసభ

గుజరాతు రాష్ట్రమువారి ఏర్పాటులు

అలహాబాదు, మార్చి 12:— భారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శి యిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— “ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు అహమ్మదాబాదులో 21 వ తేదీన జరుగు సభకు బస యేర్పాటులు కావలసినవాడు వారు ఏనాడు అహమ్మదాబాదులో దిగడకో ఆలేదీ గుజరాతురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి రెండురోజులు ముందుగ తెలుపవలెనను. గుజరాతు కాంగ్రెసు సంఘమువారి తెలిగ్రాఫీకు ఆదేశు, “కాంగ్రెసు” అహమ్మదాబాదు. (ఆ. ప్రె.)

20000 ఓటర్లలో 21 మాత్రమే ఓటిచ్చుట

కాంగ్రెసు ప్రచారకుల బహిష్కార ప్రచార ఫలితము

లక్నో, మార్చి 13:—బిరుదుపక్షజిల్లానుండుహస్తీయను గ్రామమున కాసనసభ ఎన్నికలసందర్భమున వింతవార్తలువినిపిచెను. కాంగ్రెసు సభ్యుడు రాజీనామానిచ్చినందున వై ఎలక్షను జరిగెను. స్థానిక కాంగ్రెసు ప్రచారకులు విద్యార్థులును బహిష్కార ప్రచారము గావించిరి. దారి కడ్డగ పండుకొనిరి. వారి కిరుప్రక్కలను విద్యార్థులను ప్రత్యేక నిలవి దారిలేకనే జేసిరి. ఓటిచ్చుటకు పోయేవారు వారిని ప్రయ్యుకొనిపోవలసి యుండెను. అందుచే ఎవ్వరును అట్లు పోజాలకుండ్రి. 20, 000 ఓటర్లకు 21 ఓటర్లు మాత్రము ఓటుజేసిరి. ఉదయం వీరశంకరుగారు 21 ఓటువచ్చుటచే ఎన్నుకొనబడిరి. ప్రత్యేక యన హోతీలాలుగారికి ఓట్లురానేలేదు. (ప్రీ. ప్రె.)

విదేశ వస్త్రములపై దిగుమతి పన్నులనుగూర్చి చర్చ

భారత ప్రభుత్వమువారి ఆంగ్లాభిమానము - మాలవ్యాగారి విమర్శ

ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి ఒత్తిడిచే భారత ప్రభుత్వము ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్స్ నామోదించుట

లాంకపైరుయెడల మాకు శత్రుభావమేమియు లేదు. అచ్చటి వర్తకులు సంపదతో తులదూగవలెననియే మేము కోరుదుము. కాని, ఆసంపద భారత దేశమునకు నష్టములేకుండ కలుగవలెను" (పండిత మాలవ్యా

ప్రభుత్వ సభ్యులు సామ్రాజ్యాభిమానమును సమర్థించుట

భారత మిల్లు పరిశ్రమ యొక్క దుస్థితి

(ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తండ్రి)

ధిల్లీ, మార్చి 13:—విదేశ వస్త్రములపై దిగుమతి పన్నులను విధించుటకు యేర్పడియున్న టారిఫ్ బిల్లును గూర్చి చర్చించుటకు సోదా భారత కానసభ సమావేశమయ్యెను.

సభ సమావేశమగుటకు కొంచెము పూర్వము చాలముంది జాతీయవాదులు బీర్లాగారి చట్టును మూగి విదేశ వస్త్రముల పోటీచే భారత దేశములో తయారయిన మిల్లుగడ్డ యెట్లు నష్టపడుచున్నదో నిరూపించుటకు బీర్లాగారు తెచ్చిన వస్త్రములను పరిశీలించిరి.

నూతన సభ్యులు

కంజ్ లీహోలాద్ గారును అగ్నిహోత్రీగారును రాజభక్తి ప్రమాణమును గైకొని సభ్యత్వ స్థానముల నలంకరించిరి.

సభా కార్యక్రమము

వచ్చేవారము సభవారి కార్యక్రమమును క్రెకార్ గారు సభికులకు తెలియజేసిరి. ఆధిక బిల్లు విదేశ వస్త్రములపై దిగుమతి పన్ను బిల్లు పూర్తియైనచో సభ మార్చి 22 తారీఖులలో అంతము గును లేదా యింక కొంత కాలము జరుగును. సభ వారు విరమింపక ముందు సప్లి మెంటరీ డిమాండులమీద, హెచ్చు డిమాండులమీద చర్చ జరుగును! టెబిల్ ఆఫ్ ట్రాన్సు కమిటీవారిని వేదిక పైగూడచర్చ జరుగును. విద్యవలన గలగు లాభములనుగూర్చిన చట్టముపై సెలెక్టు కమిటీవారి నివేదికను జయకర్ గారు నివేదించిరి.

ఆర్య మూడుగారు ఐరోపీయ సభ్యులతో మాట్లాడి, యిదివరకు ఆ పార్టీకిని తమకును వచ్చిన తగాదా పరిష్కారమైనదని మునిచిరి.

విదేశ వస్త్రములపై దిగుమతి పన్నులను విధించు చట్టమును సభవారు చర్చించవలెనని కోరుచు సర్ జార్జి రెయినీగారు ముచ్చటించిరి. జపాను, చీనావారి పోటీ చాల హెచ్చుగా నుండుటవలన భారత మిల్లు పరిశ్రమకు చాల నష్టము వచ్చుచున్నదనియు, ఆ నష్టము రాకుండ చేయుటకు దిగుమతి పన్నులు కావలెననియు, వారు చెప్పిరి. మరియు దేశమునకు పన్నులభించుటకు గూడ కొంతపన్ను ఆధికముగా వేయటం అవసరమని వారు చెప్పిరి. నూటికి 20 రూపాయలు పన్ను వేసినచో వస్త్రములు ప్రియమై ప్రజలకు బాధ హెచ్చును. ఈ చట్టమునకు ప్రభుత్వమువారు తీవ్రమగు సవరణల నామోదించినయియు వణ్సుఖంఛెట్టిగారి సవరణను ఆమోదించెదరనియి వారు చెప్పిరి. ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్స్ వలన భారత దేశమునకు నష్టమేమియు లేదనియు, పైగా లాభము కలుగుననియు వారు చెప్పిరి. మాలవ్యాగారి రేడిగిన ఒక ముఖ్యప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమొసంగు మొదట భారత ప్రభుత్వమువారు ఒక మార్గమును నూచించినయియు, ఆంగ్ల ప్రభుత్వము వారి సలహా వలన తరువాత ఆమార్గమును మూసివేసినయి రెయినీగారు చెప్పిరి.

చర్చ వివరములు

1894 సంవత్సరము ఆమోదించబడిన విదేశ వస్త్రములపై దిగుమతి పన్ను చట్టమునకును, 1927 సంవత్సరపు ఇండియన్ టారిఫ్ కాటక్ యారక్ ఆక్టుకు సవరణచట్టమును ప్రతిపాదించుచు సర్ జార్జి రెయినీగారిట్లు చెప్పిరి:—

1927 సంవత్సరమున చేయబడిన సవరణ 1930 సంవత్సరముతో ఆఖరుగుచున్నది. జపానుగడ్డల పోటీ లేకుండ ఆఫ్ఘానిస్థాన్ గల రక్షణమును యిక ముందుగూడ యివ్వవలెనా, లేదా యను విషయమును సభవారు నిర్ణయించవలెను. 1927 సంవత్సరము లో రాత్రి పూట స్త్రీలు మిల్లులలో పనిచేయరాదను నిషేధము లేకుండెను. 1929 సంవత్సరమున జపాను దేశమునందు ఫ్యాక్టరీ చట్టము అమలు చేయబడినప్పటి

నుండియు ఆ దేశపువారి అధర్మమును పోటీ అంతరించినది. భారతదేశములో 10 గంటల పనియొండగా జపానులో రెండు జల్లుగా పనిచేయుచున్నారు.

చీనావారి పోటీ

కాని 1926-27 సంవత్సరములో 945,000 దిగుమతి యగుచున్న నూలు 1928-29 లో 111/2 మిలియను పానులవరకు పెరిగినది. ఈ సంవత్సరము మొదటి 9 నెలలలో మాత్రమే చీనానుండివచ్చునూలు 71/2 మిలియను పాండులయినది. ఇదిగాక ఈ సంవత్సరము జనవరివరకు చీనాలో పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలుచేయు పని నియమించబడలేదు. కావున వారు ఎన్ని గంటలుబట్టిన నన్ని గంటలు పనిచేయవచ్చును. 16 జనవరి తారీఖున ఒక చట్టము చేయబడెనుగాని అది అమలులోనికి వచ్చినట్లులేదు. కావున చీనావారి పోటీ ధర్మమైనదికాదు. 1927 సంవత్సరము విధించిన దిగుమతి పన్నులు చీనా పరుకులపై నింకను ఉంచవచ్చును. చీనాలో స్థితిగతులు మాన్వస్తా మనమగూడ మన పన్నులను మార్చవచ్చును. ఇంక మూడుసంవత్సరములవరకు ఈ పన్నుల నట్టిపెట్టి, అవసరమయిన అంతముండే వానిని తగ్గించుటకు భారత ప్రభుత్వమువారికి స్వేచ్ఛ యుండవలెను.

పన్నుకై దిగుమతిసుంకములను విధించుట

మనము దిగుమతివస్త్రములపై హెచ్చు పన్నులను విధించుటకు యింకొక కారణముగూడ కలదు. మనకు పన్నులు హెచ్చుకావలెను. తానులమీద నూటికి 20 వంతులు ఆడ్వాలరుం పన్నును, మరియు పాండుమీద 8 1/2 ఆజూలకు లెక్కకుండా పన్నును విధించవలెనని మొదట ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించిరి. కాని అన్నిరకపు గడ్డలమీద నూటికి 20 వంతులు పన్ను విధించుటచేత దేశీయవస్త్రములమీదకూడ ధరలు అమితముగా పెరిగిపోవునని ప్రభుత్వమువారు తలచిరి. ఈ పద్ధతివలన ఈ మూడుసంవత్సరములలో భారతవస్త్రనిర్మాతలకు వచ్చు లాభముగూడ చాల కొద్దిగానుండును.

బిల్లుయొక్క ఉద్దేశ్యము

ప్రస్తుత స్థితిగతులలో భారతవస్త్రనిర్మాతలకు రక్షణ యొసంగుటయే బిల్లుయొక్క ఉద్దేశ్యము. ఇంతకుమించి ప్రస్తుతము పోవుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము కాదు. ఈ పనులను గూర్చి కానసభవారు తమ తుదినిశ్చయమును వెలుపవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరగలేదు. బిల్లు లోని నూత్రములను మార్చుటకుగాని, తీవ్రమగు సవరణలను ఆమోదించుటగాని ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యముకాదు. ప్రభుత్వమువారు వణ్సుఖంఛెట్టిగారి సవరణను ఆమోదించెదరు. ఆసవరణవలన ఆంగ్ల దేశములో ఉత్పత్తియగు కోరానైను గడ్డలమీదకూడ పాండులకు 8 1/2 కు తగ్గుకుండ పన్ను విధింపబడును. బట్టలను కొనువారి శ్రేయమును, మిల్లుపరిశ్రమయొక్క శ్రేయమును విచారించి అవసరమయి వంతవరకు రక్షణయొసంగుటయే ప్రభుత్వమువారి సంకల్పము. తక్షణమే మిల్లుపరిశ్రమకు రక్షణయొసంగటం తమ యభిప్రాయము. మూడుసంవత్సరములైన తరువాత టారిఫ్ బోర్డువారు స్థితిగతులను పునర్విచారణ గావించి మార్చుటయో, మార్చకపోవుటయో నిశ్చయించరు. ఏయితరపద్ధతికూడ అందరకు శ్రేయంకరముకాదు. ప్రభుత్వమువారి నూతనవలన బ్రిటిష్ పారిశ్రామికుల యెడ అభిమానము చూపుచున్నామని కొందరునున్నారు. కాని అన్ని విషయములను ఆలోచించినచో మా పద్ధతి వలన భారత దేశమునకు యెంత మాత్రమును నష్టము లేదు. ఇట్లు కానిచో

ఈ బిల్లు ప్రతిపాదించుటకు ప్రభుత్వ సభ్యుల డెవ్వడును అంగీకరించి యుండదు. కోరానైను గడ్డలను భారతదేశము కావలని నంత ఉత్పత్తిచేసినవారలను. కాని జపానువారి పోటీవలన దేశీయ పరిశ్రమకు నష్టము వచ్చుచున్నది. కావున మూడు సంవత్సరములవరకు నియమితముగ రక్షణ యొసంగటం యవసరము.

మాలవ్యాగారి ప్రశ్న

సర్ జార్జి రెయినీగారు ఉపన్యాసమును ముగించగానే పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు లేచి నిన్న భారత ప్రభుత్వమువారికిని ఆంగ్ల ప్రభుత్వము వారికిని నడిచిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల విషయమై చెప్పుచు అందులో మొదట భారత ప్రభుత్వమువారు భారత కార్యదర్శికి తెలిపిన నూతనలు యెందుకు చేర్చబడలేదని యడిగెను. మొదట భారత ప్రభుత్వమువారు కోరానైను తానులన్నిటిమీద 15 రెసిన్యూ పన్నుగాక పాండుకు రి ఆజూలగూడ విధింపవలెనని వారడిగిరి.

రెయినీగారు

తాము భారత కార్యదర్శికి వ్రాసిన లేఖ రహస్యమైనదిగా పరిగణింపబడెననియు, ఈ చర్చ లో సాధ్యమైనంతవరకు దీనినిగూర్చి సంగతులు తెలుపబడుననియు సర్ జార్జి రెయినీగారు చెప్పిరి.

ఈ సంగతులు చెలియనిది చర్చ బాగుగా జగుటకు వీలు లేదని మాలవ్యాగారు చెప్పిరి. దీనికి ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు కోరానైను గడ్డలన్నిటిమీద 15 0/0 పన్నుగాక పాండుకు 8 1/2 గూట విధింపవలెనని భారత ప్రభుత్వమువారు నూచించిరి. కాని, ఆసమయమున ప్రభుత్వము వారు అంతర్నిశ్చయ మేమియు గావించుకొని యుండలేదని చెప్పిరి. రెయినీగారిట్లు చెప్పిన మీదట తరువాత ఉపన్యాసించెదనని మాలవ్యాగారునిరి.

బి. దాసుగారి ప్రతిఘటన

జాతీయవాదుల పక్షమున బిల్లును ప్రతిఘటించుచు ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్స్ పద్ధతికి సభ వారి అయివ్వమును చెలిపిరి. బిల్లును చర్చించవచ్చునని వోటునిచ్చుటచేత ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్స్ను ఆమోదించిట్లుగూడగాయని ఒక సభ్యుడు అడుగగా ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్స్కు సవరణను తరువాత ప్రితిపాదించవచ్చునని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

బి. దాసుగారు

ఉపన్యాసమును సాగించుచు లాంకపైరుపారిశ్రామికులు భారతపరిశ్రమకు 70 సంవత్సరములు నుండి అడ్డుతెనులుచున్నారని చెప్పి వారి యెడల మన కెందుకు సానుభూతి యుండవలెనని యడిగి, అదిగాక ప్రాచ్యదేశములలో స్నేహభావమును వీడుట భారత దేశీయుల యుద్దేశ్యము కాదు. ప్రాచ్యజాతుల సమితి శత్రుపవలెననియు దాని మూలకము ఆసియాఖండములో స్నేహభావము పెంపొందింపవలెననియు భారత రాజకీయవేత్తల యభిప్రాయమైయున్నది. ఒక తునకను పారజేసినాడుగాదా యని దానిని మిల్లు యజమానులు స్వీకరించుచో జాతీయవాదులెవ్వరును తమయెడల సానుభూతిగను బరువరని దాసుగారు చెప్పి మిల్లు యజమానులయందలి లోపములను వారి దురాశను సభవారికెరింగించి వారి యింటిని చక్కబరుచుకొనవలసినదని దాసుగారు మిల్లు యజమానులను ప్రబోధించిరి. తాము సుఖముగానుండి యితరులను సుఖముగా నుండనిచ్చుటయే ప్రాచ్యుల సంకల్పముని వారు ఒక గ్రంథకర్త వాక్యముల నుల్లేఖించిరి (హర్షము).

శిరీషచంద్రదత్తు

ఈ పన్నులచే గడ్డల ధర హెచ్చుగుననియు, కొను అసంఖ్యాక ప్రజలకు నష్టమనియు చెప్పి శిరీషచంద్రదత్తుగారు బిల్లును తీవ్రముగా ప్రతిఘటించిరి. భారతదేశమునకు అధినివేత ప్రతిపత్తిలభించిన తరువాతనే ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్స్ పద్ధతినిగూర్చి విచారించవలసినది వారు చెప్పిరి.

పండితమాలవ్యా

ఈ విషయములో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి వైఖరిని జ్ఞాపించుచు ఆంగ్ల మంత్రివర్గమువారి కొరికపై తమ మొదటి నూతనలను భారత ప్రభుత్వమువారు వదలుకొని నందుకు మాలవ్యాగారు చింతించిరి. వారిట్లుచెప్పిరి "లాంకపైరు వారియెడల మనకు శత్రుభావ మేమియులేదు. వారు సంభత్తులో తులభూను చుండవలెననియే మాకోరిక, కాని అది ధర్మముగా సంపాదించబడవలెను. ఈ దేశమునకు నష్టము లేకుండ సంపాదించబడలెను. లాంకపైరు పారిశ్రామికులకు తవ్వితల కెత్తుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు తమ మొదటినూతనలను మార్చుకొనిన సంగతి ప్రభుత్వమువారు దాచజాలరు. ఈ సందర్భ సమయమున వారవలించిన పద్ధతి మంచిదికాదు. ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్స్ వంటి ముఖ్యసిద్ధాంత మిమడియున్న బిల్లును ప్రభుత్వమువారిసభలో ప్రతిపాదించవలసినదిగాను, ప్రభుత్వసభ్యులును, ప్రభుత్వశ్రీకులును యీ సభలోనున్నారు. ఎన్నిక

సభ్యులందరూ ఈ పట్టణము దీనిని తెచ్చి సభవారి యభిప్రాయమున కనుగుణముగా చేయవలసినది. ఇదివరకు ప్రతి మిల్లులకు ప్రభుత్వమువారికిని సాయము చేసియుండలేదు. 18 పెన్సీల మారకపు ధరవలన మన మిల్లుదారులకు జపాను పోటీలో నష్టము వచ్చునట్లు ప్రభుత్వమువారు చేసిరి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము కోపముగలిగియుంట నా ఉద్దేశ్యముకాదు. ఈ లిల్లు ఆ మోదించబడినచో భారత ప్రభుత్వమువారు భారతీయులకు మనకేమియు చేయరను అభిప్రాయము పెరిగిపోయితి ం ద ర ను స ం పూర్ణ స్వాతంత్ర్య వాదులయ్యెదరు. ఇదిగాక దీనివకారము లాంకపైరుకు మిగుల గుత్తెరువుచున్నారు. ఇదేస్థిరమైనచో దీనిని తీసివేయుట కష్టమునను, కావున అంగ్లేయులకు ప్రత్యేకముగా అభిమానము చూపక అన్ని దేశముల వస్త్రములమీదను నూటికి 15 వంతులు పన్నుగాని పొందుకు రిక్తి అణాలు కాని (ఏదిపాచ్చైన నది) వేయవలెనని కోరుచున్నాను. ఇది లాంకపైరుకు మంచిరక్షణము నొసంగును. వీలనగా అంగ్లేదేశమునుండి వచ్చుగడ్డ పన్నుది. దానిమీదగూడ 15% మాత్రమే విధింపబడును. ఇతరదేశములు పొందుకు మాడున్నర అణాల పన్నును బహుశాయిత్య వలసినవచ్చును. నేను నూచించు పద్ధతి వలన చట్టము లేకయే లాంకపైరు బట్టలకు రక్షణ యేర్పడును.

కర్తార్ సింగు

18 పెన్సీల మారకపు ధరవలన మిల్లు యజమానులకుచాల నష్టము వచ్చినదని చెప్పుచు ఇంపీరియల్ ప్రభుత్వ పద్ధతిని కర్తార్ సింగుగారు తీవ్రముగ ప్రతిఘటించిరి.

వస్తువుగారు

ఫలశీరాంతరము వస్తువుగారు ముచ్చటించుచు భారత దేశముయొక్క డేరుమునే ప్రధమమైనదిగా ప్రభుత్వమువారు పరిగణించిరి చెప్పిరి. ఈ సందిగ్ధ సమయమున అంగ్లేయులకు భారతీయులయెడల అసంతృప్తి యేర్పడకుండా గూడ తాము ప్రయత్నించిరి. భారత ప్రభుత్వమువారికి హెచ్చుధనముకాదుని న చెప్పును. బట్టలను కొనువారిపై చాలభారము పడకుండగూడ ప్రభుత్వమువారు చూడవలసినవచ్చిరి. మొదట 15 పన్ను పథుండుకు 3 అణాలు అన్ని విదేశపు గడ్డలమీద విధింపవలెనని భారత ప్రభుత్వమువారు తలచి ర నుట నిజమే, కాని యీ విషయము మాత్రమే చెప్పబలన అంతయు చెప్పినట్లుకాదు. విచారణలోనికి దిగినప్పుడు బ్రిటిష్ వస్త్రములకును (బ్రిటిష్ వస్త్రములు కానివానికి కొంత భేదము చూపుట తగియేదన్నదని తెలిసెను. ఈ విషయము మొదట చర్చించినప్పుడు రాజకీయముగా ప్రతిఘటన యందునేమోయని తలచి అప్పటి మారకుంటిమి. తరువాత ఈ విషయమై అంగ్లే ప్రభుత్వమువారు చెప్పు మాటలను తాము వినిరి. ఆచరణలో అధినివేత రాజ్యములన్ని అంగ్లే వస్త్రములయెడల అభిమానము చూపుచున్నది. అస్ట్రేలియాలో బ్రిటిష్ వస్త్రములకును యితర వస్త్రములకును నూటికి 15 వంతులు భేదము చూపబడుచున్నది. భారత ప్రభుత్వమువారి నూచనవలన బ్రిటిష్ సరుకులకును యితర దేశముయొక్క సరుకులకును భేదము చూపుచున్న మాట నిజమే యెనను స్థితిగతులకు తగియున్నది. దేశముకరయే గాని అన్యముకాదు.

యస్. పి. మోసీ

మిల్లు యజమానుల పక్షమున వాదించుచు జపాను యొక్క పోటీవలన భారతమిల్లు పరిశ్రమ కెంత నష్టమువచ్చుచున్నదో వారు వివరించిరి. ఈ రీతి సంవత్సరములలో జపాను దిగుమతులు 217 మిలియనుల గజములనుండి 550 మిలియనుల గజములవరకు పెరిగెను. జపానువారు ధర్మముగా పోటీచేయుచున్నారు. మిల్లు యజమానులకు 18 లక్షల కమిషను దండగ వచ్చినది. వివిధ మిల్లులలో పెట్టుబడి పెట్టిన 885 లక్షలు నష్టము పైగా వారు 2 కోట్లు హెచ్చునకును పెట్టుబడి పెట్టవలసి వచ్చెను. దేశములో పెట్టుట జూచినను మిల్లులు నష్టపడినవి బిల్లువల తానుడిగిన దంతయు చేకూరలేదుగాని, తమ కష్టముల్యోగంతవరకు ననుత్తము. ఇంపీరియల్ ప్రభుత్వపరస్పరము లాభకారియని వారనిరి. జపానువారిపోటీ మన పరిశ్రమను నాశముచేయుచున్నారని చెప్పి భారతప్రభుత్వ మంతకాలము ఉదాసీనత వహించియుండెను కాని యేయితర ప్రభుత్వమును ఉదాసీనత వహించియుండజాలదని వారు చెప్పిరి జపాను పోటీపోయి లాంకపైరు పోటీపాచ్చినచో దానినుండి గూడ ప్రభుత్వము వారు మిల్లుపరిశ్రమకు రక్షణయొసంగెదరని వారు కోరిరి. మిల్లుపరిశ్రమకు వచ్చిన యిక్కట్లవలన ప్రభుత్వము వారి ఇకకంటాక్షకు, నూపరుటాక్షకు చాల నష్టము వచ్చినదని మోడి గారు చెప్పిరి. జాతీయపరిశ్రమ నిట్లు చావనిచ్చుట మంచిది కాదు.

జమ్మకలూర్:—ఇది జాతీయపరిశ్రమ యెట్లగును?

మోడి:—భారతప్రజల ధనము, వానివలన బ్రతుకు వారు భారతీయులు. ఇది జాతీయపరిశ్రమ యొందుకుకాదు.

దివాన్ చమ్మకలూర్

మిల్లు యజమానుల లాభములలో సగము పదివారికి పంచుచెట్టెదమని మిల్లు యజమానులు హామీనిచ్చినకాని భారత

శ్రీ వీరరాఘవస్వామి ధర్మకైంకర్యలాటరీ, తిరువళ్ళూరు.

తే 30-3-1930 ది చీట్లు ఎత్తబడును. తే 10-2-1930 ది మద్రాసుదినపత్రికలలో ప్రచురించిన రీతుగ, నేటివరకు ఆఫీసులో సోమ్ముచేరినవారి టిక్కెట్లు నెంబర్ల జాబితాపూర్తిగ 14-3-1930 తేది శుక్రవారము "హిందూ" పత్రికలో ప్రచురించబడియున్నది. ఆక్షేపణలున్న యెవల తెలుపుకొనుటకై 10 రోజులు గడువుకాలమివ్వబడి, 30-3-1930 తేది అదివారము చీట్లు ఎత్తబడును. ఆక్షేపణ లన్నింటిని ప్రెసిడెంటుగారి పేరటికి తెలుపుకొనవలయును. ప్రెసిడెంటు 1/11 నల్లతంబి మొదలి వీధి, ట్రెస్లి కేక్ మద్రాసు

తిరువళ్ళూరు }
13-3-30 }

టి. సి. వేదాంతాచారియర్,
బాయింట్ల శ్రీకృష్ణ.

మిల్లుపరిశ్రమకు రక్షణ యొసంగరాదని చమ్మకలూర్ గారు చెప్పిరి. కొలదిమంది మిల్లు యజమానులచే నడుపబడు మిల్లులు జాతీయములని చెప్పుట పరిహాసాస్పదము. మిల్లు యజమానుల అనుమతిచేత యిన్ని యిక్కట్లులు పరిశ్రమకు తలపించినవి. ఈ రక్షణ యొసంగిన తరువాత తమ యిండ్లను చక్కచెట్టుకుండురని యేమి గారంటికలదు? చమ్మకలూర్ గారి వాదము నకు ప్రత్యుత్తరమొసంగుచు జపానువారు 57 గంటలకంటె తక్కువయే పనిచేయుచున్నారనియు, వాషింగటన్ కన్వెన్షనుకు వ్యతిరేకముగా చేయుటలేదనియు వారు చెప్పిరి. అసలువిషయమేమనగా బాగా లాభములు వచ్చినప్పుడు వాటాదారులకు నూటికి 177-9 వంతులు లాభములను పంచిపెట్టిరి. తరువాత నష్టమువచ్చునని వారు అహమదాబాదు మిల్లుయజమానులవలె జాగ్రూకులుగా నుండకపోయిరి.

ఇట్లుచేసి, యిప్పుడు వచ్చి మాది జాతీయపరిశ్రమ, మాకు రక్షణకావలెనని అని వారు గగ్గోలుపెట్టుచున్నారు. మిల్లుల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు ఇకపరుచుకొని పనిచేయించవలెనని కోరుచు చమ్మకలూర్ గారు ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

ఇంకను 45 మిషములు మాటలాడవలసి వని చమ్మకలూర్ గారు చెప్పగా అధ్యక్షుడు పథము విరమించెను. మరల సభ సోమవారము సమావేశమగును.

జి. ఐ. పి. కార్మిక సత్యాగ్రహ రక్తప్రవాహము

నాయకులను ఆరెస్టుచేసినపిమ్మట సత్యాగ్రహులను రక్తప్రవాహము లగునట్లు పోలీసువారులు లాటిల్తో కొట్టిరి

బొంబాయి, మార్చి 18:— నిన్నటిదినము జి. ఐ. పి. సమ్మేదారులు అనేక ప్రదేశములందు సత్యాగ్రహ మారంభించిరి. మాతుంగపద్దనన్న కర్మాగారపు గేట్లవద్ద సత్యాగ్రహులంటిరులు అడ్డముగా నేలమీద పరుండిరి. పనిలోనికి పోవుచుండిన వారిని లోపలికి పోనీయక వారి కడ్డముగా పరుండిరి. పోలీసు భిటులను రప్పించవలసినవచ్చెను.

ట్రాఫిక్ నూపరింపెండెంటుగారి ఆఫీసు గుమ్మమున కడ్డముగా నేటికదయును సత్యాగ్రహులు పరుండిరి. జన్వాలా గారు వాయకత్వము వహించిరి. 4 వరుసలుగా పరుండిరి. వరుస ఒకటికి డబ్బముంది ఉండిరి. సత్యాగ్రహులకు జన్వాలా గారిట్లు చెప్పిరి. యంత్రపుఫిరంగులు కేల్సినను కదలవద్దు. జనరలు డయ్యర్లగారే యిచటకు వచ్చినను మీరు చలించుదు.

పోలీసుభిటులను పోలీసు నూపరింపెండెంటు గారును వచ్చి అచటనే నిలువబడియుండి చూచిరి. జన్వాలాగారు ఎక్కడికో వెళ్లిన సమయములో పోలీసువారు కొంతమందిని ఆరెస్టు చేసిరి.

జి. ఐ. పి. రైల్వేపనివాండ్ల సంఘమునకు ప్రధాన కార్యదర్శి యగు పురంధరుగారిని, అఖిలభారత కార్మికసమితి కార్యదర్శి యగు దేశపాండ్యాగారిని మరికొందరు కార్మికసంఘ నాయకులను పోలీసువారు ఆరెస్టుచేసిరి. ఆటం పిమ్మట సత్యాగ్రహులను లేవగట్టుటకై లాటికర్రలు ప్రయోగింపబడిన. అరఫర్లాంగువరకును కర్రలతో కొట్టుచు వారిని తరిమివేసిరి. ఒక సత్యాగ్రహునకు తలమీద పెద్దగాయయ్యెను. రక్తము పరదలయ్యెను. అప్పటిలోనున్నారు, 50 మందికి లాటిచెట్టులు బాగుగా తగిలెను.

రేపు తిరిగి జన్వాలాగారు ప్రాంతములందు సత్యాగ్రహ మారంభించెదరు. సమ్మేదారులకును పోలీసువారికిని నేడు కుర్కూర్ల కలహముజరిగెను. దౌర్జన్యముచేసి పోలీసువారు సత్యాగ్రహులను తరిమిరి. ఒక వాలంటీరుకు గట్టిచెట్టులు తగిలెను. 4 గురు వాలంటీర్లు ఆరెస్టుచేయబడిరి. (ప్రీ. ప్రి.)

బందరు సబార్డినేటు కోర్టులో

I. P. 21 of 29

పిటివనరు:—పాలకుడు రామమూర్తి

And

రెస్పాండెంట్లు:— అడ్వమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య వల్లెరా.

పైన నమోదు చేయబడిన పిటివనరు ది 1-8-80 సం॥ తారీఖున యిక్సానాల్వెంటుగ, డిక్టేరుచేయబడిన. డిస్చార్జి కాలము 1 సంవత్సరము. అఫీషియల్ రిశివరుగారిని రిశివరుగ యేర్పాటు చేయడమయినది. క్రెడిటర్లు వారి బాకీలను రిశివరుగారి యెదుట రూల్సుప్రకారం రుజువుపరచుకోవలెను. సబ్ కోర్టు బందరు, యం. వెంకట్రామయ్య 8-8-80. సబ్ జడ్జి.

బందరు సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

I. P. 15/1929.

పిటివనరు, క్రెడిటర్లు:— 1. కాజనాగయ్య, 2. దేవత బ్రంహ్మయ్య.

And

రెస్పాండెంట్లు, బాకీదార్లు:— 1. కలిదిండి రాజలిం, 2. యూ కోటిలింగం.

పైన నమోదుచేయబడిన రెస్పాండెంట్లు యిక్సానాల్వెంటుగ 4-8-80 తేదీని డిక్టేరు చేయబడిన. అఫీషియల్ రిశివరుగ యేర్పాటు చేయడ మయినది. డిక్చార్జి కాలము 1 సంవత్సరము. క్రెడిటర్లు వారివారి బాకీలను రిశివరుగారి యెదుట రూల్సుప్రకారం రుజువుపరచుకోవలెను. సబ్ కోర్టు బందరు, యం. వెంకట్రామయ్య 4-8-80. సబ్ జడ్జి.

NOTICE.

I. Sealed tenders are invited for the finished work required for the Reconstruction of the Market Buildings at Cocanada for the following works.

	RS.	A. P.
A. Construction of main entrance...	1535	0 0
B. Reconstruction of front Blocks...	46500	0 0
C. Constructing central open stall...	4454	2 8
D. Constructing a Pork stall	1560	0 0
E. Covering the main sewee with R. C. Slabs...	1635	0 0
Total Rs.	55,684	2 8

II. Tenderers are required to state clearly on the sealed cover the names of the works tendered for. Tenders will be received by the Chairman or the Manager up to 4 P.M. on 27th March 1930, and they will be opened by him on the meeting day at 5 P.M. in the municipal office. Any tenderer who desire to be present at the time of opening may do so.

III. Sanctioned Estimates and plans will be available with the Civil Engineer in the Municipal Office between 11 A.M. and 5 P.M. on all working days. For further particulars please apply to the Chairman.

Municipal Office, A. HARISCHANDRA RAO, COCANADA. 11th March 1930. Vice Chairman,

విదేశీ వార్తలు

కార్తీక ప్రభుత్వము

బాల్కన్సుగారు చెప్పిన అభిశంసన తీర్మానము
పీడిపోయినది

(రూటరు)

కామన్సుస్థలో బాల్కన్సుగారు చెప్పిన అభి
శంసన తీర్మానము పీడిపోయినది. 308 గురు ప్రతి
కూలురు, 235 అన కూలురు.

(వై రై సు)

రుగ్బీ, మార్చి 18:—నేటి సాయంత్రం కామన్సుస్థ
లో బాల్కన్సుగారు కార్తీక ప్రభుత్వముపై అభిశంసన తీర్మాన
ము సుపపాదించెదరు. ప్రభుత్వము ఓకీపాపు నూచనలు అంత
గా గన్పించవు. మేకన్నా, పట్టు మరితర దిగుమతి పన్నులను
అలాంచించుటకు ప్రభుత్వము నిరాకరించుటను గూర్చి ఈ తీర్మా
నమును ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. స్పీడనుగారు తమపట్టును విడ
వరట, ఈ విషయమై ఇచ్చడేమైన జెప్పవో అధికపత్రము బయ
ల్పడు ననుచాదమును చెబుచున్నాడు. పరిశ్రమల రక్షణార్థము
కొంతకాలమువరకు విధింపబడిన పన్నులు ఆ కాలము ముగిసిన
పిమ్మట మరల చేయబడవని స్పీడనుగారు రినిరి, కాని అధికపత్ర
ములో ఇతరపన్నులు తొలగింపబడవని ప్రతికూల దాఖలు
చున్నది. నేటి తీర్మానము విషయమై చాలసంది లిబరల్స్
ప్రభుత్వముతో ఓటుకేసెదరు. ఇతరులు ఓటుచేయకుండు మిన్న
కుందురు. ఈ తీర్మానము సెన్సేస్ మన్డో నాల్లుగారు జెప్పినట్లు
తక్షణము ఎన్నికలు ఏర్పడు ననుకొనుచున్నారు. కాని
ప్రభుత్వమువారికే ఎక్కువ బలమున్నదని ఊహించు
చున్నారు.

ఈ సభవార వర్తకము మందగించినందులకును పనిలేని
వారిసంఖ్య హెచ్చుచున్నందులకును విచారించుచున్నారు.
దీనికి కారణము ప్రభుత్వవిధానమే గురతుగామునుగాని ఇంపీ
రియలు ప్రిఫరెన్సుగాని ప్రభుత్వమువారు నిర్దేశించేయ
కున్నారు. ప్రస్తుతముందున్న మేకన్నాపన్నులు, పరిశ్రమరక్షణ
పన్నులు, పట్టుపన్నులు మున్నగువాటిని తీసివేసెదరా యని
యడుగు దానికిని ప్రభుత్వత్తరమును ప్రభుత్వమువారిచుట్టలేదు.
దీనివలన అంతయు అధికముగ గన్పించుచున్నది. భయమును
చున్నది. అందుచే మేము అభిశంసన తీర్మానము సుపపాదించు
చున్నారమని బాల్కన్సుగారు కామన్సుస్థలో ప్రారంభించిరి.
పరిస్థితులు చాల భయంకరముగ నున్నవనిరి.

పనిలేనివారి సహస్రము నివారించుటకు స్పీడనుగారు
భూసంకలనచిరా లేదా యని ప్రశ్నించుచున్నారు. ప్ర
పంచమంతయు ఎక్కువ పన్నులను వేయుచున్నది. అయితే
ఇది తప్పకాని మనకే సత్తమువచ్చుటకు వాటిని అడంచ
కాదు. అన్ని జాతులవారకు తమసుంకములను తగ్గించి పన్ను
లలో పోటీలేకుండు ఒడంబడికలను జేసుకొనుచున్నారు. ప్రత్యే
క సౌకర్యములను విడనాడుకొన దలచినవారు యూరపు అధిక
వైఖరి అంతయు ఇట్లున్నది. మనకు అందులో ప్రవేశములే
కున్నది. ఏదో అధికసహకార మున్నగాని ఉపద్రవము తప్ప
దు. సుంకముల చేతనే దీనిని పాధింప నగునని
బాల్కన్సుగారు రినిరి. ప్రభుత్వమును చూరుచు
ప్రజలకు ఆ పన మృతము కలుగనట్లు వదంతులను
పుట్టించుచున్నారు. ఫ్యాక్టరీలను మూసివేయుటకు నిశ్చయిం
చి నునుచున్నారు. పరిశ్రమరక్షణపన్నుల, లేవన్నా పన్ను
లనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు లేమిచేయదలచినది చెబులేదను
చున్నారు. ప్రభుత్వమువారు పార్ల మెంటులో ప్రవేశించిన
ముదటివాడే దీనినిగూర్చి చెలిపియుండిరి. ఈ సందర్భములు వాటి
గర్భితకాలము అయినవివర అంతరించుననియూ, భూకర్తవ్యమును
గూర్చి ఆసయమున ఆలోచించెదమనియు ప్రభుత్వమువం
తుడై ప్రకటించిరిగాన ప్రభుత్వముమీద అవిశ్వాసము జనిం
చుటను పన్నుచున్న కుట్రలు కడుగర్హములనిరి. సంరక్షక
విధానము పనిలేనివారి సహస్రము తగ్గించునో రక్షకవిధాన
మున్నోట్లు ఈ సమస్య ఏల బోధించుచున్నదనిరి. సంరక్షక
విధానము పనివాండ్రకు మండ్లదనో రక్షకవిధానము ఎక్కు

వగానన్న దేశములందు పనివాండ్ర కేతనములు ఈదేశములో
నన్న వేతనములకంటె సగము తక్కువగా యుండుటకు గతం
చెడి? ఈ ప్రశ్నలకు కన్సర్వేటివులు ప్రత్యుత్తరము జెప్పువరకు
తాను వారలకు సమాధానము జెప్పవాడనుగానని స్పీడనుగారు
ప్రకటించిరి. ఈపన్నులవిషయమై తాను ఏమియు చెప్పలేద
నుకారణముచే తనను ఖండించుటకే తీర్మానములను చెప్పిరినిరి.
కాన ఇంతకంటె ఎక్కువగా ఏమియు జెప్పదలచుకొనలేదనిరి.

ఈ తీర్మానము వెనుకకును ప్రభుత్వమునకు చేయూత
నొసగుచున్నారమని లిబరల్స్ తరపున సర్ హెన్రీ డ్యూమ్యు
లుగారు చెలిపిరి. అధికమంత్రిని అధికపత్రమును ప్రకటించు
టకుముందే ఈపన్నులను గూర్చి చెలుపవలెననుట పాడిగాదనిరి.
స్వేచ్ఛావ్యాపారమే ప్రపంచమానకు మంచిదనిరి. అందుచేతనే
లిబరల్స్ స్వేచ్ఛావ్యాపారమునే ఆమోదించు చున్నారునిరి.

లండను నాకాదళ నిర్ణయసభ

“నేటిదినము చాల కష్టదినముగ గన్పించుచున్నది”

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 12:—నేడు నాకాదళ నిర్ణయసభ
నిమ్మర్నగ నిశ్చయమునకు రావచ్చును. కాని నేడు చాలకష్ట
దినముగ గన్పించుచున్న దనుకొనుచున్నారు. బ్రియండుగా రు
త్యాహముగ లేరు. రాచకీయ ఒడంబడిక వీలులేదనియు, ఫ్రెంచి
నాకాదళమును తగ్గించుటకు వీలులేదనియు బ్రియండుగారు
ఫ్రెంచిపత్రికా ప్రతినిధితో చెలిపిరి. ఇటలీవారు తమ సంఖ్య
లను దౌఢపకపోవుట వానలేదని నిందించిరి. తమ అంకెలను
చెలుపక ఇటలీవారు ఫ్రెంచి నాకాదళముతో సమానముగ
నుండవలెననుట తప్పనిరి. నేడు ప్రతినిధి నాయకులు గూడిన
సమావేశమున ఈ విషయమును తీర్మానముగ ఆక్షేపించిరి ఈ
సభ ఇటలీ ప్రతినిధులు వోలేదు. ఇటలీవారిని తమ నాకాదళ
సంఖ్యను చెలుపమంటిమని బ్రియండుగారికి చెలియజేసిరి.

ఫ్రెంచివర్గములోను అంతయు నిరుత్సాహ
ముగ నున్నది. మొత్తముమీద అయిదుగురు ప్రభు
త్వమువారు ఒడంబడిక జేసుకొని కొంతవరకు యుద్ధ
నౌకలను నిష్క్రించకుండుగలందులకు ఏర్పాటు జరు
గవచ్చు ననుకొనుచున్నారు. ముందు సభలు తిన్న
గా జరుగుటకు సాంకేతిక సమస్యలుగూడ ఇప్పుడే
చాలవరకు పరిష్కారముగావచ్చు ననుకొను
చున్నారు.

లండన్ నాకాదళ నిర్ణయసభ

ఫ్రెంచి సంఖ్యలు

(వై రై సు)

రుగ్బీ, మార్చి 12:—ఫ్రెంచివారు అందజేసిన నాకాదళ
లేఖలను నిపుణులు పరీక్షించుచున్నారు. ఫ్రెంచినాకాదళముల
ను తగ్గించుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములు నిష్ఫలములనే పత్రి
క లకుచున్నను, భగ్నముగాకుండ త్రొత్తసాధనముల నరయుచు
న్నారు. నిన్న సాయంత్రం బ్రియండుగారి ఫ్రెంచి యభి
ప్రాయమును పత్రికకు చెలుపుటకు ప్రయత్నించెను. అయితే
నేటి సాయంత్రం వరకు వేచియుండుటకు నిశ్చయించుకొనె
ను. ఇటలీ వైఖరి చెలియువరకు తన ప్రకటనమును బ్రియండు
గారు చేయదలచు కొనలేదట. ఫ్రెంచి నాకామంత్రి ఇటలీ ప్రతి
నిధిని నేడు చూడదలచెనట. ఇటలీదళము ఫ్రెంచిదళముతో
సమానముగ నుండవలెనని గోరుట సబబుగాని టైముపత్రిక
చెబుచున్నది. ఫ్రాంసు మూడుసముద్రతీరములను గాపాడు
కొనవలసియున్నది. కాన ఇటలీ ఫ్రాంసుతో సమానముగ కోరి
కను గోర దగదనుచున్నారు. రాచకీయ ఒడంబడికను గూర్చి
బ్రియండుగారు నేడు ప్రకటనను గావించెదరట. టూర్నా
వారు కేపు లండనుకు వచ్చెనరట. నేటి సభ్యత్వము జరుప
దలచిన ప్రతినిధి నాయకుల సభ నాపుజేసిరి. రాచకీయ నాల్లు
గారు నేటియుదమును జూపన ప్రతినిధి నాయకునితో మాట్లా
డిరి. నేటివ్యాఖ్యానము గ్ర్యాండ్ బ్రియండుగార్లకు దర్శన
మొనగెదరు.

సభ వారి వెదుర్కొన్న కష్టములన్నిటిని బ్రియండుగా
రు నేటి ప్రకటనమున చెలిపెదరని టైముపత్రిక చెబుచున్న
యది. బ్రియండుగారు ప్రకటనమును గావించువరకు ఏమేధా
వంతుడైన బయలుదేరి చిక్కులను సడల్చు తరచో పాయమును

గాంచునట్లు ప్రయత్నించవచ్చునని ఆశించుచున్నారు. ఇది
సాధ్యపడక పోయినను గ్రేట్ బ్రిటను అమెరికాతో రాచకీయ
ఒడంబడికలు కుదరకున్నను నాకాదళ నిర్ణయసభ భగ్నమై
దనుకొనరాదట. సభ భగ్నముగూడదనే ప్రతినిధులందరి యభి
ప్రాయమును అందరును సభ జయప్రదముగ గాకాయని గోరు
చున్నారు. ఒకరియభిప్రాయము ఒకరికి ఏమియు పడుటలేదు.
కాని ప్రతినిధులలో సుహృద్భావములు చెడలేదు. మధ్యధరా
సముద్రములో ఫ్రెంచి ఇటలీవారి ఆశయములకు పోటీగాయుం
డుటచే తమ కెంతమాత్ర ముపద్రవమురాదని అభయము నీయ
వలెనని అంతపట్టుదగా ఫ్రెంచివారు కోరుచున్నారు. ప్రాం
సుతో ఇ. లీదళము సమానముగనుండవలెనని గోరుట రెండవ
కారణము. ఇప్పటికైనను మించిపోయినదిలేదు. ఇటలీ ఫ్రాంసు
ప్రత్యేకముగ రాయబారములు సలిపిన వ్యవహారము కుదురు నను
కొనుచున్నారు. ఇదిగూడ నిరాశ అయినను నిరాశతో సభ
అంతరించదు ఏదో కొంతపని జరుగునట. ప్రస్తుతము అసలుసభ
తలచెట్టి ప్రధానోద్దేశ్యములు నెరవేరక పోవచ్చునకాని ముఖ్య
ముగ ఇతర విషయములనుగూర్చి చాల విలువగల ఒడంబడికలు
కుదిరెనట. కొన్ని ప్రభుత్వమువారు తత్కాలికముగ తమ భావి
కార్యక్రమములను గూర్చి ఒడంబడికలను జేసికొన గల్గెరట.
ఈ ఫలితములు వృధాగాకుండ జేయవలెను.

నాకాదళసభ భగ్నముగాకుండ జేయుటకు నేడు విశ్వ
ప్రయత్నములు జరిగెను. మన్డో నాల్లుగారు స్పింక బ్రియండు
గ్ర్యాండ్ గార్లతో మాట్లాడిరి. మరల ఆశలు మొలకలెత్తినవట.
చిక్కులయితే ఇంకను ఉన్నవి. పోలేదు. గట్టి చిక్కులే ఉన్నవి.
తూర్తిగ ప్రతిష్టాభీనముగాలేదు. స్పింక బ్రియండుగారు సా
ప్రతినిధులతో. గ్ర్యాండ్ గార్లను ఫ్రెంచి నాకాదళమంత్రియొ
మాట్లాడుకొనిరి. శుక్రవారము గాని శనివార ముదయముగాని
టూర్నాగారు వచ్చెదరనియు దానివలన లాభముండుననియు అను
కొనుచున్నారు. అసలు చిక్కులన్నియు ఇటలీ ఫ్రెంచి పోటీ
చేతనే యనుచున్నారు. దీనినే తేసి యు నెటెడ్ స్టేట్సుకు బ్రిటను
కు ఇటులనే ఏర్పడునేమో యని భయపడుచున్నారు. అందు
చేతనే వడిదుడుకులేకుండు జేయుటకు మన్డో నాల్లుగారు గ్ర్యాండ్
స్పింక గార్లతో మాట్లాడిరి. కొంతవరకు సభ ప్రతిష్టాభీనము
తగ్గినదట. బ్రియండుగారికి కింకను ఆశలు అంతరించలేదట. కాంతి
ప్రదముగ ఏదో పరిష్కారమునుపనే ఆశించుచున్నారు.

వింధను ఘనమృతాన్ని నివిలియను

వ్యక్తి హృదయిక

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 11:—క్యాండెక్, మైకేలు ఓడ్యయరు
ల ధోరణీలో కడక సి. జె. డోనెలుగారు నూతన పంథను
ద్రోశుచున్నారు. ఇండియాలోను పార్ల మెంటులోను 50 సం
వత్సరముల అనభవమున్నది.

ఇప్పు డవలంబించుచున్న సఖ్యత విధానమే తుదికు కాంతి
ప్రదమగునని డోనెలుగారు చెబుచున్నారు. హిందువులకును
ముసల్మానులకును విభేదములను గలగ జేసిన నిరపద్రవముగ నుండ
గలమని ప్రభుత్వమువారు రక్షకానిరేని ఇంతకంటె సిద్ధి జేరక
టి యుండజాలదు. ఇట్టి కలహములను కలగజేసిరేని సామ్రాజ్య
ము అమాలునండి ఈ మూలవరకు ద్వేషములు పెరిగిపోవునని
హెచ్చరించుచున్నారు.

భారతవైద్యుని ప్రతిభ

ఆంగ్లేయశ్రీకి చికిత్స నొసర్చవలెనని
ఆహ్వానింపబడుట

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 11:—లిడ్జుబర్గ్లో నన్న ఆంగ్లేయ
శ్రీకి చికిత్సను సుబ్బుటకు జరుగుటకు భారతవైద్యుని హో
దేవింండి ఆహ్వానించిరి. దీనివలన భారతీయులు సంత
పించిరి. వైద్యునిపేరు డాక్టరు కే. ఎ. పార్థిగారు. లండను
లో హోదేవిలో నున్నారు.

వైచిప్రభుత్వ పరాజయము

(రూటరు)

పార్లమెంట్, మార్చి 12:—ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము మరల ఓడి
పోయెను. విద్యార్థివయముచే చర్చరాగా 292 ప్రతికూలురుగను
286 గురు అనుకూలురుగను ఏర్పడిరి. అయితే ప్రభుత్వము రాజీ
నామా నీయదు.

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక

బెజవాడ, మార్చి 18:—నిన్న ఉదయం 8 1/2 గంటలకు యీ పట్టణమునందున్న మూల్యజయంహాల్ లో జరిగిన కృష్ణా జిల్లాబోర్డు సైమలుమీటింగునందు అధ్యక్షులగు శ్రీ మీర్జా పురం జమీందారుగారి యుపపాదనపై శ్రీయుత కాజ లక్ష్మీ నారాయణ చౌదరిగారు ఉపాధ్యక్షుపదవికి ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనబడిరి. తమకు యేకగ్రీవముగ నెన్నుకొనినందులకు చరపారికి చౌదరిగారు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల నర్పించిరి. (స్వకీయవిలేఖరి)

హిందూమత ధర్మములు

కాకానాడ గాంధీనగర మైదానములో శ్రీనీతాకళ్యాణ మహోత్సవసందర్భమున ది 7-4-30 మొ॥ ది 11-4-30వరకు గొప్పగొప్ప మహోపవాసములు మహామహాలచే నొసంగబడును. ఇందు వివాహసమోన్వియము, శ్రీస్వాతంత్ర్యము మొదలగు అంశములగుర్తి బాహుళ్యముగా చేర్చింపబడును. కావున తగుసమయము వాడుపన్యసింపబోవు అంశములగుర్తి నుందుగ మాకు తెలియబర్చినచో ప్రాగ్వి అచ్చువేయించి మాచుట్టు ప్రక్కలను తదితరచోట్లను వెల్లడిచేసికొందుమని మనవిజేయుచున్నారము. N. B. దేశాభిమానులను మతాభిమానులను ప్రచారకులను, ప్రేక్షకులనుకూడ యీపువస్వాసములకు తప్పక దయచేయగలందులకై యిందువిధముగా మిక్కిలి ప్రార్థింప బడుచున్నవారము.

శ్రీ నీతారానంజనేయ సమాజం

కార్యదర్శి:—పట్టమట్ట మార్తాండ రామమూర్తి గాంధీనగరం, కాకినాడ.

బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ సంఘ మహాజనసభ ఈ నెల 16-వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము 5 గంటలకు గవర్నరుపేటలో రామమోహన రై బ్రరీ పేడపైన జరుగును. కాన సభ్యులైన తప్పక రావలసి తులు.

విషయములు

- 1. 1929 సంవత్సరం జనాభిగణనలు,
2. కార్యదర్శి నివేదిక
3. రాష్ట్ర సంఘమువారి తీర్మానములు సర్దుబాటు
4. కాంగ్రెసు సభ్యులను పరివిగా జేర్చుట.
5. కార్యదర్శి ప్రవేశపెట్టు యితర విషయములు
పా. వెం. నాగభూషణం,
కార్యదర్శి

11-8-30

మహాత్ముని వస్తిపూర్తి మహోత్సవ సందర్భమున బెజవాడలో జరిగిన నూలుచదుగు పోటీపరీక్షలో గెలుపొందినవారి పేర్లు ఈక్రింద సుదహరింపబడినవి.

- 1. శ్రీయుత గుడిపల్లి వెంకటప్పయ్యగార - తెనాలి.
2. గార్లపాటి శివరామబ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు బెజవాడ.
3. శ్రీమతి కాకరపల్లి జ్ఞానప్రసాదానందగారు,,
4. శ్రీయుత అద్దేపల్లి వెంకట గురువాధంరామ శేషయ్య శ్రేష్ఠిగారు,
5. డోపర్తి వీరరాఘయ్యగారు,,

కొనుడు; ధరింపుడు; ఆనందింపుడు

పెద్దాపురం శ్రీ లక్ష్మీ శిల్పు ఫ్యాక్టరీలో తయారుగు శిల్పుబట్టలు, చీరలు, కోటింగులు, వర్తింగులు వగైరా అతి చౌక. చాల మన్నిక

హిందూదేశములో ప్రతిమార్కెట్టులోను మా శిల్పులు దొరుకును. కొనునప్పుడుమాత్రము మా ప్రేమమార్కులను నీళ్లను చూచి కొనుడు. యితర ప్రేమమార్కులను చూచి తక్కువ నాణ్యమయిన సరుకులను కొని మోసపోకుడు. శాంపిల్ను ఉచితము.

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు. ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీలక్ష్మీ శిల్పుఫ్యాక్టరీ, పెద్దాపురం తంజివిలాసము "శిల్పుగుడ్సు" (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.) Silk Goods.

ఫోర్టు నెంటుజాబ్ గెజటు (11-3-30)

నామినాఖ

ఈక్రిందివారు బెంచిమేజిస్ట్రేటులుగా ఆయాస్థలములకు నియమింపబడిరి.

(1) జనాబ్ గానీఖాన్ సాహేబు నుండోజీగారు-కర్నూలు (2) వంశీ నారన్నగారు-కర్నూలు (3) టేకు మహమ్మదు అదంసాహేబుగారు-కడప (5) కుసర్ల వెంకటరమణరావుగారు-కాకినాడ.

రివియూకాఖ

ఎం. రంగప్పబంగారగారు కృష్ణా జనరలు డిప్టీకలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్ కాఖ

బెజవాడ పబ్లిక్ వర్క్స్ కృష్ణా జిల్లాడివిజనాభిగణనాధ్యక్షులయిం జనీరులగు వి. అయ్యూరయ్యగారు కృష్ణా పబ్లిక్ విజనరలు గూడ నియమింపబడిరి.

సానిక స్వపరికరాలకాఖ

ఈక్రిందివారు పంచాయతీల్ ఆర్డర్ నెజరులుగా ఆయాచోట్లకు నియమింపబడిరి.

(1) జి. ముఖ్య కళ్యాణ (భూస్వామి సింగరెడ్డిపల్లి)-రాజాంపేట తాలూకా (కడపజిల్లా) (2) అయ్యల సోమయాజులు రాజేశ్వరరావుగారు (కడపజిల్లా, యాలాపురం) అను లాపురం తాలూకా

విద్యాకాఖ

నెల్లూరు జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలుకు జనాబుగుహ

ANDHRA PATRIKA

సర్ సి. పి. రామస్వామి అచ్యుతగారి నిర్వహణలో ఈమె నిర్వహింపబడు ఉదయమున ఆకస్మికముగ చనిపోయెను. (పి. పో. పి.)

మృదుఖాదిగా ముహూర్తము వాహుళ్యగారు సభ్యునిగా ప్రభుత్వమువానిచే నియమింపబడిరి.

ఎం. దామోదరకీశిగారు మద్రాసు ప్రెస్ డెస్క్ కాలేజి రసాయనశాస్త్ర సహాయ పండితులుగా నియమింపబడిరి.

ఎక్స్ ప్రెజ్ కాఖ

ఈక్రిందివారు ఆయాస్థలములకు ఇన్ స్పెక్టర్లుగా నియమింపబడిరి.

టి. సి. నుబ్రహ్మయ్యపిల్లెగారు కడపజనరం సర్కిల్. ఆర్. కన్నూరి అయ్యంగారు-బొబ్బిలి సర్కిల్. జె. చిట్టెల్ల వార్డుగారు-గుర్రాను తెనాలిసర్కిల్.

కలకత్తా జూటు మిల్లుల సమ్మె

మిల్లులన్నింటికిని క్రమేణ వ్యాపించుచున్నది కలకత్తా, మార్చి 12:—సమ్మెదారులు 8 నుండి ఆరెప్టు చేయబడిరి. జామీనమున విడుదలచేయబడిరి. టిటాగరు జూటు మిల్లులో బయలుదేరిన సమ్మె మేగ్నూమిల్లు, అలయస్సు మిల్లు, వార్డు బ్రూకు మిల్లునుకూడా వ్యాపించినది. మేగ్నూ జూటు మిల్లులో 700 మంది సమ్మెచేసిరి. టిటాగరు జూటు మిల్లు పనివాండ్ల సంఘ కార్యదర్శితో సహా 4 గరు ఆరెప్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

చరకాదీక్ష ప్రారంభోత్సవము

సాంబమూర్తిగారు నల్లుట.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు, మార్చి 18:—గాంధీజాతీయ మహావిద్యాలయమున ఉపాధ్యాయుల యజమాన్యమున చరకాదీక్ష ప్రారంభోత్సవమును ఈనెల 12 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు శ్రీయుత చిటాబు సాంబమూర్తిగారు గావించిరి. దినమునకు 16 గంటలు చరకా తిరుగుదండవలసినదనియే పీఠిముఖ్యోద్దేశము. గాంధీజాతీయ మహా విద్యాలయోపాధ్యాయుల శీఘ్రమున గావించుచున్న కాంగ్రెసుప్రచారము మిగుల ప్రశంసనీయము. ఉదయమునను, సాయంత్రమునను సాంబమూర్తిగారి యూరేసింపుటుత్సవమునకు వీరలే ముఖ్యకారకులు. ప్రేరంధరును శాంతిసైనికులుగ చేరిరి.

అస్సాము శాసనసభ

పిల్లంగు, మార్చి 18:—అస్సామరాష్ట్రమునుండి కొందరు యువకులను గైకొనిన జమ్మూపురమునకు శిక్షుగగరిపి విదేశములందు ఉన్నతవిద్య సభ్యునింప నవకాశ మొసంగుటకు తాతా కంపెనీవారితో యేర్పాటు జేసికొనవలెనను తీర్మానమును అస్సాము శాసనసభవారామోదించిరి. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1930 నం॥ మార్చి నెల 14-వ తేదీ శుక్రవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యములు, గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము, గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము, గత 24 గంటలలో వర్షము, జనవరి 1-న తేదీనుండి వర్షము, సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు వర్షము. Rows include various weather-related data points.

సర్కారులు:—శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది. డక్క:—కడపలో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలుకము:—శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది. ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు, చహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు,

సాంబమూర్తిగారికి అపూర్వ స్వాగతము

ఏలూరునందు 8 స్వాగతవ్రతములు

ఆంధ్రనాయకుల గంభీరోపన్యాసములు
అద్వితీయముగు బహిరంగసభ

(ప్రకీర్తనలేఖరి)

ఏలూరు, మార్చి 18:—ఈనెల 12 తేదీ భారతదేశ చారిత్రమునందును ఏలూరునగర చరిత్రమునందును సుప్రసిద్ధమును, చిరస్మరణీయమును అగు దినముగ పరిగణింపబడగలదు. ఆదినముననే మహాత్ముడు సబర్కత్తి ఆశ్రమమునుండి తన యనుచర వర్తమతోడ సత్యాగ్రహాయాత్రకు బెడలెను. ఆదినముననే సంవత్సరము కారాగార శిక్ష ననుభవించి మహర్షి బులును సాంబమూర్తిగారు ఏలూరు పురమునకు విచ్చేసిరి. ఆదినముననే వారికి ఏలూరుపురమున నినిమిది స్వాగతవ్రతములు సమర్పింపబడెను. ఆదినముననే ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఎన్నికలమీద సభ్యులు ఏలూరునందు సమావేశమయ్యెను. ఆంధ్రనాయకులు శ్రీయుత దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని నాశ్వరరావు పంతులు గారు, డాక్టర్ భోగరాజు పట్టాభి నీతారామయ్య, అయ్య దేవర కాశ్యపరావు, బ్రహ్మజోష్యుల సుబ్రహ్మణ్యం, నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహారావు, దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు, జి. వి. పున్నయ్యకాశ్రి, పల్లంరాజు, కొ. అంజనేయులు గార్లు మున్నగు ఆంధ్రనాయకులు విచ్చేసిరి. గాంధీమహావిద్యాలయము కాంగ్రెసువారులతో ఉదయము మొదలు సాయంత్రమునరకును కిలకెలలాడుచుండెను. కాంగ్రెసువారుల మోములకు స్వరాజ్యలక్ష్మి నిండుకళతో తాండవిండుచుండెను. వారి యాత్మహ మహారముగ నుండెను. ఉదయము వైలవైచునుండి ఈరేంపుతో సాంబమూర్తిగారిని గాంధీ మహావిద్యాలయమునకు గొనివచ్చుట, అచ్చట ఉపాధ్యాయుల స్వాగతవ్రతము సమర్పింపబడుట, బాటోపతాకమును సాంబమూర్తిగారు ఎత్తుట, పిమ్మట మధ్యాహ్నము 1.30ల మొదలు 4 గంటలవరకును ఎన్నికల కమిటీసభ, తరువత పుర పాలకసంఘ కార్యాలయమునందు ఏడు స్వాగతవ్రతములు తరువాత బేనుకొలనునందు గొప్ప బహిరంగసభ, ఆంధ్రనాయకుల గంభీరోపన్యాసములు, ప్రజలలో కలిగిన అమితోత్సాహము ఇన్నియు సమకూడిన నిన్నటిదినము ఏలూరు చారిత్రమున చిరస్మరణీయము కాక కేరగ నుండలేదని చెప్ప నన సరము లేదు.

స్వాగతవ్రతములు

మహర్షి సాంబమూర్తిగారిని సాయంత్రము 4.30 గంటలకు ఉత్సవముతో గాంధీమహావిద్యాలయము నుండి పురపాలక సంఘ కార్యాలయమునకు గొంపోయిరి. అచ్చట రెండుకేలకు వైగా ప్రజలు స్వాగతవ్రతోత్సవమును చూడ కమాహలముతో కలసియుండిరి. సాంబమూర్తిగారును ఆంధ్రనాయకులును పురపాలక సంఘ ఉపాధ్యక్షులగు డాక్టరు పాశ్. వి. జోగయ్యశర్మగారిచే సన్మానింపబడి ఒక పంజీలో నిర్మించిన తిన్నవైని ఆసీనులై, అతిన్నవై ఏలూరు తివాసీలను బుద్ధుల కాలులకు పరచిరి. సభాజన మంతయు నిశ్చలముగ నుండెను. అతిన్నవై సలపురు శ్రీమలనుకూడ కలరు.

పిమ్మట పుర పాలక సంఘ సన్మాన వ్రతమును ఆ సంఘాధ్యక్షులగు జోగయ్యశర్మగారు సమర్పించిరి. ఆ సమ్రమా సన్నని బుద్ధుల రుమాలుపై ముద్రంబడి వ్రతముకట్ట బడియుండిరి. దానితో గూడ నొక చిన్న తివాసీ యొకటి, యొక బుద్ధుల నుండికూడ పురపాలక వర్తమవారు సమర్పించిరి. నీడప బుద్ధులగోదారి జిల్లా బోధువారు తమ సన్మానవ్రతమును సమర్పించిరి. ఈ బోధు అధ్యక్షులగు పి. వెద్దిరాజుగారు రానందున యీ వ్రతమును మాగంటి బాపిసీమగారు సమర్పించిరి. తరువాత ఏలూరు తాలూకాబోధు అధ్యక్షులగు బంబా వియన్న పంతులుగారు తమబోధు తరపున సన్మానవ్రతమును సమర్పించిరి. తరువత ముగ్ధసీపత్ మోహగూలు విద్యార్థి సంఘము, పడవరసిద్ధి వ్యాఘానసంఘము, కూరగాయల వర్తక సంఘము, అన్నపూర్ణాబాలికా పాఠశాలపాఠ్యము విద్యార్థిని బృందము తమతమ స్వాగతవ్రతములను సాంబమూర్తిగారికి సమర్పించిరి.

సాంబమూర్తిగారి జవాబు

వై సన్మానవ్రతముల కన్నిటికిని జవాబిసంగుచు సాంబమూర్తిగారి క్రిందివిధమున నుడిచిరి. ఏలూరు పురపాలక సంఘ నకున తదితర సంస్థలకు నన్ను సన్మానించినందుల

కనేకంబునములర్పించుచున్నాను. నేడు భారతీయుల హృదయములందు స్వరాజ్యలక్ష్మి నివాస మేర్పరచుకొని యున్నది. నేడు స్థానిక సంస్థలకు స్వతంత్రములేదు. భారతదేశమున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నెలకొల్పబడినపుడు స్థానికసంస్థలను స్వతంత్రముగ బహిరింపగలవు. నేడు ఆనేతరు హిమాచలపర్వతమును ఒక మహాయాగము ప్రారంభమైనది. నేడే మహాత్ముడు సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించెను. ఈ యుద్యమమును ఫలప్రాప్తి యగువరకును భారతీయులు విడనాడకుండుట పరమధర్మము. ఈ యుద్యమ విజయమునకే నే నెల్లప్పుడును భగవంతుని ప్రార్థించెదను అని పలికిరి. మునిసిపల్ మోహగూలు విద్యార్థుల సంఘమునకు జవాబిసంగుచు ప్రభుత్వ పాఠశాలలందు ౪౦ విద్యార్థులు తమవంటి నాయకునికి స్వాగతవ్రత మొసంగుట మిక్కిలి సాహసమేయనియు, వారొసగిన వ్రతము వారి ధైర్యోత్సాహములను దేశభక్తిని వెల్లడించుచున్నదనియు, విద్యార్థులు దేశదాస్యవిముక్తి యైనపిమ్మట విద్యవర్ధింపవలయుననియు, ప్రస్తుత కాంతిసమరమున వారును చేరవలయుననియు పలికిరి.

వ్యాఘాన సంఘమువారికి జవాబిసంగుచు వ్యాఘానము బాలబాలికలకు ధైర్యోత్సాహమును, దేహపటుత్వమును, మనోదృఢ్యమును కలిగించును గాన దాని నెల్లరును ఎన్నడును విడనాడ కూడదని నుడిచిరి. లాలాజీ ముసలియై దేహదార్ధిక్యము లేకపోవుట చేతనే పోలీసు లాఠీపాటులచే ప్రాణముల బాపెననియు, దేశమున ప్రతి పట్టుదానందును పల్లెయందును వ్యాఘానసంఘములను నెలకొల్పినందుల తనకు చాల ఆపదసంగుననియు, ప్రస్తుత కాంతిసమరమున దేహాశక్తి అవసరములేకన్నను పోలీసువారి దెబ్బలనొక్కటకైనను తగినంత శక్తిగలిగియుండుట అవసరమనియు వ్యాఘాన సంఘమువారు దేశస్వాతంత్ర్యమునకై శక్తి కొలది పాటుపడవలెననియు కూడ నుడిచిరి.

కూరగాయల వర్తకసంఘమువారికి బదులు చెప్పుచువారి నే శ భక్తి అనుభవ మాన మని యు నా రు యధా శక్తి ని కాం తి స మ ర ము న కు తో డ్దు వలెననియు కోరిరి.

అన్నపూర్ణాబాలికా పాఠశాలవారికి బదులు చెప్పుచు ఆసంస్థను జయప్రథముగ నిర్వహింపవలసిన బాధ్యత ఏలూరు పౌరులవైని గలవనియు, అన్నపూర్ణాబాలికాదేశభక్తి స్వాగత్యము నిరూపమునకులనియు, ఆమె పేరిట బరగుచున్న పాఠశాల చిరస్థాయిగా వర్ధిల్లునక యనియు నాశ్వరసిం చిరి.

సాంబమూర్తిగారు అచ్చట సమావేశమై తమరిని గౌరవించిన సభ్యులందరికిని తమ వందనము లప్పించి విరమించిరి.

పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు జోగయ్య శర్మగారు సాంబమూర్తిగారికిని, తదితర ఆంధ్ర నాయకులకును వందనము లప్పించిన పిమ్మట నందేవార ధన్యులతో నాటి సన్మానసభ జయప్రథముగ ముగిసెను.

గొప్ప బహిరంగసభ

దేశోద్ధారకుడు అధ్యక్షత వహించుట.

పురపాలక సంఘ కార్యాలయమున సన్మానోత్సవము ముగిసిన పిమ్మట బేనుకొలనునందు బహిరంగ సభ జరుపబడెను. సభకు రెండుకేలమంది ప్రజలకు అధికముగ హాజరైరి. బంబా వియన్న పంతులుగారు దేశోద్ధారకు డాక్టరు పాశ్. వి. జోగయ్యశర్మని యుపహరించిరి. గజబట్టి రామచంద్రారావుగారు బలపరచిరి. శ్రీయుత దేశోద్ధారక నాశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించి యాక్రందివిధమున నుపన్యసించిరి.

దేశోద్ధారకుని అధ్యక్షప్రసంగము

మనము ఉదినమున మహాకాంతిసమరరంగమున ప్రవేశించితిమి. మహాత్ముగాంధీ నేటి యుదయమున ఉప్పవన్న విషయమున శాసనోల్లంఘనమును గావించుటకు సబర్కత్తి యాశ్రమమునండి తన యనుచరులతో బయలుదేరెను. నేడు మహాత్మునివలెనే చేచున్న సత్యాగ్రహులలో మన ఆంధ్ర యువకుడు సు బ్రహ్మణ్య ము ను నా త డు గలడు. మహాత్ముడు నేడు సంగ్రామరంగమున ప్రవేశించుట భారతదేశ మంతయును ప్రవేశించినదనియే యర్థము. నేడు భారతీయులలో ననేకులు మహానీయులు కలరు. అందు శ్రీయుత బులును సాంబమూర్తిగా రొకరు. దేశీయులు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును శబ్దమును నడుపుటకైనను భయపడు దినఫలలో సాంబమూర్తిగారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడ నెంచుచుండిరి. అతనికి ౪౦ దూరదృష్టియు, కష్టసహిష్ణుత్వము అపారము. ఇదియర్థము. ప్రతిదేశమున ప్రతివాతి యును కత్తిపట్టుకొని పోరాడి స్వాతంత్ర్యమును పొందియుం

డెను. కాని నేడు మహాత్ముడు కాంతిసమరమును కోససాగ చేయవలెను. ఈసమరవిజయమునకు ఆత్మశక్తియు ధైర్యోత్సాహములును ముఖ్యోపసరములు. భారతీయులందఱును ప్రారంభింపకపూర్వము ధర్మరాజు అయిమాట్లు యిచ్చిన చాలునని కారవులతో రాయబారము సలిపించి సంధిప్రయత్నములను చేసెను. అటులనే గాంధీ మహాత్ముడు కూడ రాజ్యప్రతినిధితో తాను సంగ్రామరంగమున కవతరింపక పూర్వము రాయబారలేఖ సంపెను. రాయబారమును సంధిప్రయత్నములను విఫలమైనపిమ్మటనే నేడు మహాత్ముడు భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సంపాదనార్థమై ఉప్పవిషయమున శాసనోల్లంఘనమునకు బూనుకొనెను. భారతీయులు నేడు మహాత్ముని నాయకత్వమున ప్రారంభించిన యుద్యమ ధర్మబద్ధమైనది. యతోధర్మప్రతోజయి అను గీతావాక్యముననుసరించి భారతీయుల కీ ధర్మయుద్యమను, యాకాంతిసమరమును నిస్సందేహముగ విజయముకలుగును. దేశభక్తులెల్లరును మాతృదేశ దాస్యశృంఖలములను త్రొందివైచి మహాదేశోద్ధారకులనును బూనుకొని మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహోద్యమ విజయమునకై తోడ్పడెదరు గాకయని కోరుచున్నాను అని పంతులుగారు విరమించిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఎన్నికల కమిటీతరపున సాంబమూర్తిగారికి స్వాగత వ్రతమును సమర్పించిరి. నీడప బుద్ధులగోదారి జిల్లా ప్రజ లీకాంతి సమరమున తోడ్పడుటకును అంజనేయులుగారు స్వాగతవ్రతము నొసగిరి.

సాంబమూర్తిగారి యుపన్యాసము

సా బమూర్తిగారు యుపన్యాసించుచు తమకు కాంగ్రెసుసంఘములు సన్మానవ్రతమునొసంగుటలో యర్హములేదనియు, ఏమనగా తామును కాంగ్రెసునందొక భాగమనియు తాము చిన్నవాటినుండియు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదనే యనియు చెప్పిరి. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నేటికి లభింపకున్నను కాంగ్రెసు ఆదర్శము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనేసంపాదించుటయని ప్రకటించినందులకు చాల సంకోచించుచున్నాననియు, పూర్ణ స్వరాజ్యమును దనునది బ్రిటిషువారు ఒకసగలరనియు, తప్పింపాదనము భారతీయుల ఆత్మశక్తివైని ఆధారపడియున్నదనియు, గాంధీమహాత్ముని ఆశ్చర్యము ముందర బ్రిటిషువారి పశుబలము వర్ధమగుననియు నిమగ్నములై. దేశీయులెల్లరును ధర్మయుద్యమమున గడంగువారి ముఖ్యకర్తవ్యమనియు యాధర్మియుద్యమను జయముందించు స్వరాజ్యమును మరణించినచో స్వారాజ్యమును పొందవచ్చుననియు మహాత్ముడు ఉప్పవన్న విషయమున శాసనోల్లంఘనము గడంగుట ప్రభుత్వమువారికి ఉప్పవన్నులన లభించుచున్న 7 కోట్ల రూపాయలు అదాయమును సేవపడేయుటకు గాక స్వరాజ్యసంపాదనార్థమేయనియు, కాంతిసమరమున ధైర్యోత్సాహములు కలవారే చేరవలయుననియు, పిటికివారు యిండ్లకలుపులు వేసికొని లోపలనే యుండవలెననియు చెప్పిరి. పబ్లికగోదారి జిల్లా ప్రజ లీకాంతి సమరమున వేనవేలుగ చేరి యాకాంతిసమరవిజయమునకై తోడ్పడుటకు ముందంజవేయగరని విశ్వసించుచున్నానని సాంబమూర్తిగారు విరమించిరి.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు

దేశభక్త డుపన్యాసించుచు నిట్లునుచెప్పెను. ప్రస్తుతసమయమున యువకులు సంగ్రామ భాగమును వహింపవలెను. వారే భావిస్వరాజ్యమున సర్వసౌఖ్యము ననుభవించెడివారు. స్వాగత్యము లేనిదే ఏదేశమైనను యిండువరు స్వతంత్రమును గడించియుండలేదు. విరగండుదేశము స్వతంత్రమునకై 75 ఏండ్లు పోరాడెను. గాంధీమహాత్ముడు అనుమమానమును, అద్వితీయమును అగు మహాకాంతిసమరమును నేడు ప్రారంభించెను. ఇటువంటి సత్యాగ్రహము యిదివరకు దక్షిణాఫ్రికాలోను, కెయిరాలలోను, ఇటలీల బాల్డోనీ తాలూకాలోను, ఇప్పుడు యానద్వారకదేశమునందు గాంధీమహాత్ముని గంభీరసబడెను. నేడు భారతీయులదృష్టియంతయు సబర్కత్తియొగిపుంగవునిపైకి మరలినది. మహాత్మునికి ఆంధ్రదేశమునందు అధికముగ విశ్వాసము కలదు. మహాత్ముడు నేడో రేపో ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధింపబడినను యా కాంతిసమరమును కోససాగచేయవలసిన బాధ్యత భారతీయులపైగలదు. ప్రతికాంతివైరిని తనహస్తమున భగన దీర్చునబాల్చి సమరమునకు బయలుదేరవలె మహాత్ముడునుచెప్పెను. నిమగ్నముడవై నీ ధర్మమును నీవు నెరవేర్చుము. వెనుక మరలకుము అని గీతావాక్యముకలదు కాంతివైరికుల కీ గీతావాక్యమును జ్ఞప్తియందుంచుటకే భగవద్దీక్షనుచేతనంబుకొనవలెనని మహాత్ముడు తనవైనికుల కుత్తరవోసగను. ఈ కాంతిసమరమున పాల్గొని భారతీయులెల్లరును. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి ధన్యులగుదురు గాకయని గోరుచున్నాను.

పట్టాభి నీతారామయ్యగారు

పట్టాభి నీతారామయ్యగారు మాట్లాడుచు భారతస్వాతంత్ర్యసమరము ఆ దినముననే ప్రారంభమయినదనియు, దవానల

మనదే దేశమంటే దేశముగ వ్యాపించుచున్నదనియు చెప్పిరి. ఇంకను మాట్లాడుచు నిట్లునుడిచిరి. ద్రోణువారికి ఏడుకొలులు గలవు. అవి ఏవియనగా వైస్యము, బ్రాహ్మణ, ఉద్యోగములు, శాసనసభలు, కోర్టులు, పాఠశాలలు, బిరుదాంకితులు. యేడు కొలులలోను నేడు సమరము ప్రారంభింపబడుటలేదు. ఏనిమా మననే మనము నిర్విఘ్నములమై, నిష్కలమయములమై, నిస్త్రేజులమై, అత్యంతము విశ్వాసముగలవలయు బానిసలమయములమై. నేడు దౌర్జన్యరహితముగ యుద్ధము ప్రకటింపబడెను. ఈ యుద్ధవిజయమునకు అత్యంతము ప్రధానావశ్యకము, వెంకట పుణ్యపంతులుగారు ప్రస్తుతము యుద్ధమునకు వెళ్ళిరి. కొని ముసలివారే ముందు సంగ్రామరంగమున నవతరించవలెను. అతిరథులు, మహారథులు యోధానుయోధులు ఉండగా ముక్కు సచ్చలారని అభిమన్యులను ముందుగా సంగరరంగమున కంప గూడదని నా భావము. వెంకటపుణ్యపంతులుగారు:—నేను తైలునకు వెళ్ళుటకు ఇంకలేదు. ముసలివారును యుద్ధములును కూడ యీ సమరమున పాల్గొనవలెననియే నా భావము అని వ్యక్తీకరించిరి.

యువకులను, పుష్పములను, ధనములను, బిరుదులను ప్రస్తుత కాంతిసమరమున దౌర్జన్యమునకు పట్టుకొని పాల్గొనవలెనని నా భావము అని వ్యక్తీకరించిరి.

కాశ్యప రావుగారు

కాశ్యప రావుపంతులుగారు పరమహంసముగ బుద్ధి, బీనా జలము మున్నగు అనియోధ్యులను గల దేశములు స్వతంత్ర పరిపాలనము జయపడయుగ కొనిసాగించుకొనుచుండ భారతదేశము స్వరహితమునకు అడ్డురాలు కాదని చెప్పట చోస్వాస్థ్యమనియు, గాంధీ సహానుభూతి నేడు జగత్పూజ్యము గనున్నదనియు, దేశసేవయే బానిసబాటికి ముఖ్యమతమనియు భారతీయులెల్లరును దేశస్వాతంత్ర్యమునకై సర్వమును ధార పోయవలసిన సమయ మాసన్నమైనదనియు నుడిచిరి.

చెరుకువాడ నరసింహంగారు

నేడు మనమందరమును రాజకీయపరము క్రింద శిక్షింపబడిన సాంబమూర్తిగారిని గౌరవించునందులకై యీ సభలో నున్నవారి నెల్లరను ప్రభుత్వముగారు అరెస్టుచేయుట వారి కర్తవ్యమనియు, అటుల వారు గావించునందుల వారి అపరాధము నే నూచించుచున్నదనియు, ఏలూరు పురపాలక సంఘమువారు ను, పల్లె గోదావరిజిల్లా బోర్డువారును ఏవోకొన్ని గ్రాంటులకొరకు గవర్నమెంటు స్వాతంత్ర్యమిచ్చినదియు, ఇప్పుడువారు దేశభక్తిని వ్యక్తీకరించుటకే సాంబమూర్తిగారి సన్మానపత్రములను సమర్పించినదియు, స్థానికసంస్థల స్వాగతప్రముఖులైన నాధారపడుట ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న సౌరపాలనయునుడిచిరి.

దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు

పిమ్మట దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు పరమహంసముగ ప్రస్తుత భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమమున స్త్రీలను పురుషులతో పాటుసరిగా పాల్గొన యత్నమును సంపాదించెదను గాకయుని నుడిచిరి.

ముగింపు

అధ్యక్షుడు సభ్యులగుటకు ముహూర్తము కొంత ప్రత్యక్షమున భారతదేశమునందుగల దేశభక్తులెల్లరును నైరసియగుజేరి తమ ధనసాహాయ్యమునుపాడ చేయుటయునని పభిషల హెచ్చరించిరి.

పిదప గుంజగిరితమంతోడను పం దేవూతరస్వములమిన్న ముట్టు మండ సభ ముగిసెను.

బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘము

స్వాగతప్రముఖము

శ్రీ మహర్షి ములుగు సాంబమూర్తిగారి పాపపద్మముల సన్నిధికి.

బెజవాడ పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు భక్తిపూర్వకముగ సమర్పించు స్వాగతము.

మహాభారత శాస్త్రము

మీ ద్వితీయకృష్ణజన్మస్థానవాససంప్రాప్తమునకు తాత్కాలిక రంగస్థలముగల ధన్యమైన స్వాతంత్ర్యోద్యమపూరితమైయున్న మా పట్టణము మీ పునరాగమనమునలన పవిత్రమైనది.

మీరు నాటిపోయిన స్వాతంత్ర్యనిజమే మహాభక్తులమై యావద్భారతదేశ ప్రజల ప్రతినిధియగు మహాత్మాగాంధీగారు రాజప్రతినిధికిచ్చిన అంత్య సందేశ రూపమున ఫలించినది. మీ ఆదర్శములన త్యాగమును ప్రవాసేవయు మానవత్వ సహితసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యోద్యేషమును అహింసాధర్మమును సత్య సంధతయు, సంఘద్వారాద్రవ్యజీవితమును బోధతో అవసరము లేకయే సామాన్యులముగ నుండు అర్థమగుచున్నవి. అప్రకృష్టములను భరించుచు తమ సర్వస్వమును దేశమునకై ధారపోసి పట్టామైనను ననమైనను సమానముగా భావించు మీ ధైర్యమును మీ నిశ్చలసంకల్పములను నిరుపమానములు.

మహర్షి బులును సాంబమూర్తిగారి విడుదల

గాంధీ మహాత్ముని సందేశము

“సాంబమూర్తి స్వాతంత్ర్యనిలయమునుండి (చెరసాల) మరల బందిగీము (భారతదేశము)నకు వచ్చె ననుకొందును గాని యీ రాక మరింత ప్రబలముగు నుత్సాహముతో మరలను కృష్ణజన్మస్థానమున కేగుటకే. ఈసారి సాంబమూర్తి రాజాధిపత్యమును స్వీకరించుటకు వెళ్ళునపుడు కనీసము కొన్ని వేలమంది నైన వెంటబెట్టుకొనియే వెళ్ళును గాని బంటరిగా మాత్రము వెళ్ళడు” అను సందేశమును గాంధీమహాత్ముడు మహర్షి విడుదల సమయమున సీతానగరమునందలి కాంగ్రెసుపత్రికకు పంపెను.

సా|| 6-30 X|| బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా|| 9-30 X||

5, 16-3-30 తేదులందు

ఈ కథలో మనదేశ శారదా ఫిల్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడిన ప్రేమయొక్క ప్రభావము చక్క స్థించబడినది { “వ సంత బాల” } గా విశదమగును.

ఆంధ్రదేశము మీ నాయకత్వమునకై ఎదురు మాచుచున్నది. ఈ కడపటి యుద్ధముందు ఆంధ్రదేశము సుజరాతుతో పాటు నడచి దిగ్విజయముగాంచి స్వాతంత్ర్య జయభేరి మ్రోగించుటకు యెదురుచూచుచున్న సమయమున మీ రాక యెంతయో ఉత్సాహమున కలిగించుచున్నది. మీ దర్శనము మాకు అనందజనక మగుట జేసి మీకు సుస్వాగత మొసంగుచున్నామను.

మీ సంకల్ప ఫలితమును అచిరకాలములో భారతీయులు అనుభవించెదరు గాక. ఈశ్వరుడు మీకు ఆయుధారోగ్య విశ్వరూప నిచ్చి రక్షించుగాక.

ఇట్లు విన్నవించు విశేషములు

బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు.

మహాత్ముని సత్యాగ్రహయాత్రపూర్వము ఇజ్రేలు వంశీయులు మోశేస్ అనునతని నాయకత్వమున సలిపిన యాత్రను జ్ఞప్తికిదెచ్చుచున్నది అని నర్. పి. సి. రేగారు పలికిరి

మద్రాసు, మార్చి 14:—తాత సయ్యపు ఇన్స్టిట్యూటు సభ్యులందు హాజరుగలకు తెచ్చుటకు వెళ్ళుటకుగాను నేడు ఉదయము కలకత్తానుండి మద్రాసువరకున్న సర్. పి. సి. రేగారు మహాత్మాగాంధీగారి సత్యాగ్రహ యాత్రనుగూర్చి ప్రతికాపనినిధితో యాక్రింద అభిప్రాయములు తెలిపిరి.

సరితాత్పరమ మహాత్ముని సత్యాగ్రహయాత్ర పూర్వము ఇజ్రేలు వంశీయులు మోశేస్ అనునతని నాయకత్వమున సలిపినయాత్రను జ్ఞప్తికిదెచ్చుచున్నది. మహాత్ముడు స్వరాజ్యము బడచువలెనను కోరిక సిద్ధించువరకు తనయొక్క పటుదల మానడు. (ఆ. ప్రె.)

అకాలీదళము పాటియాలానుండి ఢిల్లీకి వచ్చుచున్నది

పాటియాలా సంస్థానములోని అక్రమపరిపాలనను

గూర్చి విజ్ఞాపించుటకు వచ్చుచున్నారు

ఢిల్లీ, మార్చి 13:—పాటియాలా మహారాజాగారి పరిపాలన అక్రమముగా నున్నదని గవర్నమెంటువారికి నిశ్చయించుటకై పాటియాలా లాహండి అసానీతము FNO నుండి రేపు ఢిల్లీనకు చెప్పినది రూఢిగా తెలియుచున్నది. వీరు పట్టపక్షకే కాగడాలను చేత బుచ్చుకొని గవర్నరు జనరలుగారి సందర్శనార్థమై నెల్లదరట, అనెల్లీ సభ్యులను స్టేటు కాన్సిలు సభ్యులను సందర్శించెదరట, పత్రికా సంపాదకులను పౌరప్రముఖులను గూడ సందర్శించి తమ మొరలను విన్నవించెదరు. (శ్రీ ప్రె.)

FOR SALE

Secondhand 2 Ford Buses-16 Seaters and one Dodge Bus- 16 Seater with all accessories in good working order. Can be inspected at the Garage. Apply for particulars to the General Secretary, Samasthanam Huzur Office: Rajah Sahib, Parlakimedi.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ

దేశభక్త వెంకటపుణ్య పంతులుగారిని సర్వాధికారిగా నియమించుట

12-3-30 తేదీన ఏలూరు జాతీయ పాఠశాలయందు జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభయొక్క కార్యక్రమము.

హాజరు:—15 మంది సభ్యులు.

1. శ్రీ గాడిచర్ల వారిసర్వోత్తమ రావుగారు అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యత్వమునకు యిచ్చిన రాజీనామాను అంగీకరింపడ మైనది. వీరిసానే వి. వి. పున్నయ్యకాశ్రమిగారు పునలూరి కోదండరామయ్యగార్ల కేర్లను నూచించిరి. వీరిలో పున్నయ్యకాశ్రమిగారికి 7 ఓట్లు, పునలూరి కోదండరామయ్యగారికి 5 ఓట్లు వచ్చినందున శ్రీ జి. వి. పున్నయ్యకాశ్రమిగారు ఎన్నుకొన బడినట్లు తీర్మానింపడ మైనది.

2. ఆంధ్రరాష్ట్రములో శాసనోల్లంఘన విషయమై కొంతవర్ష జరిగిన తరువాత తిరిగి రాత్రి 8-30 గంటలకు సభ జరుపుటకు ఆవుదల చేయడ మైనది.

తిరిగి రాత్రి 9-30 గంటలకు సభ ప్రారంభ మైనది.

ఆంధ్రరాష్ట్రములో సత్యాగ్రహ కార్యక్రమము జరిపించుటకు దేశభక్త కొండ వెంకటపుణ్య పంతులుగారిని సర్వాధికారిగా యేర్పర్చుకొని స్థల కాల విధాన నిర్ణయాది సమస్త అధికారముల నిచ్చి వారి ఆజ్ఞలను నిరసానమించి నడచుకొనుటకు తీర్మానింపడ మయినది.

3. శ్రీ కె. కోటిరెడ్డిగారు కార్యదర్శి పదవికి యిచ్చిన రాజీనామాను అంగీకరించి వారిస్థానే శ్రీ అయ్యప్పవర కాశ్యప రావు పంతులుగారిని ఎన్నుకొనడ మయినది. వీరినే కార్యస్థానపు పనులు నెరవేర్చుటకు కార్యదర్శిగా యుండుటకు అంగీకరింపడ మయినది.

4. లాహోరు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞాసారముగా శాసన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నివ్వవలసిన శ్రీ పి. సి. వెంకటపతి రాజుగారిని కాంగ్రెసు సంఘ అధికార పదవులకు రాజీనామా నియమననదిగా యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

మకాం, ఏలూరు

12-3-1930.

అధ్యక్షులు.

నైజాంరైల్వేసమై

శాంతించుచున్నది

సికింద్రాబాదు, మార్చి 12:—నైజాంరైల్వే సమై శాంతించుచున్నది. పనివాండ్లు కొంచు తిరిగి పనిలోనికి వచ్చుచున్నారు. సరిగానే ప్యాసెంజరుబండ్లు సరిగానే నడచుచున్నది. సరుకులబండ్లు సోమవారమునుండి సరిగా నడువగలవు. పరిసర గ్రామములకు నడచెడిరైల్వే నడచుచున్నది. పనివాండ్లకోర్కెలన్నిడేర్చుటకు తగిన యేర్పాటుచేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

తేరుత్తని వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

బ్రహ్మోత్సవము

మార్చి 12:— ఈ యూరేయియన్ శ్రీ గ్రంథములకు బ్రహ్మోత్సవము (సర్వసరియమహోత్సవము) గత ఆన్ని సంవత్సరములకుండు నీమహాగూడ వెక్కిరింప విజయోత్సవముగా జరిగినది. బ్రహ్మోత్సవము జరిగిన తొమ్మిదిరోజు తీయూరు పరిసర గ్రామముల నుండిచ్చిన యాత్రికులతో నిండి కళకళలాడుచుండినది.

స్కృన్ కంపెని తగాదాలు

గవారము పదిరోజులనుండి నీయూరియన్లు ప్రసర్మములు గావించుచుండిన “శ్రీ కోటయ్యరెడ్డి రామనేక స్కృన్ కంపెని” వారికిని, నీ యూరియన్ కొందరికిని కారణము లేమోగాని తగాదా లున్నవని రిపోర్టుగలిగినందున, ప్రయాణమై ఆలంకములకు లోనైన స్కృన్ కంపెనీవారిని, స్థానిక పోలీసుఆధికారులు తగు బద్దోబద్దతో నీ యూరియన్లకి సాగనంపిస్తామి.

జస్టిస్ పక్షనాయకులకు సన్మానము

మా చిత్తూరు జిల్లాలో ఆన్యతులును జస్టిస్ పక్షనాయకులును నగు శ్రీయుతులు దివాన్ బహద్దరు బొల్లిని ముని

జె. యం. నేనుగు స్వగారు

రాజద్రోహపు నేరమున నిన్న కలకత్తాలో ఆరెస్టు చేయబడిరి. రంగూనులో విచారణ జరుగును.

రాజమహేంద్రవరమున

బహిరంగసభ

మొన్న 11-వ తేదీని జరిగినసభ (శ్రీ)యుత్త చెటుకు వాడ నరసింహంగారు ఉపన్యసించుట

రాజమహేంద్రవరనగర కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున 11-30 తారీఖున సాయంకాలము 6 గంటలకు శ్రద్ధానంద ఘాటులో బహిరంగసభ జరిగెను. మ-రా-రా-శ్రీ చెటుకువాడ వెంకటనరసింహంగారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి గంభీరోపన్యాసమును గావించిరి. బ్రిటిషు పరిపాలన భారతదేశమునకు పీడాయకమని మహాత్ముడు నుడివినమాటలను విపులముగా అర్థముచెప్పిరి. భారతదేశము బానిసత్వములో నున్నంతకాలము ప్రపంచములో యుద్ధములు తగ్గవనియు, ప్రపంచశాంతి చేకూరదనియును పేర్కొని, ఖడ్గధునధరింపవలెననియు కాంగ్రెసు సంఘమునకు విరివిగా విరాళమునియ్యవలెననియు నడిపిరి. శాంతియుద్ధముయొక్క మంచిచెడ్డలను చెప్పిరి. వల్ల భాయి పటేలు గారిని స్తుతించిరి. ఎల్లరును శాంతి సైనికులుగా కోరిరి.

మాడము తాము లీనుగారు

విశులండు దేశమున ప్రధానా మాత్య పదవి నిర్వహించుచున్నది ప్రపంచమున నింకెక్కడను ప్రధానామాత్య పదవి స్త్రీలకు చెందలేదు ఈమెయే యీ యున్నతవనిని బడయుటకు ప్రథము రాలు. (సెంట్రలు నూసు)

కొలదిమాసములక్రిందట సీతానగర సత్యాగ్రహ ఆశ్రమ వాసులకు చెంద్రుపట్ల హనుమంతరావుగారు ఖడ్గధు లో ప్రావీణ్యతకు సంపాదించుటకు సబరత్తి ఆశ్రమమునుండి రాజమహేంద్రవరము విచ్చేసిరి. గాంధీమహాత్ములవారు ఆంధ్రులకు పంపిన సందేశమును ఆ సభలో హనుమంతరావుగారు చదివి వినిపించిరి.

సందేశము యిదివరకు ముద్రింపబడెను అంత సందనములతో సభ ముగిసెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

నిడదవోలుతాలూకా ప్రాథమికవిద్య

తృతీయ మహాసభ

పై మహాసభ ది 9-30 తేదీని, నిడదవోలులో జరుపబడవలసియుండెను. కాని, వివాహముల హడావిడివలన, తగు ఉపాధ్యాయులగమ మోజరుకానందున, సభ నిలుపు చేయబడెను తిరిగి సభ, ఏప్రిలులో నెలలో జరుపబడును. తేది వగైరాలు ముందు తెలియజేయబడును.

తల్లాప్రగడ వేంకటేశ్వరరావు,

తా|| కార్క

157 ఏట ఉద్యోగము కోరుట

కర్ణిజాలో ఆహూగాన. 157 ఏడ్లయొక్క, సర్వదా ఆద్యోగముగ నుండెను. రాత్రికాపలాపని జేయుటకు ఉద్యోగ మిచ్చుని పోర్ల కంపెనీలో దరఖాస్తుచెట్టెను.

(సెంట్రలు నూసు)

స్వామినాయకు, డి., బి., ఎం., సి., వారిని గౌరవించినవారినుబట్టి ను తిరుత్తేపుర ప్రజలును, కింగ్ బాడ్లీ ఫీల్డు కింగ్ గూం సభ్యులును, మైసూరు ఉపాధ్యాయ సంఘమువారు అసరిమిత్ తనూమతో ప్రయత్నిములు సల్పుచున్నాడు. చుట్టూన్నవియు జరుగుటకు 16-3-30 తారీఖు నిర్ణయమై యున్నది. ఆనాడంతయు సన్మానకార్యక్రములు నిండియుండినట్లు తెలియుచున్నది.

రిశింగ్ గూం వార్షిక కోత్సవము

జస్టిస్ పక్షనాయకుని గాయపట బహిరంగము

ఈయూరేయియన్లకింగ్ బాడ్లీ ఫీల్డు కింగ్ గూం” వర్గిక మహోత్సవము రాగలఏప్రిల్ మాసమున యిప్పడు సెలవులలో జరుపుటనును, ఆనాడే రిశింగ్ గూం భవనమున, దామరపాకం వాస్తవ్యుల శ్రీయుతులు గూడారెడ్డి రంగయ్యరెడ్డిగారిచే దానముగా నొసంగబడిన శ్రీమనిస్వామినాయకుడు గారి చాయాపటమును బహిరంగము గావించుటనును రిశింగ్ గూం కార్యనిర్వాహకసభమువారు తీర్మానించియున్నారు. ఈమహోత్సవములకు శ్రీయుతులు చెట్టివాడు రాజాగారన సర్ అన్నామలై చెట్టిగారిని, శ్రీయుతులు ఆర్. కె. మణ్నిగం చెట్టి ఎం. ఎల్. ఎ; (కోయిలత్తూరు) గారిని, శ్రీయుతులు డబ్బావాడ రామచంద్రారెడ్డి బి. ఎ. ఎ. ఎ. సి. (కెల్లూరు) గారిని అహ్వనించి వారిచే కార్యక్రములు సాగించెదరనియు తెలియుచున్నది.

పూడినబాబుగారు

ఆక్సుఫర్డ్ డబులు బ్లూ

ఈశ్రీ, క్రికెట్టు ఆటలందును ప్రావీణ్యము గలిగి ఆక్సు ఫర్డ్ ఆక్సువిద్యాలమును తిరువున కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయము వారిలో బోటీ జేసి మెప్పురదసిరి. రెండు ఆటలందు ఆగ్ర గణ్యముగ పేర్కొనైన ప్రథమ భారతీయుడు. (సెంట్రలు నూసు)

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ లిన్సురెన్సు కంపెని లిమిటెడ్ మద్రాసు

ఈకంపెనీ పేరుహోల్డర్లును పాలీసీ హోల్డర్లును గత 12 వ తేదీన మహాజనసభా నిందితులందు సహకేతులు యీ క్రింది తీర్మానముల నేకగ్రీనుగా నామోదించిరి:— (1) శ్రీయుత టి. ఆర్. వెంకటరామశాస్త్రి డి|| బి|| ఆర్. రాను చంద్రరావుగార్ల ప్రయత్నముల మూలమున యేర్పాటుచేయబడినట్టియు శ్రీయుతులు ఎం. పి. ఆన్డోమలై చెట్టి ఎం. సి. టి. ఎం. చిదంబరం చెట్టిగార్ల చే అంగీకరింపబడినట్టియు శ్రీయుత ఎం. పి. ఆన్డోమలై చెట్టిగారి సంతకముతో 1-1-1930 తేదీ గల మెమోరెండమునందు వివరింపబడి యున్నట్టియు, ఎగ్రి మెంటు కంపెనీ పేరు హోల్డర్లకును పాలీసీ హోల్డర్లకును లాభకరమనియు కాబట్టి యిది అంగీకరింపబడవచ్చు ననియు యాసభవారి భిప్రామపడుచున్నారు.

(2) శ్రీయుత ఎం. సి. టి. ఎం. చిదంబరం చెట్టిగారు రాజీనామాకు ఇచ్చుటకు తాముపడిన కష్టమునకును పేరు హోల్డర్లల సాధారణసభలో తాము ఎగ్రిమెంటు ప్రకారము జరుపుటకు వాగ్దానమెసగనందునకు పాకి కంపెనీ పేరుహోల్డర్లును పాలీసీ హోల్డర్లును సందనము లింగించుచున్నారు.

మహాత్ముని విజయయాత్ర

చెన్నపురియందు ప్రార్థనలు

మదరాసు, మార్చి 13:—గాంధీ మహాత్ములవారు నిన్న యుదయము ప్రారంభించిన విజయయాత్ర జనుప్రదమైనట్లు లగు ప్రార్థనల నర్పించుటగాను నిన్ను సామంతులు, తిరువల్లి క్షేత్ర సముద్రతీరమున పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. ఆంధ్ర పత్రికా సహాయసంపాదకులగు వెదురుకూడి శేషగిరిరావు గారిసభ కథక్రమ తవహించిరి. జాతీయగీతములతో సభా కార్యక్రమము ప్రారంభపడెను.

ప్రపంచచారిత్రమున పవిత్రదినము

అధ్యక్షులు సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు ఒక్క భారత చారిత్రమునందే గాక ప్రపంచచారిత్రమునందంతట నుగూడ నాటిరోజు అత్యంత పవిత్రమై సుప్రసిద్ధమై వెలయగ లదని నుడిచిరి. పరమపవిత్రుడును, విష్ణుగర్భితుడును త్యాగమూర్తి యు నగు గాంధీ మహాత్ముడు మానవకళ్యాణార్థమై ప్రపంచమున దళింపజేసిన గోరి అహింసా సాధన మాత్రుడై సంగ్రామమును ప్రారంభించెను. సబర్బత్రి ఆశ్రమ నానీయుని నాతపోధనుడూ, అనుభవ సిద్ధిసంకల్పియు, నాటి దినమున, నా తపోధనునికి బాసటయై వెంటనడచిన 78 వందల అనుచరుల జీవితములు ధన్యములు. అచిరకాలములోనే సకల స్థితిగతులగాకయని ప్రతిమానపుడును భగవంతుని ప్రార్థించ వలెను.

“జయము-లేక మరణము” అను ఆదర్శముతో గాంధీమహాత్ముడి పోరాటమును ప్రారంభించెను. అతడిపుడిట్టి అసాధారణ ప్రతిజ్ఞబూని, సమరరంగమున కురుకుటకు తల నించిన పరిస్థితు లెవ్వరూ అందరకును తెలియను, వానిని మహాత్ములవారు, తాను రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన లేఖయందు వివ రించెను. బ్రిటీషు పరిపాలనకింద భారతదేశమును, భారతీయు లును అనేక కష్టములు అనుభవించుచుండిరి. వానిని తొలగించ వలసినదని మహాత్ముడు, కృతాంజలియై రాజప్రతి నిధిని ప్రార్థించెను. కాని రాజప్రతినిధి ఏమాత్రము సంగీకరింప లేదు. భారతీయులందరూ దాస్యము నింకెంతకాలము సహించ గలరు? కావున మహాత్ముడు సత్యము అహింసనే తన ఆయుధ ములుగ ధర్మసంగ్రామమై ఈశాంతిసరమును సాగింప వలసినట్లును, ఇట్టిధర్మసత్యమునకు భగవంతుడు తప్పక తోడ్పడగలడు.

మహాత్ముడు, మానవకళ్యాణమునకై ముదినయనున పలు బాములతో, తనప్రాణముల నర్పించుటకగూడ సిద్ధుడై పని జేయుచుండ, ఇతరుల కర్తవ్యమేమి? ఈవిషయమునుగురించి ప్రతివారును పరిశుద్ధుల నగులరై తమ అంతరాత్మల పరిశోధిం చుకొని, ప్రశ్నించుకొనవలెను. శక్తిగల ప్రతివారును, మహాత్ము డు నిర్వహించిన సత్యాగ్రహకార్యక్రమమునకు నడుములుకట్టి కడంగవలెను. అంతర్వ్యాగ శక్తిలేనివారు, కద్దరు ధరించియు, నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు తోడ్పడియు, వారివారి శక్తినను సరించి, ధర్మస్థాపనకై ప్రారంభింపబడిన ఈమహాగ్రయమునకు సహాయ మొనర్పవలెను. ప్రతిభారతీయునకును ఇది విధ్యుక్త ధర్మము. గాంధీమహాత్ముడి తన తుదిసమరముని ప్రకటించెను. ఈ మహాయుద్ధమనున చేరని మానవుని జీవితము నిష్ఫలము గాకుండునా? ఈ సమయమున జౌదానీయతను వహించి ఈ యుద్ధమునకు తోడ్పడిన ప్రతి భారతీయునకును, ఘోరపాతకమునకు గురియగును అని శేష గిరిరావు పంతులుగారు హెచ్చరించిరి.

ఎన్. మహాలింగయ్యగారు పిమ్మట నీక్రింది తీర్మాన మునుపాదించిరి. ఈ సమావేశమునగుల చెన్నపురి పౌరులగు మేము, పూర్ణ స్వరాజ్యమును సాధించుటకు కృతనిశ్చయుల మై యున్నామని తిరిగి, ధృవపరుచుచు, ప్రతిస్పృక్తియు నీతరుణమున, భగవంతునియందును, ధర్మమునందును సంపూర్ణ విశ్వాసముతో, తనశక్తికి సాధ్యమైనంతవరకు తమ నాయకుడగు గాంధీమహాత్ముని అనుసరింపవలెనని హెచ్చరించుచున్నాము.”

మహాలింగయ్యగారు వై తీర్మానమునుపాదించుచు, గాంధీ మహాత్ముని అనుసరింపవలెనని ప్రబోధించిరి.

సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు తీర్మానమును బలపరుచుచు, ప్రజలలో నెవరెవరికెంత దేశాభిమానముగలదో పరీక్షించు సమయము వచ్చెనని నుడిచిరి. త్యాగశక్తియే దేశాభిమానమునకు నిజమగు చిహ్నము. భారతీయులు అందు ముఖ్యముగ యువ కులు మూల కూర్చొనక పురుషులవలె ప్రవర్తించెదరని నమ్మ చున్నాను అని సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు నుడిచిరి.

కృష్ణమూర్తిగారు తీర్మానమును బలపరుచుచు భారత దేశమునకు స్వరాజ్యమును సాధింపగల నాయకుడిపుడు లభించె ననియు, ఈతరుణమున వదులకొనరాదనియు నుడిచిరి.

తెండురోజులనాడు మాత్రమే ఆహుదాబాదునుండి వచ్చిన హరిహరశర్మగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు గాంధీ మహాత్ముడు, సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించునని ప్రకటించ బడినప్పటినుండియు, సబర్బత్రి ఆశ్రమము ప్రజల పట్ల కలుల తీర్థయాత్ర ప్రదేశముగ ప్రసిద్ధిచెందినందున, వివిరించి తమ ముగూడ వెంటకొని పావలసినదని గోరన ఇతరులకొందరిని యువ దేశమును విడిచిరి. తనననుసరింపవలెనని గోరవారు, నవన్యును సుస్థిరమునర్చి కొనవలెను. వారు ఉన్నచోటనే, సత్యాగ్రహ మొనర్పవచ్చును. ఆశ్రమమునకు రావలసినందు అని గాంధీ మహాత్ముడు హెచ్చరించిరి.

డాక్టరు సుబ్బారావుగారు (యువజనసమితి రాజకీయ కాభి కార్యదర్శి) పిదప మాటలాడుచు, తాము నలంటిర్లను సమకూర్చుచున్నామనియు, నాయకులు విజ్ఞప్తి యొనర్చినను తగినంతమంది చేరుటలేదనియు నుడిచిరి. నాయకులు నిర్బం ధింపబడినను మిలియన్లువారు వారిస్థానము నాక్రమించి కార్యక్రమమును నిర్వహింపవలెను. కనుక ప్రతివారును వలం టిరులుగ చేరవలెను అని సుబ్బారావుగారు హెచ్చరించిరి.

తీర్మానమును పోటునకుబెట్టగా నేకగ్రీవముగ గాంధీ మహాత్ముడు జయజయధ్వానములతో సంగీకరించిరి.

తుదకు బొంబయి యువజనసమితి సభ్యుడగు వేదాంతం గారు ప్రస్తుతకీర్తిప్రసాదియందు భారతీయ యువకుల ధర్మమును గురించి గంభీరముగ ప్రబోధించిరి.

అధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతాపదనములతో సభ ముగిసెను.

* * * *

పెద్దయూరేగింపు

మున్న సాయంకాలము తిరువల్లి క్షేత్ర సముద్రతీరమున బహిరంగసభ జరుగుటకుపూర్వము యువజనసమితివారి యాజ మాన్యముక్రింద మహాత్ముని విజయయాత్రను చాటింపుచు పుర కీర్తులయందు గొప్ప ఊరేగింపు జరిగెను. జాతీయపతాకముల తోడను, గాంధీమహాత్ములకు జయజయ ధ్వానములతోడను ఊరేగింపు మెలపువారు కపాళేశ్వరస్వామి ఆలయముకడ మద్రాసు నేవాసదనమునుండి బయలుదేలి, మెలపువారు వీధుల గుండపోయి, పిదప సముద్రతీరము ననుసరించి తిరువల్లి క్షేత్ర సభాసలమున జేరెను.

నూతన, ఆశ్చర్యమైన యందము నిచ్చు మింగడ

ప్రాణాధారముగ “ప్రాణవాయువు” రక్తనాళములోనికి పోయినచెట్టనే వెన్ యూసా యను జిప్సులేని ముఖమింగడ యందమును నిలువగలిగియున్నది.

వెన్ యూసా చర్మమును కుభ్రపరచి, మెత్తదనము నిచ్చుటలో నాశ్చర్యముగ పని చేయును. అలసట చెందియున్న రక్తనాళములకు నూతనజీవమును కలిగించి, నూత్నరంగ్రముల వై నుండెడు మలినమును సంపూర్ణముగ తొలగించును. ఋతు పులు మారుటవలన కలిగెడి చర్మము పగుళ్లు, గరుగుదనము, ఎండి పోవుట మొదలైనవన్నియు వెన్ యూసా ప్రతినీత్యము వాడుట వలన తొలగిపోగలదు. అప్పుడప్పుడు వేడినలగ్ని లిగెడు చుట్టు కుదనము పురుగుకాటుచే కలిగెడు గాయములు నివారణ కాగ లవు. సుగంధద్రవ్యము లమ్మవారి యందిరివద్దను వెన్ యూసా యందమైన ఓపకజారునం దుంచబడి 1 కి రు 1/- నొప్పున విక్రయించబడుచున్నది.

వెన్ యూసా చర్మముపై ముదులల పోగొట్టును.

విజయ కావలెను

41

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబూ, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టుగల భ్యాతిజేందిన “జామా తైలమునకు” సమముగు మందు వే రేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అలాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

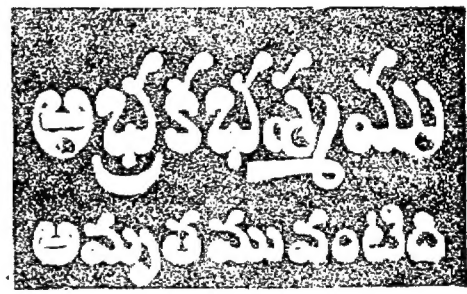
అమర్ చెందు, శోభాచెందు, ఇంగ్లీషుమందులు వలసరకులు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు, 63 నెం. నైన్వనాయునివీధి, మద్రాసు.

గర్భ మెంటునగు రిజిస్టరు చేయబడినది.

గనేరియా, తెలుపు, మాత్రవాళి రోగము, శరీరము నందు ద్రావకమును పుట్టించు తిత్తికి సంబంధించిన వ్యాధి, మల బద్దకము, లుకోరియా, కుక్కనవ్వుముచే గలుగు బలహీనత వగై రాలకు, మాత్రసంబంధమైనవ్యాధు లన్నిటికి అద్భుతనివారిణి. 12 గంటలలో గుణము పూచీగా గలుగును, 48 గంటలలో పూ ర్తిగా కుదురును. ఇతర జ్వరము లన్నియు నిరవయోగ మైనప్పుడు, నిరాశచెందక ఒక మోతాదు నవమేవారి పుచ్చు కొనుడు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమువంటి గుణమును నమ్ము డు. తప్పక మిన్నీ హితులకు దీనిని విస్తారపు చేయవలెను. బుడ్డి 1-కి ధర రు. 3. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegghata, calcutta.

శ్రీ ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారుచేయబడినది బహు మాత్రమును, వేడిని, దగ్గును, తుయను, బోగొట్టును, మాత్ర మునందందు చక్కెరను మాయముచేయును. శరీరమునకు మంచి దార్ద్యమునిచ్చి, రక్తరక్తినిజేయును. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధుల నుదుర్చును అనేక మంది వాడి మెచ్చి యు న్నారు. సంపూర్ణవివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 100 మొదలు 300 వరకు పుటుములు వేయబడిన రకములుగలవు. 300 పుటుములు తు 1-కి రు. 5

ఆర్డరపాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణా)

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహ్వం వరున్

మ్యాన్ ఫ్యాక్చరింగ్ జ్యూలర్స్

డయిమండునుచ్చెంట్టు, కమీషను యేజంట్టు, అండు కెట్టర్.

మే నే జరు

ఎమ్. సత్యనారాయణాచారి

8 కాళి శైలివీధి

మదరాసు.

ఆంధ్రదినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పారుగురవాడికి	చెన్న పట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
అరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మాడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వారపత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రు. 4 0 0

వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు శంకబడదు.

మేనేజరు, “ఆంధ్రపత్రిక”

తెలుగుపండితులు

ఇప్పటి రాజకీయోన్నత పాఠశాలలయందున్న పండితులు వైద్యులవలెనందుగాని, బోధనాపటిమయందుగాని, ఇతర పాఠశాలలకు సెందును, దీనిపాఠశాలల యితరయోగి కానేరదు.

ఉన్నత పాఠశాలలందుగాని, కళాశాల లందుగాని, సంస్కృతాంధ్రములం దెట్టి బోధనాపద్ధతులైన నిప్పటి రాజకీయ భాషా పండిత శ్రేష్ఠ మార్గానుసారముగ నినుమంతయు వెనుది యకబోధింపఁగలకై వీరికిగలదు. అంగ్ల భాషయందున్న తపట్ల భిన్నవిరుద్ధాంకితు డెట్టి గ్రంథముల దాజిది ప్రవీణుడైయుండునో అంతకు మించిన యుద్ధాంధ్రముల ననుభావము దియారంధ్ర పండితులును బరిచయించుకొనుట సత్ప్రయోగముగాదు.

భగవదనుగ్రహించుచే నేటి కాలమునకు రాజకీయభాషతో పాటు మనదేశభాషనూ, ఉన్నత పాఠశాల లందుగాని, కళాశాలలందుగాని, సమానపదవి నొసంగియుండిరి. కాని యద్రాని బోధించు నుపాధ్యాయ నేతనవిషయములం దెట్టి సదృశకృత్యము గలిగింపకయుండిరి, కారణ మిందుకు మృగ్యము.

రాజకీయ కాసనానుసారముగ నిప్పటి సంస్కృతాంధ్ర పండితులు, ఆయాభాషలందు శిశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులగు దాంకితులై తదీయోపాధ్యాయకృత్యమును చక్కగ నెఱవేర్చుచుండిరనుట నిస్సంశయాస్పదముగదా. వీరు శిశ్వవిద్యాలయము నకు సంబంధించిన విద్యార్థి, శిరోవణి పరీక్షలందు తీర్థిలు కాదగియుండిన నీ క్రిందివిషయముల కనుసరించియే విద్యాభ్యాస మొనర్చుదగియుండును.

విద్యా పరీక్షకుగాని, శిరోవణి పరీక్షకుగాని పోదల చినవారు సాధారణముగ సంస్కృత కళాశాలలందు బ్రవేశించి యందలి నియమానుసారముగ మొదటిరెండు సంవత్సరములు పరీక్షయందు తీర్థిలై పిదప వైవిద్యాక మొదలగు పరీక్షాగ్రంథములజదివి యందు మొదటిరెండుసంవత్సరములై సమిష్టులై (ప్రీమియరీపరీక్షయందు తీర్థిలై) యనంతరము మూడువారుగు సంవత్సరములై నవీదప పైసర్ పరీక్షయందు తీర్థిలై ప్రాచ్య పట్టభద్ర (విద్యాశిరోమణి) బిరుదాంకితులగుదురు. మొత్తము మీద కళాశాలావిద్యాభ్యాసకాల ముఱువర్ష ములు, ఇంతకుపూర్వము స్వయముగా కళాశాలా ప్రవేశకత్తయిందు బ్రవేశించుట కర్హులగు గ్రంథముల వత్సరత్రయమునకు దక్కవగాకుండు కాలపరిమితితోడ జరుగవచ్చును. తొమ్మిదిసంవత్సరము లవిచ్చిన్నముగ విద్యుభ్యసించి ఉత్తమపరీక్షయందు తీర్థిలై ప్రాచ్యపట్టభద్ర విరుదాంకితులు తనబోధనానియమములం దాంగ్ల పట్టభద్రుడైతై వెలయుట సత్కృత్యము.

ప్రవేశ పరీక్షయందు నియమితగ్రంథములు

గీర్వాణభాషలో వ్యాకరణము మొదలగునవి ఆయు గ్రంథములు సంస్కృతాంధ్ర వ్యాసరచనలనుకు సామాన్యపూరితగ్రంథము లుండును. అట్లే విద్యాశిరోమణి కత్తయిలయందు ఛందోవ్యాకరణాలంకార సాహిత్య గ్రంథములు ముప్పదికి తక్కువకాకుండునట్లుండును. ఇవి యిరుకత్తయిలకు సామాన్యపఠనీయములు. ఆయాకత్తయిలకు విశేష పఠనీయములు ముటిపదిగ్రంథములకు దీయనీవై యుండును. ఇవి యన్నియు నాయాభాషలయందు సాధారణముగ సమగ్రసాహిత్యసంపాదనలనుకు బోధ్యదీయుండును. ఇట్టి యున్నతగ్రంథముల నియమానుష్ఠానములై పఠించిన నే ప్రాచ్యపట్టభద్రులగుదాంకితులౌట.

ఉన్నత కత్తయిలం దిరువురకు గల బోధనాకాలము సమానమగుండును. సామాన్యముగ హైస్కూల్ నందు నాలువత్సరగతి మొదలు అయినవత్సరమునకును చెండవ పండితుడును, నాలువవత్సరము మొదలు ఆఱవవత్సరమునకును మొదటి పండితుడును బోధించవలసి యుండును. ఒక బి. ఏ. ఎల్. టి. తాను గూడ వై తరగుట విద్యార్థులకే బోధించుచుండును. భాషా ప్రాముఖ్యమునం దాంధ్రాగ్లయులకు భేదముగడఱు నవసరములేదుగా! ఇట్టి పరీక్షల ననుసరించి చినకల విధముల నాంగ్ల పట్టభద్రులనుకు ప్రాచ్యపట్టభద్రుడు తన యుపాధ్యాయవేతనమునందు మాత్ర మేలాటిత్యాగముం జెందక యుండిననుట కడుఁగదు శోచనీయము.

బోధన పాఠశాలలం దున్న పండితుల వేతనము లతిస్వల్పములై తుదకు వారి సాధారణ జీవయాత్రను గడిపించుట తన బాలనై యున్నది. మాసమునకు కొన్ని జిల్లాబోధులందు 30-0-0 ల వేతనమును, కొన్ని జిల్లాలందు 25-0-0 ల వేతనమును మాత్రము గనుచుంటిమి. ఒక ఎల్. టి. తాను ప్రారంభమున గైకొను వేతనమును పండితునికి వాని పదవిని నిరమించునాటికి వైతన పట్టి వేతనము గైకొన నవకాశ ముండగూడదా? ఈ విధముగపరిగణించినను నిరవృత్తకును 7 ల తారతమ్య మిం దనంతము.

పండిత స్థానమునకుం దగిన కిధల్ల నన సరించి యావశ్యక భన కృత్యములను మాత్రము వీనికిం దప్పదయ్యె. తుదకు వీని కటుఁబ పోషణలనుకు 50 రూప్యములకు దక్కువవేతన ముండిన నిర్లభ హించుకొనవలదని నొక్క చెప్పనను. కాని యాలకించువారగుదురు.

మీదపిక్చరీ పండితులకు సెకండ్ గ్రేడుపాఠ్యాయలకు బలె బాలురు (ట్యూటర్స్) మూలకముగనైన నొకకొంత గడించుట కవకాశమును నుండవలదు. కావున పండితు లిట్టి స్వల్ప వేతనంచే పరమావధిగ విశ్వసించి విద్యార్థులబోధనలనుకుం బాలియుండుట కష్టతీవ్రతరంబుయై యుండునను.

మండలాధ్యక్షులును, విద్యాకాఖాధికారులును, నిట్టి కిష్టపరిస్థితిం. జిక్కుకొనిన పండితుల కష్టములం బరిశీలించి తగువేతనముల నెచ్చింతురుగాక.

(ఆంధ్రభాషాభిమాని)

బాపట్ల

(స్వకీయ విలేఖరి)

కోఆపరేటివు బ్యాంకు

ఈ సంవత్సరపు ఎన్నికలలో డైరెక్టరులుగ యీ క్రిందివారు ఎన్నుకొనబడిరి. శ్రీయుతులు వేదాంతం నానుదేవరావు, సి. హెచ్. రామారావు, యం. మాణిక్యారావు, తిమ్మన సమద్రాల, భట్టిప్రోలు మార్కెట్ కాకారావు, భీమా తాతయ్య, కొక్క వెంకటసుబ్రహ్మయ్య, మోదదుగు అప్పయ్య, వరపు నాగేంద్రం, శిశిరం చలపతిరావుగార్లు డైరెక్టరులుగాన, సి. హెచ్. రామారావుగారు అగ్రాసనాధిపతిగా తిమ్మన సముద్రాలుగారు కార్యనిర్వహణ ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకొనబడిరి.

అన్ని దేవుడు

మీరు యీ చీటిని చూచి యుంటిరా?

చూడనివశమున, ఇప్పుడు చూచి జ్ఞాపకముంచుకొనుడు. ఇది లాలిమలి అన్నిదేవ శాలువల ప్రతిదానిమీదను కలదు. అట్టిదానినే మీరు కొనవలయును.

ఈశాలువలన్నియు సామాన్యముగ వాడుకలోయుండి, పూర్తిగా స్వచ్ఛమైన ఉన్నితో తయారు కాబడి, చలినుండి చక్కగ కాపాడగలదు.

తెలుపులోను, రంగులలోను కలవు. పొడుగు 3 గజములు, వెడల్పు 1 1/2 గజము. వెల పోస్టేజీతో సహా 1-కి రు. 8-0-0.

- వజ్రెట్టు:—1. మెసర్స్ కపూర్ చంద్ అందుకో., చిక్ వేట, బెంగళూరు సిటీ. 2. ఎస్. ఎమ్. వజీరుద్దీన్ అందు సన్ను, బెజవాడ.

స్టాక్ ఉంచువారలు:— మెసర్స్ టి. ఆర్. ఎన్. సామి, 2/74 గోడౌన్ ఏథి, మద్రాసు.

కాన్ పూర్ చలెన్ మిల్స్ కంపెనీ, (బ్రిటిష్ ఇండియా కార్పొరేషను లిమిటెడ్ వారిశాఖ) పోస్టుబాక్సు నెం. 5, కాన్పూరు.

విడవ సంపుటము, మూడవ సంచిక.

మార్చి నెల 7-వ తేదీని వెలువడినది.

చందాదారులు కండు!

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమా సాది ని ప్రచురింపబడును

ఈ సంచికయందు రెండు రంగుల చిత్రములు, వెక్కు-ఇతరచిత్రములు గలవు.

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల ఆణాలు 10 మాత్రమే.

విడి పత్రికల నుదితముగఁ బంపుటకు ఏలు లేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు 0-10-0 తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

శుక్ల సం॥ పాల్కున మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

హంపీక్షేత్రము—కొడలి వెంకటసుబ్బారావుగారు, బి.ఏ., కామ్యూన్యూ గడ్డ శివయోగానందరావుగారు; మంత్రిప్రశంన—కాళ్లకూరి గోపాల రావుగారు; ఛందస్సు—వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిగారు; గీతిక—కవికొండల వేంకటరావుగారు; 'విన్యత సంస్కృత కావ్యావళి': 2. భట్టబాణుడు—'ముకుటతాడితకము'—యాయూణ్ణి వేంకటవీరరాఘ వాచార్యులుగారు; శారదాగమము—వేంకటకాళిదాసకవులు; నారాజు—పింగళి నాగేంద్రరావుగారు; సామరస్యము—ఇవటూరి సుందర్య గారు; ఏకవీర—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; పాములవాడు—వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారు; మోహినీవిలాసము—కొప్పర్తి నారా యణమూర్తిగారు; వటమూలమందిరా—; ఉద్గుగిన్నె—పూడిపెద్ది వేంకటరమణయ్యగారు; నిశాంగన—శ్రీ విక్రమదేవవర్మగారు; పిట్ట కథలు—కప్పకథ—కొ. ల. ల. బె; ఇద్దరు కోడళ్లు, ఒక దొంగడు—ఓ. కా.; చమత్కారచంద్రిక—తాడూరి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు; చిత్రకళ—భావోదయము—శ్రీ రాజా వత్సవాయ వేంకట నీలాద్రిరాజు గారు; మనయాహారము—గోపేటి జోగిరాజుగారు; బాలభావ—;

హిందూదేశ ఆర్థికస్థితి—చావలి వేంకటహనుమంతరావుగారు; స్వర కల్పన—శ్రీపాద గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు; తొలకరి—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు; విశాచారాధన మెచ్చటనుండి వచ్చెను?—ఓకుమల్ల రామచంద్రరావుగారు; దొమినియనుప్రభుత్వము - కెనడా—దిగవల్లి వేంకటశివరావుగారు; ప్రాకృతము—దువ్వూరి జగన్నాథశర్మగారు; పురాణచరిత్రము—కవికొండల వెంకటసత్యనారాయణమూర్తిగారు; ఓరుగల్లుదుర్గము—ఆ. వెం. రామచంద్రరావుగారు; పద్మము నిశతో—దివాకర్ల వెంకటావధానిగారు; భారత విజ్ఞాన కళాశాల—క్రమ ధాటి వెంకటగిరిగారు; చిత్రకళ—శ్రీ సుధీరంజన ఖస్తగిగారు—వి. ఆర్. చిత్రగారు; హిందూదేశము-మద్యనిషేధము—సి. రాజగోపాలా చార్యులుగారు; కలసూరగంప—వాక్యావళి; ప్రాత-క్రొత్త; జహూలీలు నెహ్రూగారు-భారతదేశాదర్శము; జుట్టుముడుల వింతవైఖరులు; ఔరంగజేబుతేఖలు; ఏగ్రూపు తెనుగులెక్టు-టిప్పుములు: స్కూలుపైసలు పరిక్ష. ; విమర్శనము; —నాట్యకళ—; సాభిప్రాయ విశేషములు.

చిత్రములు

ప్రవర్ణ చిత్రములు—భూపుత్రి; రంగును దృశ్యము.

సాధారణచిత్రములు—ఉత్తరహిందూస్థానచిత్రములు ౮; శ్రీ సుధీరంజన ఖస్తగిగారిబంకమట్టి బొమ్మలు 2; లాహోరు సెంట్రల్ మ్యూజియమునందలి చిత్రములు ౬; చల్లపల్లిరాజావారి పట్టాభిషేక చిత్రములు ౪; పండిత జవహరిలాలుగారి ఛాయాచిత్రములు ౧౪. వ్యంగ్యచిత్రములు ౨; ఇతర చిత్రములును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు వైన కంట్రాక్టుపుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రూ. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రూ. 30
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా

రీడింగుమేటరునుగ్గ 100-కి 25 చొప్పున లిఫ్తముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయును:—

మేనేజరు, "భారతి", తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

చక్కమరడ
పిడికారీ
వనితలు.

మలయచందనము

రహస్యము
గా నేటింప
వచ్చును

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేకయోగ్యతాపత్రములు పొందినది. వల దట్టి 2-4-0 దీని కనుపానం .ందనలైలం బొమ్మ 8-0-0 రెండును ఖర్చులలో 5-12-0
సుధాసారము, నవాయకి రాజ్యోషధము సీసా 4-0-0
గంధర్వసార్వసీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

నరసము

దృఢమైనది

నవ్వుకమైనది

ఇప్పటి మోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన
ఇనుపపెట్టెలు ఈ దినన తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు
నిన్నుగా నున్నవి.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాచైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుస్
ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్లు

అయితే ఎంజినీరులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు
నవి రిక్షేరుచేయుటయందు సమర్థులగునారు. వై సుమిల్లకు కావలసిన
పిలండర్లు, సాప్టింగు, నల్లు, ధరసముగా యివ్వబడును. శుభ్రతాయపిల్లే బీధి, పెద్దనాయకన్ పేట, మద్రాసు.
మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

68-2

బంగారముతో చేసినది

మకరధ్వజము (జర్తనీ)

“దాని ను పయోగించిన జరామరణము లుండవు”

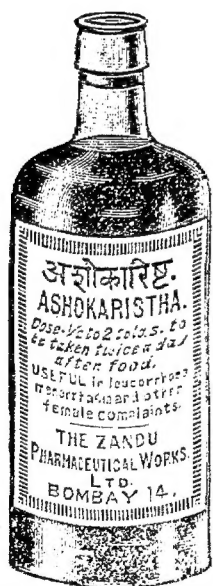
తులము గొట్టము రు 2. ర న శాస్త్రము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యాషధముల ప్లాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్మను డ్రగ్గు స్టోర్సు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

జాండ్వాగారి ఆశోకారిష్టము

(వై. ప. జ్యోరత్నావళి)

స్త్రీలకు కలిగే అన్ని విధదుర్బలములకు నుపయోగించు గొప్ప టానిక్-వంటి
దివ్యవృద్ధి. మరన్ని స్త్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు
నొప్పి బుళుకుప్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.

దీని నుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయగలదు
గాన శిశువులు పుట్టినవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తులగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము
నకు వెనుక అద్భుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—

THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,

Sold every where

Bombay 14.

Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర అండు కంపెనీ,

7, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

బెజవాడ-శ్రీ చంద్రమౌళీశ్వర అండు కంపెనీ.

కాకినాడ-లక్ష్మీవారాయణ అండు కంపెనీ.

సహ ఏజెంట్లు:—నెల్లూరు-వి ఆరియన్ ఫార్మసీ.

రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాసు అండు కంపెనీ.

తెనాలి-కృష్ణ ఫార్మసీస్టోర్సు.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT

MADRAS & BOMBAY.

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడునవ్వుపుట్టించును

యానెల 80 వ రేడిలోగా అలా స్తాంపు పంపువారికి

ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

శుక్లబందు

సంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కగఁ
బహుశా అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లబందు
కట్టుటలో చేరువాండి, స్త్రీపురుషులకు నిరతికయ్యేమున
కలిగించుటకు దీనిని మించిన ఔషధము లేదు. 25 మా. 2-8-0
17-3

శ్రీపురసుందరీ వైద్యశాల,

హుళందనాడ రామచంద్రపురంపాట్ల, గోదావరిజిల్లా.

రోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, బాబుల ద్వారాగాని
రోగలక్షణములను తెలుపుదు చేరినచో రోగస్వభావము
పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పథ్యము, వగై రాలు వివరముగ
పుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. (నెంర్
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వల నులభము! (పోస్తుఖర్చులపై త్వేకము) గుణ మధికము!

కేరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పైత్యకాశల
కీమాత్రలు దివ్యవృద్ధి. అతీర్ణము, అరుచి, ఆపురింతలు,
అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలహీనము, పిక్కలు, పోర్నములు, కేరము,
వ్రేళ్లు, అగులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను
పోగొట్టి దోహదమును మంచి అరోగ్యమునకు నెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే నూన్చును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
ముగుటచేతను వరమహాస్పత్రయి యని చెప్పువచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

సరస్వతీపవరేత్తైస్ రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చు పనులు, బైండుపనులు చేయబడును.